

ПРОЕКТ НА ФОРМУЛЯР И НАСОКИ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА

Този документ се основава на последните компромисни текстове на Председателството (от 19 Декември 2012г.), което има съгласието на Европейския парламент по отношение на членове 14, 15 и 87 на Общия регламент и представлява условен текст, без да засяга продължаващите преговори принципа, че "нищо не е договорено, докато всичко не е съгласувано. Ще бъде необходимо приспособяване на формуляра за оперативни програми по целта Европейско териториално сътрудничество и за оперативни програми, обхващащи единствено техническа помощ.

Заглавията в този документ отговарят на елементите, посочени в чл. 24 и чл. 87 от Общия регламент. Текстове в карета дават насоки за съдържанието на Оперативните програми.

Напомня се, че оперативните програми, ще бъдат директно въведени в SFC. Предложените ограничения са въз основа на нуждите на най-обширни програми, пресмятането на страници се основава на една стандартна страница с шрифт "Times New Roman 12". Когато програмите са секторни или обхващат ограничен брой тематични цели, съдържанието на оперативната програма може да бъде по-кратко. Ограниченията, посочени съгласно описанието на приоритетната ос са определени за приоритетна ос.

През 2012 г. Комисията представи на всяка държава членка становище, излагащо анализа на услугите на Комисията на основните предизвикателства и приоритети за финансиране, приложими за Европейските структурни и инвестиционни фондовете през програмния период 2014-2020. Тези становища и последващите диалози с Комисията трябва да послужат за насока за разработване на Партньорското споразумение и Оперативните програми, както по отношение на тяхното съдържание, по специално във връзка с приоритизация на потребностите за развитие и концентрация на помощта, така и по отношение на представянето на информацията.

Напомня се, че когато една държава членка изготвя най-много една оперативна програма за ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд, чл. 87 (8) от Общия регламент позволява някои елементи на оперативната програма да се включат само в приложимите клаузи на Договора за партньорство- Тези елементи са означени с ''. Ако някоя държава членка желае да се възползва от тази възможност, е достатъчно да включи обяснение в съответната секция на Партньорското споразумение.*

РАЗДЕЛ 1 ИЗГОТВЯНЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ОП) И УЧАСТИЕ НА ПАРТНЬОРИТЕ (ЧЛЕН 23(2) И ЧЛЕН 87(5)(С) НА ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

Резюме на подготовката на оперативната програма и предприетите действия за включване на партньорите в изготвянето на програмата съгласно Член 5 [като се вземат под внимание изискванията, заложен в Кодекса за партньорството].

[максимум 7 000 знака с интервалите, приблизително 2 страници]

Кратко резюме на процеса на подготовка на оперативната програма със специален фокус върху партньорството, включително:

- *органът, който координира изготвянето на ОП, и публичните институции, пряко включени в този процес (като например министерства);*

Съгласно чл. 2 б) от РМС 328/25.04.12 г. за одобряване на списък с тематичните цели, които да бъдат включени в договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., списък с програми и водещо ведомство за разработването на всяка програма, Министерство на регионалното развитие е определено за водещо ведомство по разработване на оперативната програма за регионално развитие за периода 2014-2020 , чието наименование е Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. (ОПРР2014-2020).

Отговорна дирекция в рамките на МРР по разработване на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”, съгласно чл. 30, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на МРР.

При разработване на оперативната програма се използва опитът, който дирекцията има в програмиране, управление и изпълнение на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, в качеството си на Управляващ орган.

Централното координационно звено в администрацията на Министерски съвет и заместник-министър председателя и министър на правосъдието са основният координиращ орган и имат компетенции по разработването и договарянето на Споразумението за партньорство с Европейската комисия, който ще определи финансовата рамка за изпълнение на политиката на сближаване в страната за следващия програмен период 2014-2020 г.

- *основните етапи от процеса на подготовка, обясняващи как програмирането се осъществява на практика, например разделен ли е процеса на отделни етапи с различни резултати - например определяне на основните приоритети за финансиране, избор на тематични цели, определяне на конкретни цели, решенията за разпределение на финансовите средства и партньори, участващи в някои или всички от тези етапи.*

Процесът на програмиране е свързан със следните етапи/подготвителни дейности, предприети от ГД „Програмиране на регионалното развитие:

Проект BG161PO001/5-01/2008/041 Политиката на сближаване и процеса на програмиране на регионалното развитие в България: варианти за подготовка на програмен период 2014 – 2020 г.

Като част от подготовката за изготвянето на оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., в периода септември – ноември 2010 г. беше извършен „Анализ на потребностите и проучване на варианти за подготовка и реализация на процеса на програмиране на регионалното развитие и свързаните с него програмни документи за програмен период 2014-2020г.”

Анализът очерта основните възможности за програмирането на регионалното развитие за периода 2014-2020, предложи различни модели на взаимодействие между отговорните институции на централно ниво и възможностите за включване на регионалните нива в процесите по управление на европейските средства. Бяха очертани подходящи тематични области за подкрепа. Анализът представи и примери от други страни-членки на ЕС – Германия, Унгария, Полша, Португалия и Словения, онагледяващи различните подходи в изпълнение на политиките за регионалното развитие.

Проект BG161PO001/5-01/2008/037 „Осъществяване на средносрочна оценка на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г.”

В периода септември 2010 - февруари 2011 г. беше извършена средносрочна оценка на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г. Основните параметри на оценката включваха и Препоръки за следващия програмен период;

Проект BG161PO001/5-01/2008/055 „Програмиране на регионалното развитие за периода 2014-2020 г.”

В рамките на проекта се изпълняват следните ключови дейности, пряко обвързани с разработването на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020:

- **Разработване на социално-икономически анализ за нуждите на ОПРР за периода 2014-2020 г.**

Анализът идентифицира силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред развитието на българските райони, приоритетни области за въздействие за преодоляване на несъответствия в развитието, оползотворяване на съществуващите възможности за ускорено и устойчиво социално-икономическо развитие и териториално сближаване. Успоредно с това анализът послужи за дефиниране на нуждите на българските региони и за определяне на потенциала и стратегия за устойчивото им развитие в периода 2012 г.- 2022 г., в съответствие с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., отчитайки териториалния разрез.

Анализът разглежда и групите територии със специфични териториални характеристики, с оглед идентифициране на най-подходящите мерки за постигане целите на териториалното сближаване. Анализът обективно идентифицира нуждите за подкрепа, които са част от стратегията на ОПРР 2014-2020.

- **Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.**

С концепцията се определят основните параметри на стратегията за пространственото развитие на България в средносрочен/дългосрочен период и се конкретизира териториалния контекст и насоченост, както на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие, така и на оперативните програми за периода 2014-2020г. Концепцията надгражда осъществения социално-икономически анализ като определя основните потенциали за развитие на регионално ниво, нивата на подкрепа, както и служи за определяне на

териториално разграничение /демаркация/ на инвестиции по линия на ОПРР и програмата за развитие на селските райони. Документът дава яснота за необходимата координация между отделните секторни оперативни програми на териториално ниво с оглед постигане на политиката за сближаване на регионите.

Концепцията предложи модел за развитие на територията на страната, чрез т. нар. умерен полицентризм и определи, посредством мултифакорен анализ целевите градове за подкрепа от политиката за градско развитие – 67 на брой, групирани по йерархични нива.

Основен принцип, който е приложен и съблюдаван при разработването на подготовителните етапи по оформяне на програмата е принципа на партньорство. Процесът по разработване на оперативната програма, е прозрачен за обществеността и гражданите, с висока степен на публичност и участие на представители на УО в публични събития и мероприятия. Всеки етап от социално-икономическия анализ и Националната концепция за пространствено развитие са представяни на редица форуми, вкл. регионални съвети за развитие, УС на НСОРБ, Министерски съвет и тематични семинари, публични представяния, чиито брой надхвърля 25.

Схема за представяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-07/2010 „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие”.

С оглед посрещане на необходимостта от концентрация на финансовия ресурс и постигане на по-ефективни инвестиции, УО определи оперативни документи на местно ниво, които да подкрепят процеса на програмиране и изпълнение на бъдещата ОПРР. Схемата е насочена към разработване на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие, насочени към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в 36 града от 1-во, 2-ро и 3-то йерархично ниво.

BG161PO001/5-03/2013 "Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие II"

Схемата е насочена към разработване на ИПГВР на градове от 3-то и от 4-то йерархично ниво. Общо 31 града са включени в схемата

По линия на двете схеми предстои одобрението на всички ИПГВР до края на 2013 г. и първата половина на 2014 г. ИПГВР ще бъдат основните документи на местно ниво за реализирането на интегрирани действия за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 ал. 2 на Регламент(ЕФРР).

Разработването на същинските текстове на ОПРР 2014-2020 г. стартира на 25.07.2012 г. от одобрената Тематична работна група по разработването на ОПРР, в рамките на която последователно бяха идентифицирани и съгласувани приоритетите, тематичните цели, финансовото разпределение и текстовете на оперативната програма. Процесът е прозрачен и последователен, като първият проект на оперативна програма е приет от Тематичната работна група след 6 заседания, проведени в периода август – декември 2012 г.

- *описание на участието на партньорите в подготовката на оперативната програма съгласно чл. 5 на Общия регламент. Това описание включва:*

- *как са избрани партньорите;*

Включването на заинтересованите страни, както и изготвянето на оперативната програма се основава на ПМС 5/18.01.2012 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете по Общата стратегическа рамка на Европейския съюз за програмния период 2014 – 2020 г. В тази връзка със заповед No РД-02-14-1884/25.07.2012 г. е сформирана тематична работна група за разработване на ОПРР 2014-2020 г.

Сформирането на ТРГ за изготвяне на оперативната програма се извърши при спазване на принципа на партньорство, а именно в тясно сътрудничество с публичните органи на национално и регионално равнище, както и с частния и неправителствения сектор. В работната група бяха поканени и включени представители на публични органи на национално равнище, които са задължително посочени в ПМС 5//18.01.2012 г. и биха имали съществен принос, както за определяне на разграничаването с други оперативни програми, така и по отношение на експертиза по отделните части на оперативната програма.

Бяха поканени и представители от Националното сдружение на общините в Република България и Регионалните съвети за развитие, с оглед осигуряване на широка представителност и практически опит. Социалните партньори също участват с представители в РГ в лицето на организации на работниците като КТ „Подкрепа“ и КНСБ, както и организации на работодателите като Конфедерация на работодателите и индустриалците в България. Икономическите партньори, които са ключови фактори при стимулиране на развитието, иновациите и конкурентоспособността, участват в РГ с организации като Българска стопанска камара и Българска търговско промишлена палата. Българската православна църква, католическата църква в България, изявили желание за участие, също бяха включени в ТРГ. С оглед осигуряване на равнопоставеност, беше включен и представител на Дирекцията по вероизповедания в Министерски съвет, с цел да бъдат представени интересите и на останалите религиозни общности в България.

Съгласно Механизма за избор на неправителствените организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на Споразумението за партньорство и програмите на Република България за програмен период 2014 – 2020 г., утвърден от Министъра по управление на средствата от ЕС, е проведен избор на неправителствени организации. На основата на този механизъм, в ТРГ на ОПРР 2014-2020 участват Членове на РГ, които са представители на неправителствения сектор в следните групи НПО – социални, екологични, работещи в сферата на образованието, науката и културата, работещи в сферата на политиките за развитие. Общият брой на НПО представени в ТРГ е 23.

Не на последно място е проведен също така избор на представители на академичната общност, в съответствие с методиката и със съдействието на Министерство на образованието и науката

- *списък на участващите партньорите (в приложение, лимит на знаците с интервалите 10 500)*
- *предприетите мерки за осигуряване на широко включване и активно участие на партньорите, включително по отношение на достъпността;*

Ролята на партньорите при разработването на оперативната програма е регламентирано както в ПМС 5/18.01.2012 г., така и в Заповедта за създаване на РГ

и във Вътрешните правила за организацията на дейността на работната група за изготвяне на Оперативна програма „Региони в растеж“ за периода 2014 -2020 г. Партньорите са включени при изготвянето, разглеждането и съгласуването на проект/и и окончателен вариант на оперативната програма като основно функциите им се изразяват в:

- изготвяне и представяне по компетентност и в срок становища и коментари относно проект(и) и окончателен вариант на оперативната програма;
- участие с право на глас в заседанията на РГ;
- внасят за обсъждане в РГ предложения, свързани с разработването на оперативната програма и нейни отделни раздели, и изразяват мнения, коментари и становища по дневния ред и разглежданите материалите на заседанието;
- при поискване предоставят допълнителна информация и/или анализи, свързани с разработването на оперативната програма.

Заседанията се провеждат при ясна организация, регламентирана във вътрешните правила на удобно за целта място в сгради, с осигурен достъп за хора с увреждания.

В случай, че се организира заседание на ТРГ извън София, от страна на секретариата се осигурява транспорт и нощувки на членовете на ТРГ, в допълнение на това, се дава възможност на членовете да планират участието си чрез изпращане на покани достатъчно време преди съответното заседание.

С оглед осигуряване на широко включване и активно участие на партньорите в ТРГ, съгласно вътрешните правила на ТРГ, дневният ред и всички документи и материали за заседанията се изпращат на членовете на Работната група най-малко 5 работни дни преди датата на заседанието чрез официална кореспонденция и/или по електронен път. Когато е обективно невъзможно да бъде спазен този срок, коментари по материалите се приемат и след заседанието на ТРГ.

На заседания на Работната група могат да присъстват специалисти от различни тематични направления, вкл. представители на ЕК. Съгласно вътрешните правила тематичната работната група взема решения по възможност с консенсус. За постигане на консенсус при взимане на решения, по предложение на председателя могат да бъдат провеждани допълнителни технически срещи.

В рамките на 5 работни дни след заседанието на Работната група, на членовете се изпраща (чрез официална кореспонденция и/или по електронен път) проект на протокол от заседанието включващ и взетите решения, по които те могат да дадат писмени бележки в срок до 5 работни дни от датата на изпращане на проекта на протокол. Окончателният вариант се изпраща повторно на всички членове. С цел по-голяма оперативност е предвидена и писмена процедура за вземане на решения.

В допълнение, за по-качествено изготвяне на оперативната програма, във вътрешните правила са заложили механизми за създаване на под-групи за разработване на отделни части от проекта на програмата, обсъждане на специфични въпроси и решаване на проблеми, свързани с функциите и задачите на Работната група. На базата на тази възможност е сформирана междуведомствена работна група за определяне на методология и приоритизиране на туристическата и културната инфраструктура от национално и световно

значение.

С цел информирание на партньорите и заинтересованите лица извън ТРГ, презентациите и взетите решения, направени по време на заседания се публикуват на страницата на управляващия орган www.bgregio.eu, и на единния информационен портал на управление на Структурните и Кохезионния фонд на ЕС - www.eufunds.bg

- *основният принос на партньорите в разработването на оперативната програма, в особени случаи, когато стратегическите решения са значително повлияни от партньорите*

Разработването на оперативната програма се осъществява чрез широки дискусии между партньорите, с оглед избирането на възможно най-подходящите решения за постигане целите на програмата.

Основните коментари и препоръки касаят структурата на програмата и съответствието ѝ с регламентите за европейските структурни и инвестиционни фондове; избора на приоритети, избора на операции и допустими дейности, определянето на бенефициенти, определянето на индикатори, заложения финансов ресурс и неговото разпределение. Следва да се отбележи, че наименованието, посланието и логото на оперативната програма, са определени след провеждане на конкурс и включване на жури с членове независими от управляващия орган, включващо изявени журналисти, художници, медийни специалисти и писатели.

Всички решения, касаещи оперативната програма се взимат от Тематичната работната група. Някои от най-важните решения, по отношение на програмата са взети именно след сериозна дискусия или по предложение на членовете на ТРГ.

Така например бяха обсъдени два варианта за финансиране на енергийната ефективност в административни и жилищни сгради – като самостоятелен хоризонтален приоритет без териториално ограничение или като част от мерките за интегрирано градско развитие.

В рамките на проведената в рамките на ТРГ дискусия с активното участие на представителите на местната власт и неправителствените организации беше взето единодушно решение от ТРГ мерки свързани с енергийна ефективност в жилищни сгради да бъдат прилагани на цялата територия за 67-те града, без териториално ограничение в рамките на зоните за въздействие.

Едно от най-важните решения – за определяне на обхвата на конкретните бенефициенти по приоритетна ос устойчиво и интегрирано градско развитие е взето след обсъждане и приемане на предложението за разширяване на списъкът с допустими за финансиране градове по оперативната програма и включването на част от 4-то йерархично ниво, дадено от страна на Националното сдружение на общините в Република България – един от най-важните партньори на МРР, организация представляваща интересите на всички 264 общини в България. С оглед коректното отразяване на всички постъпили становища и коментари, преди всяко заседание секретариатът изготвя съгласувателна таблица, в която се регистрират отразените становища и се дават основанията за отхвърляне на неприетите такива. Също така се съхраняват аудио записите от всяко заседание, като се изготвя и пълна стенограма от заседанията.

- *преглед на организацията на предварителната оценка и процесите на SEA*

(например дали предварителната оценка се провежда паралелно с процеса на програмиране), където е необходимо, преглед на използването на проучвания и експертни групи. Това е от значение, ако проучванията (различни от предварителната оценка) или експертните групи, са били използвани като основа за оперативната програма.

За осигуряване на максимална ефективност на предварителната и екологична оценка на ОПРР 2014-2020, е подсигурано тяхното стартиране във възможно най-ранния етап на процеса на програмиране. Услугата за разработване предварителната и екологична оценка се финансира от техническа помощ на ОПРР 2007-2013 и е възложена като обществена поръчка, включваща две обособени позиции – ОП 1 „Осъществяване на предварителна оценка“ и ОП 2 „Осъществяване на екологична оценка“. По този начин е адресирана препоръката на Комисията, съдържаща се в насоките за предварителна оценка за паралелно осъществяване на двата типа оценки. Договори с изпълнителите на предварителната и на екологичната оценка са сключени на 1-ви юни 2012 г., като те имаха възможност да работят още на етап разработване на социално-икономически анализ на ОПРР 2014-2020 и да проследят работата на тематичната работна група още от първото ѝ заседание. Между двамата изпълнители, УО и ТРГ се осъществява непрекъсната координация.

Към 08.03.2013 г. по предварителната оценка на ОПРР 2014-2020 г. са изготвени 2 доклада за предварителната оценка. Всеки доклад съдържа таблица с отразените препоръки на предварителната оценка.

По екологичната оценка (ЕО) на ОПРР 2014-2020 г. е изготвен доклад за ЕО. Към момента са съгласувани обхватът и заданието за екологична оценка, като е получено и становище на компетентния орган с писмо № ЕО-220/21.01.2013 г, съгласно което не е налице необходимост от извършване на Оценка за съвместимостта (ОС) с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Информация относно предприетите стъпки по отношение на предварителната и екологичната оценка се предоставя на заседанията на тематичната работна група. Предварителни изводи от предварителната оценка са представени на 5-тото и 6-тото заседание на групата. Одобрените доклади от предварителната и екологична оценка също подлежат на представяне на тематичната работна група.

На 23.01.2013 г. са проведени две фокус-групи – първата с представители на Управляващи органи на оперативни програми, Централното координационно звено, неправителствени организации и БАН, а втората с представители на бенефициенти (общини и ведомства) по ОПРР 2014-2020 г. Обменени са мнения по следните въпроси: финансово разпределение, индикатори, административен капацитет за изпълнение и прилагане на хоризонталните принципи по ОПРР 2014-2020 г. Резултатите от фокус-групите са отразени в окончателния доклад на изпълнителя на предварителната оценка на ОПРР 2014-2020 г.

РАЗДЕЛ 2 СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА КЪМ СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ – И ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ ЧЛЕН 24 (1) И ЧЛЕН 87(2) (А) НА ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

2.1 Стратегия за приноса на оперативната програма към стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и постигане на икономическо, социално и териториално сближаване

(Максимум 35 000 символа без разстояние = приблизително 10 страници)

•

Стратегията на оперативната програма за принос към стратегията Европа 2020 като се очертаят:

- *съответните¹ регионални и, където е подходящо национални потребности за развитие (в зависимост, между другото, от териториалния обхват на ОП), включително предизвикателствата, идентифицирания съответните конкретни препоръки на Съвета за страната (чл. 121(2) и чл. 148(4)ДФЕС);*
- *как оперативната програма ще адресира тези потребности и предизвикателства и по този начин ще допринесе за постигане на целите на стратегията Европа 2020, където е подходящо, с препратка към съществуващите национални или регионални стратегии за сближаване, съответстващи на стратегията "Европа 2020", включително Националната програма за реформи, когато е приложимо и предварителната оценка.;*

Стратегията на Оперативната програма трябва да бъде в съответствие с Общата стратегическа рамка, Партньорското споразумение и приложимите елементи на становищата на службите на Комисията.

Съответствие с Европа 2020: Национална програма за реформи 2013.

Националната програма за реформи на Република България е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. стратегия „Европа 2020“ и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър“. Документът отчита новите моменти в процедурите по макроикономическото наблюдение и тематичната координация в рамките на Европейския семестър в отговор на Интегрираните насоки (ИН). Програмата е тясно свързана с Конвергентната програма на Република България (2012-2015 г.) и директно адресира препоръките в заключенията на доклада на Европейската комисия (ЕК) за Годишния преглед на растежа. Програмата е насочена към ключовите въпроси с приоритетен характер, като изхожда от текущите нужди и

¹¹ Т.е. потребностите, които могат да бъдат адресирани с фонд-а/овете на ОП.

предизвикателства пред малка и отворена икономика като българската, която, с цел да успее по-бързо да излезе от настоящата криза, следва изцяло да преориентира политиката си към повишаване на конкурентоспособността, така че в максимална степен да се възползва от икономическото възстановяване на своите основни търговски партньори. Предвид изходната позиция на страната, е твърде трудно да се определят само няколко приоритетни области, където да бъдат насочени усилията на икономическата политика. И все пак, като такива биха могли да бъдат посочени:

- **По-добра инфраструктура** - по-добра свързаност с Европа, устойчиви и конкурентоспособни региони, с достъпни услуги и по-добра свързаност помежду им и с по-слабо развитите територии, запазване и утвърждаване на българското културно-историческо наследство и природно богатство. Допринася за постигане на приоритета на Европа 2020 за устойчив растеж;
- **Конкурентоспособна младеж** - намаляване на дела на рано напусналите училище, увеличаване броя на младите хора, завършили висше образование, стимулиране на младите учени, реализация на младите хора в България. Допринася за постигане на приоритета на Европа 2020 за приобщаващ растеж;
- **По-добра бизнес среда в ЕС** - най-ниска данъчна тежест за бизнеса и домакинствата в ЕС, по-висока заетост, повече инвестиции (вкл. в НИРД и иновации), фискална стабилност. Допринася за постигане на приоритета на Европа 2020 за интелигентен растеж;
- **По-голямо доверие в държавните институции** – ефективна съдебна система и гарантиране на върховенството на закона, защита на интересите на гражданите и бизнеса, социална справедливост и сигурност. Допринася за постигане на приоритетите на Европа 2020 за приобщаващ, интелигентен и устойчив растеж.

Тези направления са групирани в съответствие с приоритетите на стратегия Европа 2020, а именно: устойчив, приобщаващ и интелигентен растеж.

ОПРР 2014-2020 е изготвена в съответствие с Националната програма за реформи (актуализация 2012 г.) и е насочена към идентифицираните фактори за устойчив икономически растеж в нея, както следва:

- ФР 3: „Бизнес-среда и подобряване на административната ефективност” – изпълнение на мерки в подкрепа укрепване и повишаване на административния капацитет на бенефициентите по Програмата, мерките изпълнявани чрез финансов инженеринг и приоритет „Регионален туризъм“.
- ФР 5 Инфраструктура - изпълнение на мерки за подобряване на базисната инфраструктура, вкл. пътна, здравна, социална, културна и подкрепа за устойчиво и интегрирано градско развитие.

По отношение на НПРф (актуализация 2013) оперативната програма допринася както за изпълнението на Специфичните препоръки на Съвета, така и към националните цели по Европа 2020 и към приоритетите на Годишния обзор на растежа. По-конкретно съответствието е следното:

СП 3 - заетост и социално включване

- Инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1: „Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността“, както и Приоритетна ос „Регионална социална инфраструктура“ са пряко насочени към частта постигне конкретни резултати по Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 и Националната стратегия за интегриране на ромите” и „да подобри достъпността и ефективността на социалните услуги, по-специално за децата и възрастните хора” на Специфична препоръка 3 на Съвета.

СП 4 – образование и здравеопазване

- Инвестиционен приоритет 3 на приоритетна ос 1 „Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение”, както и приоритетна ос 2 „Регионална образователна инфраструктура” на оперативната програма пряко адресира частта от СП 4 на Съвета „Да подобри достъпа до приобщаващо образование за децата в неравностойно положение, в частност ромите” чрез прилагането на мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания. В допълнение концентрирането на подкрепата по Приоритетна ос 1 в рамките на зоните за въздействие от ИПГВР на градовете бенефициенти допълнително допринася за изпълнение на препоръката, тъй като в социалните зони за въздействие често са концентрирани представители на групите в неравностойно положение – хора, живеещи в бедност, роми или други малцинствени групи.
- Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура има директен принос за изпълнение на препоръката в частта „Да осигури ефективен достъп до здравеопазване” чрез подкрепата за инвестиции в здравна инфраструктура, които ще допринесат за подобряване качеството и достъпността на здравните услуги за населението.

СП 7 – енергийна ефективност

- Инвестиционен приоритет 1 на приоритетна ос 1 „Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор” е конкретно насочен към повишаване на енергийната ефективност. В допълнение внедряването на мерки за енергийна ефективност е предвидено при изпълнението на всички приоритетни оси на оперативната програма. В тази връзка ОПРР директно адресира частта за „подобряване на енергийната ефективност” от СП 7.

НЦ1 Заетост

- Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм” има принос към изпълнението на

НЦ 1: Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020г. Обновяването и популяризирането на обектите на природното и културно наследство привлича интереса към тях и съответно увеличава броя на туристите в регионите. Това създава възможности за подобряване на икономическото им състояние чрез повишаване на икономическата активност на местните предприятия, опериращи в сферата на услугите, и насърчава развитието на творческите индустрии. По този начин се създават възможности както на допълнителни работни места, така и на нови форми на заетост.

- Към изпълнение на същата национална цел е насочен и Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума в частта за зони с потенциал за икономическо развитие, чрез подкрепа за зоните с потенциал за икономическо развитие

НЦ3 Климат-енергетика:

- Приоритетна ос 1 „Устойчиво интегрирано градско развитие” е пряко насочена към постигане на националната цел „Достигане на 16% дял на ВЕИ в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020г.“чрез мерките за подкрепа на инвестиции в жилищни и публични сгради в рамките на Инвестиционен приоритет 1 „Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор”.
- Директен принос по отношение намаляване емисиите на парникови газове и подобряване на ресурсната ефективност ще има и Инвестиционен приоритет 5 на Приоритетна ос 1 „Насърчаване на нисковъглеродни стратегии за всички видове територии, и особено в градските райони, включително насърчаване на устойчива градска мобилност и смекчаване на съответните мерки за адаптиране” чрез мерките за подобряване на градския транспорт и насърчаване на алтернативни форми на придвижване.
- В допълнение, тъй като ОПРР насърчава инвестиции за внедряване на мерки за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници по отношение на всички обекти на интервенции по програмата, следва да се отбележи, че всеки инвестиционен приоритет в рамките на всяка една от приоритетните оси има индиректен принос към постигане на НЦ 3.

НЦ4 Образование:

- Инвестиционен приоритет 3 на Приоритетна ос 1 „Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение” и Приоритетна ос 2 „Регионална образователна инфраструктура“

са пряко насочени към постигане на НЦ4 „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% към 2020г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование - 36% към 2020г.” чрез подобряване качеството на образователната инфраструктура, а от там и на учебния процес, осигуряване на възможности за целодневно обучение и извънкласни дейности и цялостно повишаване на мотивацията на учащите чрез по-добрата среда.

НЦ5 Бедност:

- Инвестиционен приоритет 4 на Приоритетна ос 1 „Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността”, както и Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура” са пряко насочени към постигане на националната цел чрез мерките за осигуряване на адекватни условия за живот на уязвими групи от населението и за повишаване качеството на социалната инфраструктура, а оттам и на социалните услуги.
- Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура” има директен принос към постигане на националната цел чрез осигуряването на достъпни и качествени здравни услуги, чрез което ще се противодейства на последиците от бедността и социалното изключване.

Допълнителна мярка 3 – Европа за ефективно използване на ресурсите:

- Инвестиционен приоритет 5 на Приоритетна ос 1 „Насърчаване на нисковъглеродни стратегии за всички видове територии, и особено в градските райони, включително насърчаване на устойчива градска мобилност и смекчаване на съответните мерки за адаптиране” има пряк принос към **Допълнителна мярка 3** „Европа за Ефективно използване на ресурсите” чрез мерките за насърчаване на градския транспорт и по-специално обновяването на превозните средства, които ще имат по-добри показатели за използване на енергия и ще бъдат по-икономични.
- Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“ допринася за постигане целите на политиките за опазване на околната среда и ефективно управление на ресурсите чрез подобряване разходните показатели на превозните средства и намаляване на емисиите на парникови газове.

Допълнителна мярка 4 (5) от НПРФ 2013 „Стимулиране на растежа и конкурентоспособността за днешния и утрешния ден“

- Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1 „Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума”, с подкрепата за подобряване на градската среда е пряко насочен към изпълнение на **Допълнителна мярка 4 (5)**

Стимулиране на ПЧП за инвестиции в градовете и инвестиции в градска среда според ИПГВР (извън енергийна ефективност, образователна и социална инфраструктура и градски транс-порт)

- Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“ цели подобряване на мобилността на регионално равнище посредством свързването на първостепенни, второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на трансевропейската транспортна мрежа, като по този начин се осигурява достъп на българските региони до Единния европейски пазар.

В допълнение, при всички интервенции в сгради ще се подпомагат мерки за подобряване енергийната ефективност на сградите, т.е. мерките ще допринесат и до постигането на НЦ 3 Достигане на 16% дял на ВЕИ в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020г.

Предвидено е използването на финансови инструменти по линия на Приоритет „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и Приоритет „Регионален туризъм“, поради което се очаква съществен принос към Приоритет 2 на ГОР „Възстановяване на кредитирането на икономиката“.

Съответствие с Националната програма за развитие България 2020 (НПРБ2020)

Националната програма за развитие България 2020 е рамков дългосрочен документ, който определя визията и общите дългосрочни цели на всички национални политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. НПР България 2020 е основата при програмирането на стратегическите документи/програми във връзка с изпълнението и на общностните политики през следващия програмен период.

Идентифицираните за подкрепа дейности по Оперативна програма „ Региони в растеж“ са директно насочени към постигане на целите на Приоритет 3 на НПР БГ2020 „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал” и в частност към следните подприоритети:

- Подприоритет 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план. Целите на този под-приоритет ще бъдат постигнати, чрез цялостно осъществяване на инвестиции по ОПРР в рамките на приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие с изпълнението на ИПГВР
- Подприоритет 3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите. ОПРР ще допринесе за постигане на целите на подприоритета с подкрепа в рамките на приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ за изпълнение на дейности в сферата на опазване, популяризиране и развитие на културно и природно наследство от национално и световно значение
- Подприоритет 3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични

промените и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси. Постигането на целите на този подприоритет ще бъдат подкрепени по инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума.

В допълнение, оперативната програма ще подкрепи и регионалното измерение на някои секторни политики, включени в секторните приоритети на Националната програма за развитие България 2020, а именно:

- Приоритет 1: „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила” – по отношение на здравна и образователна инфраструктура от регионално значение, посредством Приоритетни оси „Регионална образователна инфраструктура“ и „Регионална здравна инфраструктура“
- Приоритет 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” – по отношение на социалната инфраструктура от регионално значение, чрез мерки по Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура“
- Приоритет 6: Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса, чрез мерки по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“;
- Приоритет 7: „Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост” – по отношение на енергийната ефективност в жилищни и обществени административни сгради, чрез дейности по Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 1: Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор.
- Приоритет 8: „Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари“ – по отношение на подобряване на свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на културното и природно наследство с TEN-T мрежата с финансиране на първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T по Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“.

Съответствие с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните

политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Главната стратегическа цел на НСРР е постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.”

ОПРР ще допринесе главно за постигане на следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1: „Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда”;

Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: „Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума“ на ОПРР 2014-2020 е пряко насочен към осъществяване на Специфична цел 1: Стимулиране на икономическото развитие на районите от ниво 2 чрез подобряване на достъпа до производствените зони и инфраструктурата им на приоритет 1.1 „Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес“ на НСРР. Това ще бъде постигнато с подпомагане за развитие на зоните с потенциал за икономическо развитие в рамките на ИПГВР.

Инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1 в частта за насърчаване на социалното включване чрез подобрен достъп до културни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността и Приоритет 5 „Регионален туризъм“ на ОПРР 2014-2020 са пряко насочени към подприоритет 1.2. на НСРР „Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.“ Отчетена е нуждата от използване на значителния местен потенциал: недвижими културни ценности, природни ресурси и забележителности, подходящи климатични условия, ландшафт, които не се използват ефективно за развитие на туристически дейности, особено в териториите, отдалечени от черноморското крайбрежие и големите планински курортни центрове в страната. По ОПРР ще се подкрепя развитие на инфраструктурата в сферата на културата чрез строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане например на културни центрове, театри, читалища, библиотеки, музеи, изложбени зали и други обекти, свързани с културния живот, както и опазване, популяризиране и развитие на културно и природно наследство от национално и световно значение.

Стратегическа цел 2: „Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал”;

Приоритети 2,3 и 4 на ОПРР 2014-2020 са пряко насочени към постигане целите на Приоритет 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите на НСРР. Дейностите по ОПРР за постигане на целите на стратегическата цел и приоритета са свързани с интервенции в регионална здравна, образователна и социална инфраструктура, вкл. деинституционализация и подкрепа за висши училища.

Стратегическа цел 4: „Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места”.

Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 ще повлияе пряко положително изпълнението на Приоритет 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове на НСРР. В ОПРР 2014-2020 е възприета развитата в НСРР концепция за полицентрично развитие на градовете и включване на важни опорни центрове от градовете от ниво 4 в целенасочената политика за градско развитие.

В допълнение приоритет „Регионална пътна инфраструктура“ на ОПРР ще допринесе за изпълнението на Приоритет 4.2. Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни, като специално внимание е обърнато на Специфична цел 2: Подобряване на транспортната свързаност в национален план, чрез развитие на пътната инфраструктура с регионално значение и Специфична цел 3: Развитие на връзките „град-район” и подобряване на достъпа до културни ценности, логистичните центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в районите, значението на пътища 1-ви, 2-ри и 3-ти клас извън TEN-T мрежата.

Съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР)

Националната концепция за пространствено развитие е документ, който е разработен в съответствие с чл. 7а, ал. 2 от Закона за регионалното развитие и е от ключово значение във връзка с подготовката на стратегическите документи на България за управлението на средствата от ЕС в периода 2014-2020г.

НКПР е стратегически документ, определящ пространствено-устройствената основа за развитие и планиране на елементите на националната територия, с цел постигане на комплексно и интегрирано планиране за осъществяване не само на регионалното, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво, в контекста на общоевропейското пространствено развитие.

Тя служи за по-добро съответствие, координация и допълване на дейностите, реализирани по линия на различни секторни политики на една и съща територия, включително на ниво град. Документът ще бъде основа за очертаване и териториално разграничаване на планираните за реализиране инвестиции по ОПРР и ПРСР за периода 2014-2020 г.

НКПР идентифицира набор от подходящи за подкрепа градове по ОПРР за прилагане в тях на целенасочена държавна политика за градско развитие, както и модела и визията за пространственото развитие с хоризонт до 2025-2030 г.

В тази връзка ОПРР е пряко насочена към постигане на целите на определената функционално-йерархична структура на мрежата от градски центрове, полуси и оси на развитие на България, предложена от НКПР, като ще степенува (диференцира) намесите за стимулиране на градовете и градското развитие според значимостта и ролята на всеки град.

В допълнение, чрез инвестициите по ОПРР, включително в градско развитие, регионален туризъм, секторни политики от регионално значение, пътна

инфраструктура, ще се постигне заложеният в Концепцията модел на умерен полицентризм, който е най-подходящ за страната, с възможности за поетапно развитие във времето, в зависимост от влиянието на външни и вътрешни икономически и демографски фактори. Общата тенденция е към стимулиране движението от моноцентризм към умерен полицентризм, който с течение на времето в дългосрочен аспект да се разширява и доближава до развит полицентризм.

Интервенциите по ОПРР ще спомогнат за развитие на основни елементи на националната територия и инфраструктурната мрежа. Концепцията идентифицира и визуализира на картата на страната и на ниво NUTS 2 както реализирани инфраструктурни проекти, така и проекти в процес на реализация. По този начин могат да се очертаят нуждите за следващия период във връзка с инфраструктурното развитие на територията на страната, като анализът обхваща проектите в пътния и транспортен сектор, водния сектор, социалната инфраструктура (здравна, културна, образователна и социална), културно-историческото наследство.

Съответствие с териториалния дневен ред 2020 на ЕС

В “Териториален дневен ред на ЕС 2020” от 2011 г. се акцентира на следните приоритети, свързани с градското развитие:

- Насърчаване на полицентрично и балансирано териториално развитие – Поставя се акцент на полицентрично развитие на национално и регионално ниво. Съществена роля се отрежда на малките и средни градове на регионално ниво, като поляризацията по отношение на големите градове трябва да се избягва;
- Насърчаване на интегрираното развитие в градовете, селските и специфичните райони – чрез прилагане на интегриран подход на много нива в обновяването и развитието на градовете. За развитието на селските райони се набляга на фокусиране върху уникалните характеристики на районите и устойчиво земеползване. Специално внимание е необходимо да се обърне на периферните и слабо населени селски райони;
- Териториална интеграция в трансгранични международни функционални региони - към този приоритет са насочени преди всичко програмите за трансгранично сътрудничество;
- Осигуряване на конкурентоспособност на регионите на глобалния пазар чрез силни местни икономики, включително чрез използване на местните дадености, социален капитал, стратегии и т.н. дейности;
- Засилване връзките между градските и селските райони на всички нива, чрез подобряване на достъпността и възможността за работа. Подчертава се, че на метрополните райони ляга основната отговорност за развитието на периферията;
- Подобряване на териториалната свързаност между индивидите, общините и предприятията – Отчита се важността на свързаността по отношение на второстепенните мрежи, особено на регионално и общинско ниво; Насърчава се достъпността до градските центрове, особено на тези, разположени в периферни райони.

- Управление и свързване на екологичните, ландшафтни и културни ценности на регионите – на опазването и подобряването на културното и природното наследство се гледа като на важни условия за устойчиво развитие. В този смисъл се подкрепя опазването, рехабилитацията и използване на културното наследство.

Логиката на интервенция на ОПРР 2014-2020 е в съответствие с Териториалния дневен ред 2020 на Европейския съюз, като спазва основната концепция и насоки на този документ. ОПРР е насочена към насърчаване на полицентричното развитие на мрежата от градове в България, фокусира в т.нар. двигатели за растеж – градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, като същевременно отдава значение на градовете от ниво 4, специално отчитайки значението на малки, но важни градски центрове в граничните територии.

Културното и природно наследство е оценено като важна териториална характеристика и фактор за насърчаване на специфичния местен икономически потенциал и опазване на околната среда.

Съществено внимание се отдава на регионалната достъпност и второстепенната пътна мрежа, с оглед осигуряване на достъпност до градовете и насърчаване на градско-селското сътрудничество, както и осигуряване на достъп на регионите до Единния европейски пазар.

Съответствие със Споразумението за партньорство

ОПРР 2014 -2020 е една от водещите програми по отношение на Стратегическото териториално измерение: „Пространствено измерение и политики за местно развитие” и по-конкретно на подприоритет „политики за местно развитие”, в частите му „Устойчиво и интегрирано градско развитие” и „Развитие на райони с туристически потенциал”, както и на „Пространствено измерение на стратегическите приоритети за устойчив, интелигентен и приобщаващ растеж”.

ОПРР ще допълни на териториално ниво секторните приоритети на СП, както следва:

- Приоритет 1 на споразумението за партньорство, „Образование, квалификация и заетост за приобщаващ растеж” – чрез изпълнение на Приоритетна ос 2 на ОПРР 2014-2020 „Регионална образователна инфраструктура“, ПО3. Регионална здравна инфраструктура“, ПО4. Регионална социална инфраструктура;
- Приоритет 3 „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж”, чрез изпълнение на приоритетна ос 6 на ОПРР 2014-2020 „Регионална пътна инфраструктура“;

ОПРР ще адресира основните предизвикателства и идентифицираните потребности и нужди в анализа на СП и по този начин ще допринесе за постигане на целите на Стратегия Европа 2020, както следва:

- Задълбочаващи се различия в развитието българските региони и останалите региони в ЕС;

ОПРР 2014-2020 г. е пряко насочена към преодоляване на това предизвикателство и осигуряване на устойчив и балансиран растеж на българските региони, чрез силна подкрепа за интегрирано градско развитие. Моделът за умерено полицентрично развитие на мрежата от градове в България дава възможност за

използване потенциала на градовете като двигатели за растеж на областно и регионално ниво. Обхващането на полицентрична мрежа от градове, в противовес на зараждащия се моноцентризъм в посока София и най-големите градове на страната ще доведе до териториално балансирано разпределение на растежа.

- Недостатъчен дял на заетите (20-64 г.);
- Недостатъчна икономическа активност на населението (младежи, възрастни хора, жени);
- Първо място в Европа по бедност.

ОПРР 2014-2020 г. ще адресира посочените предизвикателства, чрез мерките за подкрепа на зони с потенциал за икономическо развитие по Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1, както и чрез Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“, които имат най-голям потенциал да доведат до разкриване на нови работни места и повишаване на икономическата активност в регионите.

За балансиране на икономическия растеж и справяне с бедността, съществена роля ще изиграе инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1, по линия на който се предвижда изграждане на социални жилища за уязвими групи от населението, както и Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура“

- Незадоволително качество на образователната система, нарастване на неграмотното население и увеличаване на дела на непосещаващи училище

Това предизвикателство ще бъде преодоляно, чрез подкрепата за образователна инфраструктура по линия на Инвестиционен приоритет 3 на Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 2 на ОПРР 2014-2020 г.

- Предпоследното място в Европа по здравеопазване;
- Един от най-високите стандартизирани коефициенти за смъртност по всички причини;

По отношение на горепосочените две предизвикателства в СП, подкрепата по ОПРР ще бъде съсредоточена върху инвестиции по приоритетна ос 3 регионална здравна инфраструктура,

- Неефективно използване на ресурси и енергия;

За преодоляване на неефективното използване на ресурси и енергия, ОПРР ще спомогне с подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради и административни сгради на държавната и общинска администрация по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, както и за опазване, популяризиране и развитие на културно и природно наследство от национално и световно значение в рамките на Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“;

- Ограничена външна и вътрешна свързаност – подкрепа за подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари“, чрез финансиране на първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T, осигуряващи връзките в рамките на мрежата от градове и обектите на културното и природно наследство.

Неефективни системи за превенция, управление и адресиране последствията от рискове Това предизвикателство ще бъде адресирано, чрез Приоритетна ос 7

„Превенция на риска“, по отношение на рисковете от свлачища.

Съответствие със стратегията на ЕС за Дунавския регион

България е координатор на приоритетна област 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората“. В този смисъл по Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“ на ОПРР 2014-2020 г. се предвижда подкрепа за опазване и популяризиране на културното и природното наследство от световно и регионално значение.

ОПРР ще подкрепи постигане на целите на приоритета по които е координатор и като цяло на Дунавската стратегия, чрез реализирането на отделни проекти за подкрепа на културното и природно наследство в дунавския регион.

Чрез подкрепата за развитието на градовете от Северозападен и Северен централен район от ниво 2 за реализирането на интегрирани проекти за градско развитие и посредством останалите приоритетни оси, косвено ОПРР ще спомогне за постигане и на останалите цели и приоритети на Дунавската стратегия, както следва:

- По приоритетна ос 1 – “Подобряване на мобилността и мултимодалността“ с инвестиции по Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“ на ОПРР.
- по приоритетна ос 6 – „Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтите и качеството на въздуха и почвите“ с интервенции по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР.
- по приоритетна ос 7 – “Развитие на обществото на знанието (научни изследвания, образование и ИКТ)“ с подкрепа по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и приоритетна ос 2 „Регионална образователна инфраструктура“ на ОПРР.

*

- *Обосновка за избора на тематични цели и съответните инвестиционни приоритети се базира на идентифицирането на ^{PAG} националните / регионалните нужди, определени по-горе, включително тези, които са идентифицирани от съответните препоръки на Съвета, като се вземат предвид предварителната оценка, с препратка към Партньорското споразумение, съществуващите национални или регионални стратегии съответстващи със стратегията "Европа 2020", включително Националната програма за реформи, когато е приложимо (таблица)

Таблица 1: Синтезиран преглед на обосновката за избор на тематични цели и инвестиционни приоритети

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора [максимум 500 знака с разстоянията - за инвестиционен приоритет]]
		<p>Примери:</p> <p>1) Конкретните препоръки на Съвета за страната за подобряване на енергийната ефективност на жилищни сгради</p> <p>1.1) Конкретните препоръки на Съвета за страната за повишаване на участието (напр. на по-възрастни работници, уязвими групи, младежи)</p> <p>2) Амбициозни национални цели по Европа 2020, определени в Националната програма за реформи от базова стойност x през 2010 г. до целева стойност y през 2020 г.</p> <p>3) Сериозни проблеми на транспортната инфраструктура поради недостатъчни интермодални връзки между ЖП, пътен, въздушен и воден транспорт</p> <p>4) Сериозни териториални дисбаланси, потребности или потенциал, които трябва да се адресират, за да бъде постигната конкретна тематична цел. (необходими по нататъшни обяснения)</p> <p>5) Нужда от подобряване на качеството на политиките на пазара на работната сила в трудоспособна възраст и повишаване капацитета на обществените бюра по труда</p> <p>§) Несъответствие между потребностите на пазара на труда и уменията и</p>

		<p><i>ниска адекватност на образователната система</i></p> <p><i>7) Ниска ефективност на публичната администрация</i></p>
<p>Тематична цел 4: Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори</p>	<p>с) Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор</p> <p>е) Насърчаване на нисковъглеродни стратегии за всички типове територии, и особено градските райони, включително насърчаване на устойчива мултиmodalна градска мобилност и смекчаване на съответните адаптационни мерки</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на целите на стратегически приоритет „Регионално развитие и местен потенциал“, подприоритет Градско развитие на Споразумението за партньорство. • Пряк принос за постигане на националната цел 3 по Пакет „Климат-енергетика” в Националната програма за реформи – „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.”; • Изпълнение на Специфична препоръка 7 на Съвета по отношение повишаване на енергийната ефективност; • Пряк принос за постигане на Подприоритет 7.2 Повишаване на енергийната ефективност, и Подприоритет 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план, по отношение на Изграждане на интегриран градски транспорт и въвеждане на съвременни форми за управлението му, на НПП България 2020” • В съответствие с Приоритет 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове на НСПР. Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. • Нужди в НПП България 2020: <ul style="list-style-type: none"> ○ Продължаващият процес на урбанизация вероятно ще доведе до ръст в градските превози в по-големите селищни агломерации и ще предизвика сериозни проблеми в урбанизираните територии, като увеличено използване на автомобили, намалено търсене на обществен градски транспорт и по-нисък стандарт на предлаганите транспортни услуги, увеличени нужди от държавни/общински субсидии, задръствания и вредно въздействие върху околната среда.

<p>Тематична цел 5 Насърчаване на адаптацията към климатичните промени, превенция и управление на риска, със следния инвестиционен приоритет</p>	<p>Насърчаване инвестициите за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и развитие на системи за управления на бедствия</p>	<ul style="list-style-type: none"> •
<p>Тематична цел: 6 „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”</p>	<p>с) Консервация, опазване, популяризиране и развитие на природно културното наследство.</p> <p>е) Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на целите на приоритет „Регионално развитие и местен потенциал“ на Споразумението за партньорство и по-конкретно подприоритети Градско развитие и Регионално измерение на секторните политики. • Подобряване на градската среда е една от основните мерки за подкрепа на градското развитие. Именно подкрепата за подобряване на градска среда дава възможност за интегриране на градско пространство и координиране на различни секторни политики на най-ниско териториално ниво. Това се доказва от успешните проекти реализирани по ОПРР 2007-2013 г. • В съответствие с Допълнителна мярка 4 (5) от НПРф 2013 „Стимулиране на растежа и конкурентоспособността за днешния и утрешния ден“ Националната програма за реформи по отношение на инвестициите в градска среда. • Насочена към постигане на НЦ 1: Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020г. от НПРф 2020. • В съответствие с приоритет 3: «Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал” на НПР България 2020” и по-конкретно Подприоритет 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план и Подприоритет 3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни

	<p>на шума;</p>	<p>индустрии в регионите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • В съответствие с подприоритет 1.2. на НСРР „Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.“ на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. <p>Нужди в НПР България 2020: Към настоящия момент българският туристически продукт е доминиран от морския рекреативен и ски туризма, които се развиват като масови форми на туризъм с всички негативни последствия от това. В същото време, благодарение на природното и историческо разнообразие на територията на страната, България има значителен потенциал за развитие както на масовите, така и на алтернативните видове туризъм. Развитието на устойчив туризъм допринася за развитието и на другите отрасли на националната икономика (по-конкретно на търговията, транспорта, съобщенията, селското стопанство, производството на стоки за бита и др.), за диверсификация на икономическите дейности в слаборазвитите региони, за повишаване на социално- икономическото благосъстояние на българските граждани и качеството им на живот.</p>
<p>Тематична цел: 7 „Насърчаване на устойчиво развитие на транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури”</p>	<p>Подобряване на мобилността на регионално равнище посредством свързването на второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на транс-европейската транспортна мрежа, включително мултимодални възли;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на целите на приоритет „Регионално развитие и местен потенциал“ на Споразумението за партньорство и по-конкретно подприоритет „Регионално измерение на секторните политики“. • В съответствие с фактора за растеж: „Инфраструктура с оглед подобряване на достъпа до Единния пазар” и Допълнителна мярка 4 (5) от НПРф 2013: „Стимулиране на растежа и конкурентоспособността за днешния и утрешния ден“ от НПРф 2020 , • В съответствие с Подприоритет 8.6 Подобряване свързаността и интеграцията на българските региони в национален и международен план и свързаността с големите градски центрове в съседните страни“ на НПР България 2020” • В съответствие с Приоритет 4.2. Подобряване на свързаността на районите в

		<p>национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нужди в НПР България 2020. Транспортната мрежа на страната е изградена главно от пътища от по-нисък клас. В момента голяма част от пътната мрежа, най-вече второкласните и третокласни пътища, е пригодена за натоварване само до 10 т/ос и не отговаря на Европейските изисквания. Това е и една от причините за по-голямо натоварване на пътищата от по-висок клас.
<p>Тематична цел: 9 „Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността”</p>	<p>„Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на целите на приоритет „Регионално развитие и местен потенциал“ на Споразумението за партньорство. • Постигане на националната цел 5 „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил.души” и в Националната програма за реформи. • В изпълнение на СП 1 „Да положи по-големи усилия за подобряване на качеството на публичните разходи, особено в областта на здравеопазването“ и СП 3 „С цел намаляване на бедността да подобри достъпа на децата и възрастните хора до качествени социални услуги, както и да изпълнява Националната стратегия за интегриране на ромите. • В съответствие със стратегическа цел 2 «Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал» на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. • Липса на адекватни условия на живот на маргинализираните групи от населението, вкл.роми. • Необходимост от продължаване на процеса на деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни.

<p>Тематична цел: 10 „Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение”</p>	<p>„Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на целите на приоритет „Регионално развитие и местен потенциал“ на СП • Постигане на националната цел 4 „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г. и фактора за растеж: „Инфраструктура с оглед подобряване на достъпа до Единния пазар”в Националната програма за реформи; • В изпълнение на СП 1 „Да положи по-големи усилия за подобряване на качеството на публичните разходи, особено в областта на образованието“ и СП 4 „Да ускори съпътстващите мерки, като се съсредоточи върху осигуряването на реален достъп до образование на групите в неравностойно положение“ • В съответствие с приоритет 1: Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила” на НПР България 2020”; • В съответствие със стратегическа цел 2 «Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал» на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. • Необходимост от намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище, чрез инфраструктурни мерки, осигуряващи условия за пълноценен учебен процес, в т.ч. и за целодневно обучение. • Повишаване на качеството и конкурентоспособността на висшето образование
---	---	---

2.2 * Обосновка на финансовото разпределение

РАГ

Обосновка на финансовото разпределение (т.е. на помощта от Съюза) по всяка тематична цел и където е подходящо, инвестиционен приоритет, в съответствие с изискванията за тематична концентрация, вземайки под внимание предварителната оценка.

[максимум 7 000 знака]

За ЕФРР и Кохезионния фонд, тази обосновка трябва да се отнася главно за нивото на тематични цели.

Тъй като механизмите за тематична концентрация на ЕСФ са установени на нивото на програмата, и инвестиционни приоритети, в този случай ЕСФ също следва да се позовава на инвестиционните приоритети. Не е задължително да се определя финансово разпределение по инвестиционен приоритет във финансовите таблици, но индикативно разпределение по инвестиционния приоритет за ЕСФ в класифицираната таблица (под полето "Интервенция").

Такава обосновка трябва да се извърши по отношение на, когато е подходящо:

- Връзката на националните цели със стратегията "Европа 2020";*
- Необходимостта да се гарантира съответствие със законодателството на ЕС;*
- Значителни допълнителни инвестиции от други публични и частни източници на приоритетите за финансиране;*
- По отношение на становище на службите на Комисията за съответната страна*
- Др.*

Обосновката трябва да бъде представена в проценти и качествени измерители (напр. "приблизително 1/3 от разпределението на ЕФРР се разпределя към тематичната цел 1, защото ..."), базирани на относителната тежест на разпределението на различни тематични цели на оперативната програма . Тя трябва да бъде кратка и пропорционална, отразяваща общата сума на програмните ресурси

Разпределението на средствата по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 се обуславя главно от идентифицираните национални нужди, които могат да бъдат адресирани със средства от ЕФРР. Стратегията на оперативната програма залага на повишаване качеството на живот с оглед преодоляване на отрицателните демографски тенденции и използване потенциала на градовете за балансирано развитие на цялата територия на страната.

Близко 1/3 от ресурсите по оперативната програма са насочени към тематична цел 4 като 20% от средствата са определени за прилагане на мерки за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради, а 9% от средствата ще бъдат инвестирани в развитието на интегриран градски транспорт в рамките на Приоритетна ос 1. Това разпределение се основава от една страна на изискванията за тематична концентрация на национално ниво: предвид факта, че спецификата на оперативната програма не предполага интервенции в рамките на тематични цели 1, 2 и 3, то ОПРР следва да има най-сериозен принос към тематична цел 4. От друга страна разпределението е резултат от основните

идентифицирани проблеми в градските територии, а именно лошо състояние и ниска енергийна ефективност на сградния фонд и продължаващият процес на урбанизация, който се очаква да доведе до сериозен ръст на градските превози и най-вече нарастващо използване на лични автомобили за сметка на обществения градски транспорт. Предвид амбициозната цел, която си е поставила България за повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г. (при 20% по Европа 2020) ОПРР ще осигури сериозен принос за постигане на целта чрез реализация на мерки за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради. Следва да се отбележи и ефектът, който ще имат инвестициите в рамките на тази приоритетна ос върху въглеродните емисии и целта на Европа 2020 за намаляването им с 20%: в България основен източник на парникови газове са автомобилният транспорт и жилищното отопление, което освен, че сериозно повишава потреблението на енергия, на много места се осигурява чрез въглища и дърва, а това оказва отрицателно въздействие върху околната среда и повишава нивата на въглероден двуокис. Мярката за енергийна ефективност е насочена и към изпълнение на специфична препоръка 7 на Съвета за повишаване на енергийната ефективност.

Значителен дял от средствата – 25% – са насочени към тематична цел 6, чиито инвестиционни приоритети в най-пълна степен отговарят на голяма част от идентифицираните нужди. Основен процент от инвестициите в рамките на тази тематична цел ще бъдат насочени към подобряване на градската околна среда (Приоритетна ос 1) и развитие на туристическия потенциал на регионите (Приоритетна ос 5). Така насочената подкрепа, освен че ще има съществен принос за опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност (в случая природно и културно наследство), ще допринесе за постигане на целта на Европа 2020, съответно националната цел за 76% заетост сред населението на възраст 20-64 години до 2020 г. Подобряването на градската среда е фактор за растеж, насърчаване на демографското развитие, увеличаване на инвестициите и съответно за създаване на нови работни места. Следва да се отбележи, че голяма част от дейностите, попадащи в обхвата на инвестиционните приоритети по тази тематична цел ще бъдат изпълнявани посредством инструменти за финансов инженеринг като по този начин се планира да бъде привлечен сериозен обем частни капитали. Това се отнася и до инвестициите в туристическа инфраструктура (обекти на природното и културно наследство), които в допълнение ще създадат стимул за развитие на местните икономики в регионите и ще доведат до създаване на нови форми на заетост.

Следваща по приоритет по отношение на финансовото разпределение е тематична цел 9 с 17.48% от разпределението на ресурса. В рамките на тематична цел 9 ще се подкрепят инвестиции в социална и здравна инфраструктура с оглед постигане на националната цел за намаляване броят на живеещите в бедност. България е страната с най-бедното население в Европа и в тази връзка подкрепата по ОПРР в рамките на тематичната цел ще бъде насочена към уязвимите групи от населението, които в най-голяма степен са застрашени от бедност – ромското малцинство, хората с увреждания, децата в риск и възрастните хора. Подкрепата за развитие на социална и здравна инфраструктура адресира и специфичните препоръки на съвета: „Подобряване на публичните разходи в областта на здравеопазването” и „С цел намаляване на бедността да подобри достъпа на децата и възрастните хора до качествени социални услуги, както и да изпълнява Националната стратегия за интегриране на ромите”. Социалното включване ще бъде подкрепено и чрез инвестиции в културна и спортна инфраструктура.

Тематична цел 7 е в размер на 12,24 % от ресурсите по ОПРР, които са насочени към развитието на регионална пътна инфраструктура. Причина за това разпределение са

националните нужди и приоритети: транспортната мрежа в страната се състои главно от по-нисък клас пътища, които са в много лошо състояние. Нуждата от инвестиции далеч надхвърля наличния по оперативната програма ресурс. Голяма част от републиканската пътна мрежа (най-вече второкласните и третокласни пътища) е пригодена за натоварване само 10 т/ос и не отговаря на Европейските изисквания. Това от своя страна води до голямо натоварване на пътищата от по-висок клас. Ето защо ОПРР ще съсредоточи подкрепа върху пътищата от първи, втори и трети клас, които осигуряват достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм или обслужват вътрешнорегионални връзки между градовете и осигуряват възможности за развитие на техния специфичен икономически потенциал, и които същевременно осигуряват връзка и достъп до TEN-T мрежата. Инвестициите в пътна инфраструктура осигуряват свързаност на регионите и достъп до единния пазар и в този смисъл са основен двигател на растежа. Планираните интервенции по ОПРР ще имат положително въздействие върху мобилността на населението и бизнеса, ще допринесат за интеграцията на отдалечени и слабо развити региони и ще насърчат развитието на местния икономически потенциал като по този начин ще способстват за постигането на националната и европейска цели за повишаване на заетостта.

Инвестициите в образователна инфраструктура (тематична цел 10), възлизат на 11,24% от ресурсите по ОПРР и са насочени към изпълнение на националната цел за намаляване броя на преждевременно напусналите образователната система и увеличаване дела на завършилите висше образование. Основни причини за ранното отпадане от системата на образованието са негативното отношение към учебния процес, слабият успех и липсата на мотивация. ОПРР ще адресира тези проблеми чрез осигуряване на възможности за целодневна организация на учебния процес, условия за извънкласни занимания и цялостно подобряване на средата в училищата. Инвестициите в образователна инфраструктура адресират специфичните за страната препоръки на съвета по отношение на подобряване публичните разходи в областта на образованието и осигуряване на реален достъп до образование на групите в неравностойно положение”. Създаването на мотивация и положителна нагласа към образователната система при учениците в дългосрочен план ще допринесе за повишаване дела на завършилите висше образование. Принос към тази цел ще имат и инвестициите във висшите училища.

Най-малък е ресурса по Тематична цел 5 (1,24%) от бюджета на ОПРР за превенция на риска от свлачища, с оглед ниския потенциал за осигуряване на растеж и заетост.

.Разпределението на финансовите ресурси по оперативната програма се обуславя от нейната специфика: това е териториална оперативна програма, която има принос към голям брой тематични цели, концентрирани и координирани на териториално ниво. Въпреки това е спазен и принципът за тематична концентрация с определен превес на Тематична цел 6 и Тематична цел 4.

Таблица 2: Преглед инвестиционна стратегия на програмата

Целта на тази секция е синтетично да покаже съответствието между идентифицираните потребности, тематичните цели и избраните инвестиционни приоритети, както и специфичните цели и предложеното финансово разпределение. Тя също представя преглед на приноса на оперативната програма към стратегията Европа 2020.

Тази таблица се генерира автоматично от SFC въз основа на информацията от другите секции на оперативната програма.

Приоритетна ос	Тематична цел [входяща информация от описанието на	Инвестиционни приоритети [входяща информация от описанието на приоритетната ос]	Специфични цели, съответстващи на инвестиционните приоритети [входяща информация от описанието на приоритетната ос]	Индикатори за резултат съответстващи на конкретна цел [входяща информация от таблицата за индикаторите резултат]	Фонд (да се посочи фонда: ЕФРР, Кохезионен, ЕСФ) [входяща информация от финансовите таблици]	Подкрепа от Съюза – в евро			Дял на общата помощ от Съюза по оперативната програма (по фондове)
						[входяща информация от финансовите таблици]			
1		1			€1,000,000,000	%			
		1			€1,000,000,000				
		2			€500,000,000				
		1			€1,000,000,000				
2		1			€1,000,000,000				
		1			€500,000,000				

ТА					€500,000,000				
----	--	--	--	--	--------------	--	--	--	--

РАЗДЕЛ 3.А. ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

Описанието на приоритетните оси трябва да се извърши за всяка приоритетна ос и, където е посочено, да е разбито по инвестиционен приоритет. За всеки инвестиционен приоритет трябва да се определи съответстващата специфична цел (чл. 87 (2) (b) от Общия регламент).

Като общо правило програмите трябва да определят приоритетни оси, които са финансирани от един фонд, обхващащи само една тематична цел и една единствена категория регион.

Въпреки това, член 87 (1) CPR определя, че:

- когато е уместно, и с цел да се увеличи въздействието и ефективността на интегрирания подход на тематично сближаване, е възможно да се създаде приоритетна ос, обхващаща повече от един фонд и за повече от една категория регион;*

- в надлежно обосновани случаи, също така е възможно да се определят приоритетни оси, съчетаващи допълнителни инвестиционни приоритети от различни тематични цели, за да се постигне максимален принос за приоритетна ос. • възможно е за ЕСФ да се комбинират инвестиционните приоритети от различни тематични цели, посочени в член 9, (8), (9), (10) и (11), за да улесни техния принос към други приоритетни оси, без необходимост от допълнителна обосновка. На практика това означава, че когато е необходима допълнителна помощ от ЕСФ, за допълване на действията, подпомагани по оперативна програма, финансирана предимно от ЕФРР или Кохезионния фонд, една единствена приоритетна ос може да комбинира всички инвестиционни приоритети на ЕСФ, за да се гарантира пропорционален подход.*

Като общо правило, информацията, включена в оперативната програма за такива приоритетни оси, създадени по силата на член 87 (1), следва да бъде разделена по Фонд и по категория регион. Особени случаи са, когато:

- има създадени съвместни приоритетни оси за ЕФРР и Кохезионния фонд в подкрепа на едни и същи инвестиционни приоритети. В такива случаи данните за изходните показатели и категории на интервенция трябва да се разпределят по Фонд (поради тясната връзка с разпределение на финансовите средства за всеки фонд). Може да бъде предоставено разпределението (по Фонд) на друга информация, включена в описанието на приоритетната ос, но не е задължително,*

- са създадени приоритетни оси, които обхващат повече от една категория регион и същите инвестиционни приоритети за всички съответните категории региони. В такъв случай информацията за всички изходни индикатори и цели (с изключение на тези за Кохезионния фонд, тъй като този фонд не се разделя по категория регион) и категории на интервенция трябва да се разпредели по категория регион (поради тясната връзка с финансовото разпределение за всяка категория регион). Индикаторите за резултатите и целите на ЕСФ също трябва да бъдат разделени според категорията регион във всички случаи, което се дължи на тяхната близка връзка с изходни индикатори. Когато е подходящо, информацията за индикаторите за резултатите на ЕФРР може да бъде разделена. Разделянето по категория регион на друга информация, включена в описанието на приоритетните оси, не е задължително, но може да се предостави.*

Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие

3.A.0. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, ОБОСНОВКА ЗА ИЗБОРА НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, ПОКРИВАЩИ ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ ИЛИ ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ [ИЛИ ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ФОНД] (ЧЛЕН 87 (1) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

[максимум 3 500 знака с разстоянията = приблизително 1 страница]

Този раздел се изисква само, в случай, че оперативната програма използва възможността предоставяна по член 87 (1) от Общия регламент за определяне на приоритетна ос, покриваща повече от една категория регион, повече от една тематична цел (или повече от един фонд). Ако тази опция не се ползва, разделът не се попълва

Този подход е дерогация от общото правило и трябва да се използва само "когато е целесъобразно и с цел да се увеличи въздействието и ефективността в тематично съгласуван интегриран подход".

Целта на този раздел е да обясни как избраната определена приоритетна ос допринася за увеличаване на въздействието и ефективността на политиката на сближаване и защо по-опростеното определяне на ос или оси, покриващи една-единствена категория регион, една единствена тематична цел или един единствен фонд би представлявало по-малко ефективен избор.

В случай, когато приоритет обхваща повече от една тематична цел, този раздел трябва да обоснове как това ще доведе до максималния дял на инвестиционните приоритети отнасящи се до приоритетните оси

Исторически погледнато, градовете винаги са били двигатели на културата и обществения прогрес. Те са центровете на търговията и икономическия живот, на науката и просветата. Безспорен факт, е че Европа е един от най-урбанизираните континенти. 68 % от гражданите на ЕС живеят в градове, показателите за България са подобни.

Темите свързани с градското развитие все по-силно залягат и в политиката за сближаване на ЕС. Държавите членки на ЕС подчертаха териториалната важност на политиката за градовете в Европа с приемането на Териториалния дневен ред на Европейския съюз и Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове по време на неформалната среща на министрите в Лайпциг през 2007 г. МРР участва от самото начало и има принос към този процес.

Териториалният дневен ред на Европейския съюз 2020 г. (ревизиран 12.05.2011 г., Унгария) изтъква като приоритети за градско развитие подкрепа за полицентрично и балансирано териториално развитие и насърчаване на интегрираното развитие в градовете.

Основният теоретичен подход, на който стъпват тези документи е следният: Ако доскоро държавите планираха развитието, по следната логика: от допускането че стратегическите инвестиции създават работни места, които привличат хора и така генерират развитие, сега логиката започва да се обръща – създаването на качествена и предоставяща разнообразни възможности за образование, забавление, спорт, работа и

отдых градска среда задържа и привлича високообразованите и квалифицирани млади хора, което привлича стратегическите инвеститори.

Значението на градовете и нуждата от целенасочени мерки за устойчиво и интегрирано градско развитие е отчетена в Националната програма за реформи 2012-2020, в Националната програма за развитие България 2020, както и в Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022.

Ето защо в Оперативната програма за регионално развитие 2014-2020 най-голям приоритет е поставен върху устойчивото и интегрирано градско развитие – Приоритет 1. Приоритетът включва широк набор от допустими инвестиции. Концентрация се постига чрез фокусиране в допустимите градове и по-конкретно в рамките на зоните на въздействие на съответните Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие.

Ще бъдат определени лимити за всяко ниво от градове (от 1 до 4) – по този начин градовете няма да се конкурират помежду си, а ще могат да планират проектите и ресурсите си.

За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по групи дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“, „Социална инфраструктура“, както и общинска образователна инфраструктура извън зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на общинската територия. Финансираните по това изключение дейности не могат да надвишават 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1.

Основната роля на този приоритет е да подкрепи интегрираните инвестиции в рамките на ИПГВР, чрез спазване принципите на тематичната концентрация, и осигуряване на териториална концентрация – на територията на градовете и дори в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то йерархично ниво.

По този начин ИПГВР целят да се постигне синергичен ефект от координираното изпълнение на различни местни секторни политики и инвестиции на териториално ниво, така че цялостното решение да надхвърли добавената стойност, която би се получила ако тези политики и инвестиции биха били изпълнени по отделно.

Поради тази причина приоритетната ос е насочена едновременно към няколко тематични цели, така че да се направи възможно изпълнението на ИПГВР и да се постигне максимална интеграция на интервенциите на територията на градовете.

Приоритетната ос включва няколко инвестиционни приоритети. Ще се комбинират инвестиции в общинска образователна, социална, културна и спортна инфраструктура, енергийна ефективност и градски транспорт в зони с потенциал за икономическо развитие и градска среда. Когато е приложимо, интервенциите ще се осъществяват в съответствие с приоритетите на отделните секторни стратегически документи, за да се постигне координиран и интегриран подход.

Основавайки се на опита от настоящия програмен период, с финансови инструментичастично или изцяло ще се финансират инвестиции в спортна инфраструктура, енергийна ефективност в жилищни сгради, културна инфраструктура, както и зоните с потенциал за икономическо развитие, градска среда и интегриран градски транспорт.

Идентифицирани градове за подкрепа в Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. е един от документите за стратегическо планиране на пространственото развитие, съгласно чл.7а, ал.2 от Закона за регионалното развитие. Концепцията е разработена на основание чл.2, ал 1 от закона, който предвижда държавната политика за регионално развитие да се изпълнява в съответствие със стратегиите за пространствено развитие на национално, регионално, областно и общинско ниво, определени с концепциите и схемите за съответното териториално ниво. Съгласно чл. 2а, ал.1 от закона, концепциите и схемите за пространствено развитие определят целите на държавната политика за устройството на територията за определен период от време за съответното териториално ниво.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. е стратегически документ, който гарантира координация на планирането на регионалното развитие и устройственото планиране на територията и осигурява тяхната съгласуваност и методическа обвързаност при подготовката на документите за управление на средствата от ЕС за следващия многогодишен програмен период 2014 – 2020 г. Обхватът и съдържанието на Националната концепция за пространствено развитие са съобразени с изискванията на чл. 7б, ал. 4 от Закона за регионалното развитие.

Определящи принципи за избор на градовете за подкрепа по ОПРР:

- Подкрепа на всички градове от 1, 2 и 3 ниво хоризонт 2020 според модел „Умерен полицентризъм” от НКПР (39 на брой съгласно Приложение 2). При тяхното определяне са взети предвид и европейски класификации, основно разработките по ESPON.
- Подкрепа на избрани градове от 4-то ниво, които поради големия си общ брой (90) са оценени по няколко допълнителни критерия:
 1. Да бъде разположен на основна или второстепенна ос на развитие;
 2. Да бъде разположен в периферна територия (крайгранична или вътрешна), за да осъществява връзки със съседни територии, в т.ч. и извън страната;
 3. Да играе роля на обслужващ център за повече от една община;
 4. По възможност във всяка област освен областният център, да има поне още един подкрепен град;

При избора на градове за подкрепа от 4-то ниво се вземат в предвид и национални класификации, основно категоризацията на АТ и ТЕ (градове от 2 и 3 категория) и класификацията по нива на НКПР в частта ѝ предвиждания за бъдещи периоди, а именно:

5. Включен в предвижданията и тенденция към преминаване към по-високо ниво;
6. Категория 2 или 3 от категоризацията на ЕКАТТЕ;

Постигане на растеж и осигуряване на заетост - възприетият подход за подкрепа по ОПРР за периода 2014-2020 г., относно осигуряването на растеж и нови работни места се базира на най-добрите практики от сегашния програмен период, като ги надгражда и се стреми да избегне допусканите в миналото грешки. Чрез заложените мерки за подкрепа в съответните сектори на регионално ниво пряко и косвено ще бъдат подкрепени от една страна намаляването на безработицата и увеличаване на заетостта и от друга реализиране на икономически растеж в съответствие с целите на Стратегия Европа 2020. Взети са предвид констатациите на средносрочната оценка на ОПРР 2007-2013, съгласно, която резултатите от изпълнението на програмата имат положително

въздействие върху процесите на регионалното развитие в страната, като представляват подкрепа за противодействие на последиците от глобалната финансова криза главно в 3 аспекта: първо върху качеството на живота на хората и намаляване на вътрешната миграция, второ като източник на инвестиционни средства за общините и трето създаване на пазарни възможности за местната строителна индустрия, която е сред най-засегнатите от кризата.

Благоприятно косвено въздействие има и върху секторите туризъм и енергетика. Основният финансов ресурс по ОПРР (над 60%) се фокусира върху подпомагане развитието на 67-те града, определени за конкретни бенефициенти по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Програмата. Анализите на Министерство на регионалното развитие, като компетентно ведомство по отношения на регионалната политика, показват че тази политика следва да насочи своята подкрепа за развитие на градовете центрове - двигатели на растеж, с цел подобряване качеството на живот, повишаване на конкурентоспособността и като краен резултат достигане на средноевропейските нива на развитие. Градовете могат да допринесат за приобщаващия растеж и по-специално в борбата срещу социалната поляризация и бедността, в решаването на проблемите, произтичащи от застаряването на населението, да станат привлекателно място за живеене, осигурят алтернативна заетост и нови работни места, като осигурят минимизиране и премахване на протичащите негативни демографски тенденции, като намалят миграцията към по-големите градове, създавайки равномерно разпределени опорни центрове на територията на страната.

Анализите показват, че икономическата криза поставя огромен натиск върху публичните бюджети, а намаленото ниво на кредитиране, ограничава частните инвестиции, вкл. в подобряване на градската среда и създаване на адекватни условия за живот в градовете. Липсата на кредитен ресурс за придобиване на дълготрайни материални активи е един от основните фактори за спада на частните инвестиции и оттам на растежа и заетостта. Инструменти от типа JESSICA стимулират както публично частното партньорство така и кредитни институции за участие в публичните политики за регионално и градско развитие. Финансовите инструменти насърчават предприемаческия дух и позволяват на всички икономически субекти да участват в развитието на градовете и да получават подкрепа със средства от Европейския съюз, като се постига устойчив ръст на икономиката и реализират финансово устойчиви и целесъобразни проекти и инвестиции.

В тази връзка по ОПРР 2014-2020 г. значително се увеличат средствата, които ще бъдат отделени за възвръщаеми инвестиции, чрез прилагане на финансови инструменти в сравнение с настоящия програмен период с цел постигане на допълнителен растеж и осигуряване на заетост. Около 18% от бюджета на ОПРР е предвиден за изпълнение на проекти, чрез финансови инструменти.

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 1: Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор

3.A.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (в) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Повишаване на енергийната ефективност в публичните сгради и в жилищния сектор

[максимум 500 знака с разстоянията]

Специфичната цел е пряко насочена към изпълнение на инвестиционния приоритет. Тя не надхвърля обхвата му, защото дейностите за постигане на целта ще имат като краен резултат реалното повишаване на енергийната ефективност. С изпълнението на целта косвено ще се повлияе върху подобряването на качеството на атмосферния въздух в градовете, поради намаленото потребление на енергия.

- Резултатите, които страната-членка се стреми да постигне с подкрепата на ЕС, с оглед на ситуацията в програмната област, където е необходимо да бъдат допълнени анализите в раздел 2.
- [максимум 2000 знака с разстояния= приблизително.0.5 страници]

Целта на този раздел е да се определи специфична цел, свързана с особен инвестиционен приоритет и да се очертаят търсените резултати.

Специфичната цел трябва да бъде в съответствие с въпросния инвестиционен приоритет, описвайки го подробно, колкото е необходимо, за да бъде насочена към идентифицираните специфични нужди на страната-членка или региони. Специфичната цел не може да бъде по-широка от въпросния инвестиционен приоритет. Броят на специфичните цели по инвестиционен приоритет трябва да се ограничава доколкото е възможно, за да се улесни наблюдението на напредъка и да се избегне раздробяването на програмите. Все пак, няма официално ограничение в това отношение.

Специфичната цел е многозначима, само ако има разбиране с оглед на ситуацията т.е. каква е ситуацията в началото на програмния период, и това каква страната-членка иска да тя бъде в края на програмния период. Ето защо, когато раздел 2 не е достатъчно ясно определен за идентифицираните нужди за развитие, отнасящи се до специфичната цел, този раздел може да бъде използван, за да се очертае ситуацията в началото на програмния период, включително и на срещаните предизвикателствата, по-подробно.

"Резултати" по принцип се отнасят до търсените промени (в референтната ситуация) с оглед на специфичната цел, която страната-членка се стреми да постигне с фондовете."Индикатори за резултат" се използват за улавяне на измеримата величина (величини) на резултата - да се улесни оценката дали напредъкът е към постигането на специфичните цели и дали промяната е извършено в желаната посока. Индикаторите за резултат измерват само някои от съответните величини на резултат. В зависимост от индикатора външни фактори, освен от намесата на Съюза, отчетените резултати и постигането на специфичните цели и планирани резултати могат да се повлияят в по-малка или по-голяма степен.

България е заложила амбициозна национална цел по отношение постигнатите параметри на енергийна ефективност, а именно достигане на 25% по-висока енергийна ефективност към 2020 г. Това се дължи на изключително ниското ниво на енергийна ефективност, особено в домакинствата и административните сгради и големия социално-икономически потенциал на инвестициите в енергийна ефективност.

Социално-икономическият анализ, изготвен при подготовката на ОПРР 2014-2020 г. показва, че основният проблем при публичната инфраструктура е свързан с енергийната и ефективност. Тя е проблем и за голяма част от жилищните сгради, попадащи в обхвата на зоните за въздействие.

Националната жилищна стратегия на Република България разглежда нуждите на жилищния сектор в страната. Сред най значимите нужди се очертава ниската енергийна ефективност. По данни на стратегията външните ограждащи елементи на сградите имат реални коефициенти на топлопреминаване, които са 3 – 5 пъти по-високи в сравнение с нормите за ново строителство, въведени през 1999 г. В 80 на сто от съществуващия сграден фонд сутерените и таванските плочи са без топлинна изолация. Недобрата топлоизолация на външните ограждащи конструкции е причина за увеличени топлинни загуби. Топлинните загуби през остъклените повърхности /прозорци и остъклени балконски врати/ понякога достигат до 50 на сто от общите топлинни загуби.

Най-големи проблеми се очертават в сградите, строени по едропанелна технология, които са 18 900 бр. и са разположени в 120 жилищни комплекса в страната. В тези сгради се намират 707 441 жилища, обитавани от над 1,77 млн. души. 83 на сто от панелните жилища се намират в областните центрове, като в редица големи градове панелните жилища представляват около 50 на сто от целия жилищен фонд, или почти 100% от проблемните сгради се намират в 67-те града за подкрепа по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020. Редица експертни оценки и анализи показват, че около 10 на сто от панелните жилищни сгради се нуждаят от неотложен ремонт на вътрешните инсталации и на хидроизолацията на покрива. Голяма част от тези сгради се нуждаят от конструктивно укрепване, което е задължителен елемент, с оглед постигане на устойчивост на приложените мерки за енергийна ефективност. В резултат на това, жилищния сектор е главният виновник за високото енергийно потребление в България. В Плана за действие за подобряване на енергийната ефективност в страната се посочва, че 23% от енергийното потребление се дължи на жилищния сектор. Нуждата от енергоефективното обновяване на сградите е част от по-голямата и неотложна необходимост от съживяване на градските райони с цел преустановяване на процеса на западане, урбанистична разруха, емиграция и гетоизация на големи райони и дори цели комплекси.

Основната част от жилищата са частна собственост на физически лица – 96,5 на сто. 3,0 на сто от жилищата са държавна или общинска собственост, а останалите 0,5 на сто са собственост на търговски дружества, обществени или кооперативни организации или са били необитаеми към момента на отчитането. Това налага използването на комбинация от безвъзмездна помощ и финансови инструменти за осигуряване на подходящи финансови продукти за адресиране на нуждите в този сектор.

Изключително влошени са енергийните характеристики на административните сгради на държавната и местна администрация, което освен всичко друго дава отражение и върху неефективното разходване на публични ресурси.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

За всяка специфична цел трябва да се използват един (ако е възможно) и не-повече от 2 индикатора.

Но	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ² (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Намаляване на потреблението на крайна и първична енергия от обновените административни сгради на държавната и общинска администрация и жилищни сгради	kWh	Слабо развити региони	н/п	н/п	186 699 995	Публичен ИСУН, МРР, Общинска администрация	Два пъти за периода: 2018 г. 2022 г.

3.A.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.A.2.1 ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ВКЛЮЧИТЕЛНО КЪДЕТО Е ПОДХОДЯЩО:

- идентифициране на основните целеви групи;
- специфични целеви територии;
- типове бенефициенти.

[максимум 7000 знака без разстояние = приблизително 2 страници]

(Член 87 (2) (b) (iii) от Общия регламент)

Това описание трябва да предоставя преглед на видовете интервенции, които страната-членка възнамерява да подкрепи, допълнени от по-конкретни примери, когато е подходящо. По-специално тя трябва да обясни как вида на планираните действия допринася за специфични цели, например чрез насочване на специфични целеви групи или територии, фокусирани върху конкретни теми или въпроси, и т.н. Следователно този раздел трябва да предоставя ясно разбиране за това как постигнати цели и резултати ще бъдат преследвани, на практика, с вида на планираните действия.

Имайте в предвид, че изборът на изходните индикатори и категории на интервенция трябва да бъде съобразени с това описание.

Където е приложимо, описанието трябва да включва стъпките, които ще бъдат предприети за прилагане на принципите на равенство между мъжете и жените, недискриминация и устойчиво развитие.

В случай на инвестиционен приоритет на ЕСФ, този раздел трябва да определи дали и как вида на подпомаганите действия допринася за тематичните цели в членовете от 9, (1) до (7) от Общия регламент.

² За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

Забележка: Където е приложимо, описанието трябва да посочва, че цялата приоритетна ос е посветена единствено на водено от общността местно развитие по смисъла на чл. 28 от общия регламент (който позволява увеличаване на финансовия размер на ЕС с 10%, както е посочено в чл. 110 (5) от Общия регламент)

Примерни допустими дейности:

- Обновяване на общите части на многофамилни жилищни сгради, **като например:** ремонт на следните основни елементи от конструкцията на сградата (покрив, фасада, дограма по фасадата, стълбищна клетка, външни и вътрешни коридори, входни врати и площадки, асансьори), вертикални технически инсталации (водоснабдителна, канализационна, електрическа, отоплителна, телекомуникационна, пожарни кранове) на сградата;
- Обновяване на административните сгради на държавната и общинската администрация **като например:** ремонт на следните основни елементи от конструкцията на сградата (покрив, фасада, дограма по фасадата, стълбищна клетка, външни и вътрешни коридори, входни врати и площадки, асансьори), вертикални технически инсталации (водоснабдителна, канализационна, електрическа, отоплителна, телекомуникационна, пожарни кранове) на сградите, ремонт и реконструкция на вътрешните помещения в сградите, санитарни възли;
- Дейности по конструктивно укрепване на многофамилните жилищни сгради и административните сгради на държавната и общинска администрация;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради и административни сгради на държавната и общинска администрация, **включващи например** топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Предоставяне на заеми и гаранции за възстановими инвестиции за въвеждане на мерки за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в многофамилни жилищни сгради;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на съществуващите сгради;
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради

Конкретни бенефициенти:

- Дирекция „Обновяване на жилищните сгради”, МРР/ фонд за жилищно обновяване;
- 67 общини, съгласно приложение 2;
- Финансови инструменти;

Основни целеви групи:

- Домакинства в засегнатите многофамилни жилищни сгради;
- Държавни институции. Предвижда се държавните институции, чиято собственост са засегнатите административни сгради на държавната администрация да участват в партньорство с определените общини – конкретни бенефициенти.

- Представители на уязвими групи от обществото – подобрена достъпност до обектите ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Специфични целеви територии:

Енергийна ефективност в жилищни сгради и административни сгради на държавната и общинска администрация ще се финансира на цялата територия за 67-те града, без териториално ограничение в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво.

Обосновка

Предвидените дейности ще имат за пряк резултат повишаване на енергийната ефективност на административните и жилищни сгради в целевите територии, което ще допринесе пряко за намаляване на крайното енергийно потребление в домакинствата и косвено върху намаляване на емисиите на парникови газове. Изпълнението на дейностите ще доведе до по-висока енергийна ефективност на публичните и жилищни сгради.

С цел осигуряване устойчивост на инвестициите са предвидени и дейности за цялостно обновяване на сградите, което значително ще подобри качеството на градската среда. Дейностите ще подпомогнат осигуряването на адекватни условия за живот и подобряването на жизненото равнище като цяло, съобразно съвременните стандарти.

Предвижда се повишаване на достъпността на средата за хора с увреждания, което ще допринесе за подобряване на мобилността като начин за хуманизиране на средата и повишаване шансовете за социално включване на хората в неравностойно положение.

Растеж и заетост - очакват се значителни съпътстващи ефекти за всички сектори на икономиката и най-вече подкрепа за малкия и средния бизнес зает в изпълнението на мерките за енергийна ефективност, повишаване на нейната конкурентоспособност и постигане на устойчив и балансиран икономически растеж.

Дейностите свързани с енергийната ефективност заемат важно място в борбата за забавяне на изменението на климата. Те оказват положително въздействие върху околната среда като допринасят за нейното съхраняване и опазване. Чрез осъществяването им на практика ще се приложат екологични решения за справяне с ефектите от урбанизацията в полза на по-голямата конкурентоспособност и по-доброто качество на живот. Увеличеното използване на финансов инженеринг ще стимулира създаването на нови банкови продукти и увеличаване на кредитирането на мерки за енергийна ефективност, което ще се отрази положително на растежа на икономиката.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

[максимум 3500 знака с разстоянието = приблизително 1 страница]

Този раздел следва да включва кратко описание на :

Принципите, прилагани, за да се гарантира избора на качествени операции, допринасящи за изпълнението на специфични цели и резултати. Общия регламент изисква това описание за всеки инвестиционен приоритет, но когато това описание е едно и също за няколко инвестиционни приоритети, могат да се използват с кръстосани препратки, за да се избегне повторение.

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Тематична концентрация:

За инвестиционния приоритет е планиран най-големият финансов ресурс, в сравнение с останалите инвестиционни приоритети.

Териториална концентрация:

Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР и жилищни сгради на цялата територия в 67-те града.

Многосекторно управление:

Административните сгради на държавната и общинска администрация ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в ИПГВР

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани сградите с най-големи нужди от мерки за енергийна ефективност.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.

Интегрираност на инвестициите

По отношение на енергийна ефективност в административни сгради на държавната и общинска администрация, ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4. Няма да се допуска финансиране на изолирани проекти.

3.А.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

[максимум 3500 знака с разстоянието = приблизително 1 страница]

Където се предвижда да се използват финансови инструменти, този раздел следва да включва описание на планираните финансови инструменти. Трябва да се очертае планирания обхват за използването на финансови инструменти и намеренията на страната-членка, в това отношение. Тъй като финансовите инструменти могат да бъдат определени в средата на периода, и предварителната оценка изисквана за всеки инструмент, не е задължително да приключи по време на представяне на оперативната програма, описанието трябва да е ясно, където е определено или е планирано използването на финансовите инструменти (например вече е предмет на предварителна оценка и бъде създаден инструмент)

Забележка: Където е приложимо тази раздел трябва да посочва, че цялата приоритетна ос ще бъде прилагана единствено:

- *чрез финансови инструменти по смисъла на чл. 32 (който позволява увеличаване на дела на съ-финансиране от ЕС с 10%, както е посочено в чл. 110 (5) от Общия регламент), или*
- *чрез финансови инструменти, определени на ниво Общност, съгласно чл. 33 (1)а (позволяващ увеличаване дела на съ-финансиране от ЕС до 100 %)*

По отношение на обектите на държавната и общинска администрация в рамките на ИПГВР, не се предвижда използване на финансови инструменти.

С оглед потенциала за възвръщаемост на инвестициите се предвижда използването на финансови инструменти за финансиране на дейностите по отношение на жилищните сгради. Конкретният механизъм, структурата на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент ... (ОСР)

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

[максимум 3500 знака с разстоянието = приблизително 1 страница]

Описание на това как подкрепените големи проекти ще допринесат за специфичните цели, съответстващи на този инвестиционен приоритет. Където не са планирани големи проекти, страната-членка трябва да посочи това.

Всяка оперативна програма ще включва списък с планирани за изпълнение големи проекти, които са свързани с приоритетните оси и инвестиционния приоритет в раздел 13.

Не се предвижда използване на големи проекти

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Индикаторите за резултат са необходими на ниво на инвестиционния приоритет. Резултати са свързани с подпомаганите операции.

Индикаторите трябва да измерват резултатите от мнозинството от интервенциите, подпомагани в рамките на инвестиционния приоритет и по този начин се дава възможност за оценка на напредъка по изпълнението. Тези набори от данни може да се използва като основа за оценка на напредъка към специфичните цели.

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³ (2022)	Източник на данни
	Брой многофамилни жилищни сгради/блок секции	сгради	ЕФРР	Слабо развити региони	548	Публичен ИСУН, МРР

³ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

	с подобрени енергийни характеристики					
	Брой административни сгради на държавната и общинска администрация, подобрени енергийни характеристики	бр.	ЕФРР	Слабо развити региони	272	Публичен ИСУН, МРР, Общинска администрация

Таблица 5b: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ⁴ (2022)	Източник на данни
					(стойности)	

Инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), и намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума.

3.A.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (в) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Повишаване на качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете.

Целта е пряко насочена към възстановяване на градската физическа среда, което ще има както екологични, така и икономически и социални ползи за обществото.

Териториалният дневен ред на Европейския съюз 2020 г. (ревизиран на 12.05.2011 г. в Унгария) изтъква като приоритети за градското развитие подкрепа за полицентрично и балансирано териториално развитие и насърчаване на интегрираното развитие в градовете.

⁴ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

Според тематичната стратегия на Комисията за градска околна среда, околната среда в градовете изпитва проблеми по отношение на високи нива на трафик и задръствания, високи нива на шум, лошо качество на застроените пространства, изоставена земя, концентрация на емисии на парникови газове, разрастване на градовете, генериране на боклук и отпадни води.

Отчитайки огромното значение на инвестициите в градска среда за съживяване на градовете, насърчаване на икономическата активност и създаване на условия за растеж, и базирайки се на богатия положителен опит в тази област на ОПРР 2007-2013, оперативната програма извежда подходящите за финансиране дейности по линия на този инвестиционен приоритет. Градската среда се явява основният интегриращ фактор за проектите за градско развитие. Развитието и обновяването на градската околна среда е от важно значение за качеството на живот и привлекателността на градовете. Основен извод от Социално-икономическия анализ за нуждите на ОПРР 2014-2020 е ниското качество на градската среда, благоустройството и публичната инфраструктура на голяма част от българските градове. Идентифицира се цялостна необходимост от благоустрояване на физическата инфраструктура на градовете, което ще надгради и допълни мерките изпълнявани по ОПРР 2007-2013.

До 31 декември 2012 г. по отношение на развитието и подобряването на градската среда ОПРР 2007-2013 г. отчита следните резултати:

- Подобрената паркова среда, озеленени площи и детски площадки обхващат площ от 2 089 437 м², облагодетелстваното население е 2 073 355 души.
- Изградените и рехабилитирани пешеходни зони, велоалеи и тротоари обхващат площ от 465 635 м².

Въпреки това, все още големи райони от градовете се характеризират с остаряла или липсваща базисна инфраструктура, окаяно състояние на паркове, градинки, детски и спортни площадки, липса или незадоволително количество и качество на паркинги, велосипедни и пешеходни алеи.

Съществуват градски райони в нарушено екологично състояние, както и зони с голяма концентрация на уязвими, включително малцинствени групи, в които състоянието и качеството на средата са далеч под възприетите стандарти.

Един от основните недостатъци на градската среда е липсата на възможност за безпрепятствено придвижване по улиците и на нормален достъп за хора с увреждания до административни сгради, паркове, развлекателни и спортни комплекси, което допълнително задълбочава проблема със социалната изолация на тази група от населението.

Адресирането на проблемите с градската инфраструктура ще допринесе за социалната интеграция на уязвими групи от населението и ще подобри цялостно качеството на живот в градовете. По този начин ще се задържи трудоспособното население, ще се насърчи раждаемостта и ще се повлияе в голяма степен на отрицателните демографски тенденции, тъй като привлекателността и европейския облик на градовете, макар и с по-косвено значение, е важен фактор за хората избрали да живеят, работят и инвестират в тези градове.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: Подобряване на икономическата активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие.

Двигателят на растеж на градовете е икономическото развитие. В голяма част от градските центрове в страната икономическите зони са в лошо инфраструктурно състояние. В тази връзка, в рамките на ИПГВР се включва зона за въздействие – „Зони с потенциал за икономическо развитие“. Това са градски територии с преобладаващо предназначение за производствени и други бизнес дейности с функционални, средови характеристики и състояние на техническа инфраструктура, които не отговарят на инвестиционното търсене за развитие на съществуващите и на нови икономически дейности.

Основните характеристики, на които отговарят териториите за икономическа активност на градовете, подлежащи на възстановяване са следните: концентрация на икономически дейности, наличие на техническа инфраструктура, нуждаеща се от обновяване, рехабилитация или реконструкция; необходимост от свързваща инфраструктура; нарушени екологични параметри на територията. Една от основните характеристики на големите градове изведена от социално-икономическия анализ е наличието на западнали индустриални зони.

Чрез подходящи интервенции тези зони могат да се превърнат в привлекателно място за развитие на бизнес, предприемачество и творчески индустрии и по този начин да допринесат за създаването на нови работни места.

Същевременно подобреното качество на средата на цялата градска територия е фактор, който влияе върху усещането за по-добър стандарт на живот. Това ще спомогне за задържането и привличането на млади хора и качествена работна сила, което ще допринесе за засилване интереса на предприемачи и инвеститори.

Цялостната реконструкция на градските територии ще увеличи икономическата активност, ще привлече инвестиции и частни капитали за развитие на икономиката на градовете и съответно на областта и региона, в който се намират.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ⁵ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Население пряко облагодетелствано от подобрена градска среда	брой	Слабо развити региони	0	2013	2 035 589	Публичен ИСУН, Общинска администрация	Два пъти за периода: 2018 г. 2022 г.

⁵ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

3.A.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности

Градска среда

- Изграждане и възстановяване на зони за обществен отдих, **като например** паркове, зелени площи, детски площадки, зоопаркове, градски площи, междублокови пространства, спортни площадки за свободен достъп и др., включително поставяне на пейки, беседки, възстановяване на чешми, фонтани, водни площи, статуи, паметници и други елементи от градското обзавеждане, изграждане и ремонт на обществени тоалетни ;
- Изграждане, реконструкция, рехабилитация на физическите елементи на градската среда, **като например** пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, подлези, надлези и мостове за пешеходци и велосипедисти, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, информационни табели и др.;
- Изграждане, рехабилитация и реконструкция на улични мрежи и обществени паркинги;
- Инсталиране на енергоспестяващо улично осветление и осъществяване на мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, като например поставяне на осветление на паркови площи, охранителни системи за наблюдение на обществени места и др.
- Въвеждане на системи за контролиран достъп в пешеходни зони на МПС, **като например** механични/хидравлични/ел.прегради недопускащи достъп на МПС в пешеходните зони, но спускащи се при подаден сигнал от линейка, пожарна, полицейски автомобил, автомобили за почистване, които позволяват влизане в тях и на други автомобили (например на доставчици на магазини и др.) в точно регламентирани часове в които е позволен достъп, връзка на системата със системата за видео наблюдение и т.н ;
- Създаване на достъпна архитектурна среда, свързана с горните направления, включително подобряване на достъпа за хора с увреждания до сгради, в които е разположена общинската администрация;

Зони с потенциал за икономическо развитие

- Подобряване и реконструкция на съществуваща или строителство/ развитие на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса, **като например** комуникационна свързаност, строителство/ реконструкция/ рехабилитация на улици, осигуряващи достъп до и в индустриалните и бизнес зони, електроснабдяване, публично осветление, връзки към главната газоснабдителна, водоснабдителна и канализационна мрежа, поставяне на указателни знаци и информационни табели, охранителни системи до или в рамките на бизнес зоните и терените и др. в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие към ИПГВР;

- Строителство, обновяване, рехабилитация, реконструкция и ремонт на бизнес и индустриални зони в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие към ИПГВР, в т. ч. и на сгради;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Озеленяване, места за отдих, велоалеи, паркинги за велосипеди и автомобили на работещите в зоните с потенциал за икономическо развитие;
- Обследвания за енергийна ефективност, конструктивни обследвания на горепосочените сгради;
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради;

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително-монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- 67 общини, съгласно приложение 2 ;
- Финансови инструменти;

Целеви групи:

- Населението на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на градската среда и общото повишаване на качеството на живот.
- Насърчени инвеститори съгласно законът за насърчаване на инвестициите.
- Представители на уязвими групи от обществото – подобрената достъпност до обектите ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Специфични целеви територии:

Група дейности „Градска среда” предвиждат интервенции във всички зони за въздействие, включени в ИПГВР на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, както и на цялата територия на градовете от ниво 4, определени за подкрепа по ОПРР.

Група дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“ ще се реализират в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие, включени в ИПГВР на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, както и на цялата територия на градовете от ниво 4, определени за подкрепа по ОПРР.

За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по група дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“ извън зоните за въздействие на

ИПГВР, в рамките на общинската територия и в рамките на определения в Приоритетна ос 1 праг от 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1.

Обосновка

Дейностите за подобряване на градската среда са пряко насочени към постигане на специфична цел 1 „Повишаване на качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете“.

Градовете и урбанизираните територии могат да бъдат успешни и устойчиви, само ако гражданите желаят да живеят и работят в тях и имат възможност да общуват, пътуват и да създават своите домове. Те могат да бъдат привлекателни за чуждестранния бизнес, инвеститори и туристи, ако цялостната градска среда е безопасна, устойчива и с високо екологично и естетическо качество.

Ето защо ще се финансират конкретни инвестиции, насочени към определени градски райони, физическото им обновяване и благоустройство, за да се създаде привлекателна градска среда.

Зелените площи в градовете имат силно влияние върху качеството на живот на техните жители. Те предоставят възможности за физическо възстановяване, социални контакти, отмора и спокойствие. Зелените площи са важни и за градското биоразнообразие, контактът с което е средство за насочване на общественото внимание към по-широкообхватните проблеми, свързани с опазването на околната среда.

Дейностите за подкрепа за зони с потенциал за икономическо развитие са пряко насочени към изпълнение на специфична цел 2 „Подобряване на икономическата активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие“ и са пряко насочени към **постигане на растеж и осигуряване на работни места.**

Съгласно последните промени и изменения на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ), одобрени и обнародвани в ДВ бр. 16 от 19.02.2013г., се провежда политика за нарастване на инвестициите за насърчаване на икономически дейности и проекти с висока добавена стойност и създаване на нови работни места. Основна цел е намаляване на регионалните диспропорции в социално-икономическото развитие в България. В Правилника за прилагане на ЗНИ са заложили минимални критерии в т.ч. създаване на нови работни места, за инвестиционните проекти, които могат да се възползват от насърчителните мерки. Те получават сертификат за клас инвестиции – приоритетен инвестиционен проект, клас А, клас Б. Увеличени са правомощията на общините за насърчаване на инвестициите. Една от мерките за насърчаване е подпомагане за изграждане на елементи от техническата инфраструктура от страна на общините.

Мерките и дейностите за подкрепа на „Зони с потенциал за икономическо развитие“ в Приоритет 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 предлагат възможности за финансова подкрепа и реализиране на инфраструктурните мерки за насърчаване на инвестициите по ЗНИ. Допълняемостта на мерките на ОПРР 2014-2020 и мерките на ЗНИ води до интегриран териториален подход на развитие на икономическите територии в градовете.

Предвидените дейности ще дадат импулс за съживяване на местните икономики, запазване на съществуващите и създаване на нови работни места.

3.А.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Териториална концентрация:

Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР. **Многосекторно управление:**

Проектите ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в рамките на ИПГВР и с водеща роля на общините.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-големи нужди или най-висок потенциал за привличане на инвестиции, за възвръщаемост на инвестициите и постигане на икономически растеж в регионите.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за подобряване на градската околна среда;

Интегрираност на инвестициите

Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4, както и засилване на функционалните връзки с оконите територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.

3.А.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Предвижда се използването на финансови инструменти за всички групи дейности.

Предвижда се до 2/3 от средствата за група дейности за подкрепа на зони с потенциал за икономическо развитие да се реализират чрез безвъзмездна финансова помощ предоставена на 67 общини – конкретни бенефициенти, които да постигат заложените в закона за насърчаване на инвестициите възможности за насърчаване на сертифицирани инвестиционни проекти.

До 1/3 от ресурса на инвестиционен приоритет 2 на Приоритетна ос 1: „Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума“ за група дейности за подкрепа на „Зони с потенциал за икономическо развитие“ ще се реализират чрез финансови инструменти, от които могат да се възползват общини, частни инвеститори и публично-частни партньорства, които да инвестират в зоните за икономическо развитие, в т. ч. и инвеститори, които съгласно ЗНИ имат сертифицирани инвестиционни проекти.

Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на

предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент ... (ОСР)

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Н/П

3.A.2.5 ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ⁶ (2022)	Източник на данни
	Новопостроени или възстановени обществени или частни сгради в градските райони	Бр.	ЕФРР	Слаборазвити	134	Публичен ИСУН
	Обща площ на рехабилитирана земя	квадратни метра	ЕФРР	Слаборазвити	3 548 066	Публичен ИСУН

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ⁷ (2022)	Източник на данни

⁶ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

⁷ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

Инвестиционен приоритет 3 на Приоритетна ос 1: Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение

3.A.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (в) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище, чрез инвестиции в образователна инфраструктура в градовете

Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 г. са свързани с подобряване на материалната база и техническото оборудване в детските градини, училищата и висшите учебни заведения.

От решаващо значение за България е да инвестира в качеството, конкурентоспособността и ефективността на образованието, което зависи до голяма степен от условията за преподаване – т.е. от съответната инфраструктура. Инфраструктурното развитие трябва да се извършва по региони, за да бъде увеличен достъпът до образование. Необходимо е образователната инфраструктура (училища, и детски градини) да бъде развивана, поради директната ѝ връзка с икономическото развитие. Тази инфраструктура е важна за по-доброто съчетаване на образователния избор с нуждите на пазара на труда и за по-лесното интегриране на младите хора на пазара на труда, за предотвратяване на социалните проблеми, които са скъпи за обществото, както и за намаляването на отпадащите от общото образование ученици и за научаването на основни работни навици. Като цяло предвидените до момента дейности, свързани с подобряване на образователната инфраструктура, с изграждане на по-благоприятна среда и популяризиране на ученето през целия живот, са с изпълнение, което е под необходимите потребности, дължащо се най-вече на липсата на финансов ресурс.

Изготвените от страна на Министерството на образованието и науката анализи показват, че в областта на предучилищното и училищното образование, което ще се финансира в рамките на приоритетна ос 1, е необходимо:

В областта на предучилищното образование:

- Основно трябва да се решава въпроса с недостатъчния брой на местата в детските градини в някои от големите градове чрез извършване на ново строителство. В по-малките населени места, където има наличен сграден фонд, усилията следва да се насочат към неговото обновяване и модернизация.
- В отделни общини се наблюдава недостатъчно ефективна политика на управление и стопанисване на сградния фонд на детските градини, включително разпоредителни действия с тях не по предназначение, която следва да се промени.
- Усилията на местните власти следва да се насочат към разработване на по-дългосрочни политики за развитие на образователната инфраструктура, нейното стопанисване, поддръжка и модернизация.
- Въвеждането на задължителна предучилищна подготовка от 4 годишна възраст през 2016 г., трябва да бъде съобразено също така с демографския процес по райони и области, както и с прилагане на гъвкаво планиране при изграждане на образователна инфраструктура.

В областта на училищното образование:

- Усилията следва да се насочат към повишаване на ефективността чрез реализация на проекти за енергийна ефективност, подобряване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане, свързани със създаването на привлекателна образователна среда.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др.

Предоставянето на съвременни условия в образователната инфраструктура ще подобри качеството на образованието и ще намали процентът на преждевременно напусналите сферата на образованието. От друга страна създаването на привлекателна среда в училищата и на възможности за извънкласни занимания ще повишат мотивацията на младежите да продължат своето образование и след завършване на средните училища и съответно ще допринесе за повишаване броя на хората с висше образование.

С оглед значението на общинската образователна инфраструктура за политиката на градско развитие, обектите общинска собственост ще бъдат финансирани на база приоритизирането им в ИПГВР и в съответствие със Стратегията за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г. В подкрепа на това са и данните от статистиката, изследвани от социално-икономическия анализ на ОПРР - 83,3% от общинските специални училища, 42,9% от общинските професионални училища и 38,5% от всички общообразователни училища (72% от училищата в градовете) и 38,6% от всички детски градини (72,2% от детските градини намиращи се в градовете) се намират в 67-те целеви градове за подкрепа.

Основната част от финансираните през период 2007-2013 училища са общинските, въпреки това те обхващат едва 20% от всички общински общообразователни училища (2089). В градовете са подкрепени 282 училища, 25,2 % от градските учебни заведения, а в селата са финансирани 139 или 14,3 % от селските училища. Не са финансирани общински професионални и специални училища (54 обекта).

Състоянието на финансираните общински детски градини е подобно. Подкрепа са получили 15,8% (327) от всичките 2072 детски градини. В градовете са финансирани 22% от обектите, а в селата 9%.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

I D	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ⁸ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Брой деца/ученици	брой	слаборазвити	0	2013 г.	58 083	МОН Общини	Два пъти за

⁸ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

	подкрепените обекти						Публичен ИСУН	периода 2018 2022
--	---------------------	--	--	--	--	--	---------------	-------------------------

3.А.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.А.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности:

• „Строителство, реконструкция и ремонт на общински образователни институции“, **като например** детски ясли и градини, основни и средни училища (напр. учебни зали, библиотеки, лаборатории, спортни съоръжения, учебни корпуси, общежития, интернет връзки), включително прилежащото дворно място;

- Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградния фонд.
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- 67 общини, съгласно приложение 2, за обекти в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво, съгласно ИПГВР;

Целеви групи:

- Децата, подрастващите и младежите, незавършили средно образование на територията на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР, които ще бъдат директни ползватели на инфраструктурата. Специален фокус ще представляват представители на тези възрастови групи от ромското население, което е с най-нисък образователен статус и с ограничен достъп до образователни услуги.
- Семейства с деца на територията на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР – подобряване достъпа до качествено образование за децата е стимул за задържане на

работоспособното население в регионите и допринася за справяне с отрицателните демографски тенденции.

- Представители на уязвими групи от обществото – подобрената архитектурна среда ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Специфични цели територии:

Интервенциите ще се осъществяват в рамките на ИПГВР, съответно в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и цялата градска територия в градовете от 4-то ниво.

За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по този инвестиционен приоритет извън зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на общинската територия и в рамките на определения в Приоритетна ос 1 праг от 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1.

Обосновка:

Дейностите са пряко насочени към постигане на специфичната цел на инвестиционния приоритет, а именно „Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище, чрез инвестиции в образователна инфраструктура в градовете“. Една от причините за ранно отпадане от училище е именно лошата образователна инфраструктура, ограничени възможности за получаване на професионално образование, липса на капацитет за целодневни дейности в училищата.

Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат за непосредствен резултат подобряване качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труд.

Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентоспособна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование.

Мерките, свързани с ново строителство, ще отговорят адекватно на нуждите от голям брой места в детските градини, а по-късно и в училищата, и ще осигурят равен достъп до образование за младото поколение. Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото.

Внедряването на мерки за енергийна ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници ще допринесат за подобряване качеството на околната среда.

Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до по-добри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще

стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Териториална концентрация:

Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР. Допуска се финансиране на част от дейностите извън зоните за въздействие на ИПГВР на градовете от 1-во до 3-то ниво, но в рамките на общинската територия

Многосекторно управление:

Проектите ще бъдат финансирани на база предефинирани списъци с обекти в рамките на ИПГВР.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за постигане на социално включване и постигане на целта за по-малко преждевременно напуснали учащи се. Обектите на интервенция следва да съответстват на Стратегията за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г.

Доставките на оборудване и обзавеждане следва да водят до подобряване качеството на учебния процес.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност, подобряване на околната среда и социално включване.

Интегрираност на инвестициите

Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4, и подобряване на функционалните връзки със съседните територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.

3.A.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Тъй като сектор образование в България се оценява със слаб потенциал за възвращаемост на инвестициите не се предвижда възможност за използването на финансови инструменти.

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Н/П

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (<i>име на индикатора</i>)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ⁹ (2022)	Източник на данни

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (<i>име на индикатора</i>)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹⁰ (2022)	Източник на данни
1	Брой подпомогнати обекти на образователната инфраструктура	Брой	ЕФРР	слаборазвити	175	Публичен ИСУН общини

Инвестиционен приоритет 4 на приоритетна ос 1: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността

⁹ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

¹⁰ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

3.A.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Социално приобщаване, чрез инвестиции в социална, спортна и културна инфраструктура в градовете

По отношение на социална инфраструктура, ОПРР ще спомогне за постигане на целите, заложи в секторните документи за социална политика като Националната концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012-2030 г.), Националната стратегия за демографско развитие на населението в Р. България (2012-2030 г.), Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Р. България“ (2010) и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020. С оглед подкрепата на маргинализирани групи, в това число ромите, ОПРР има пряко отношение при изпълнение на приоритет 3 „Жилищни условия“ на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020).

Анализът на стратегическите документи в сферата на социалната политика показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 г. са свързани с: осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания и осигуряване на социални жилища за уязвими групи от населението, в това число и ромско население. Мерките и дейностите в социалната сфера в градовете са предназначени именно към застрашени от социално изключване групи от население (в това число и роми). Основни мерки, изведени от важни стратегически документи за социална политика са: осигуряване на алтернативно жилищно настаняване на семейства от маргинализирани групи. В рамките на определяне на ИПГВР общините дефинират такива социални зони за въздействие в които има компактни маргинализирани групи, в т.ч. и роми.

Средствата, отпуснати от републиканския бюджет за социални услуги са недостатъчни. Това, са държавни средства за издръжка на услугите, а не за изграждане и дефиниране на нови такива. В условията на финансова и икономическа криза общините заделят ограничени средства за определяне на иновативни услуги – инвестиции в строителство и във въвеждането на нови услуги. Държавният бюджет не предоставя средства за подобни дейности.

Обектите на социална инфраструктура в страната са 991. През този програмен период ОПРР 2007-2013 финансира 105 от тях (11%), като 12 % от подкрепените социални обекти са в градовете (89), а 6,4% са в селата (16).

Осигуряването на подходяща социална инфраструктура е ключов фактор за ефективно социално включване и участие в живота на обществото на уязвимите групи. Основните цели на социалната политика в рамките на интегрираното и устойчиво градско развитие обхващат интеграция на групите в неравностойно положение и осигуряване и подобряване на битови условия за уязвимите и необлагодетелствените групи от населението

Развитието на социалната инфраструктура ще повиши качеството на предоставяните социални услуги.

Спортната инфраструктура в страната се характеризира с морално остарели съоръжения, лоша поддръжка и единични опити за ново строителство на спортни площадки и зали. Недостатъчен е броят на специализираните площадки по местоживеене, на велоалеи и други спортни съоръжения, които предоставят възможности за самостоятелно или организирано практикуване на спорт.

Общият брой на регистрираните в публичния регистър спортни обекти и съоръжения за социален туризъм към 2010 г. на територията на Република България е 2012, като приблизително 90 на сто от тях са под управлението на общините, 7 на сто са държавна собственост и едва 3 на сто са частна собственост.

Съгласно Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България 2012 – 2022) в по-голямата си част тази материално-техническа база е амортизирана и не отговаря на международните стандарти за провеждане на спортни, културни, здравни и други дейности, както и на изискванията за безопасност. Няма достъпна среда за хора с увреждания.

Осигуряването на подходящи условия за спорт и отдых ще има своя принос в борбата с демографския спад в градовете, както и в привличането на частни инвестиции и съответно нови възможности за заетост.

Интервенциите в спортна инфраструктура ще осигурят възможност за провеждане на масови спортни и други обществени събития в градовете, което ще окаже влияние върху икономическата активност и по този начин ще допринесе за устойчив и приобщаващ растеж.

Страната ни е на едно от последните места по здравен статус и спортна активност на населението. Липсата на подходяща и достъпна спортна база се отразява демотивиращо върху практикуването и развитието на спорта за всички.

По данни на Eurobarometer по ниво на физическата активност на гражданите България се нарежда на последно място сред страните от ЕС с едва 3 % редовно практикуващи спорт и 58 % никога неучастващи в спортни дейности. 46% заявяват, че по местоживее не им се предоставят достатъчно възможности за спорт и физическа активност. По този показател България се нарежда също на последно място сред страните – членки на ЕС.

В тази връзка от ключово значение е осигуряването на възможности и подходящи условия за спорт, т.е. инфраструктура и съоръжения, които да привличат и насърчават интереса на населението и особено младите хора към спортни дейности. Това в значителна степен ще допринесе за подобряване здравния статус на населението и качествените характеристики на работната сила.

Спортната активност е стимул за социално сближаване и интеграция в обществото. Осигуряването на възможности за спорт, особено за децата, подрастващите и младежите, както и представителите на тези възрастови групи от ромското население, ще допринесе за тяхното пълноценно участие в обществения живот и за намаляване на хулиганските прояви и детската престъпност.

Достъпността за хора с увреждания до спортните бази е ограничена или изцяло липсва. В тази връзка осигуряването на достъпна архитектурна среда за тази група от населението ще допринесе за справяне с проблема на социалната изолация и по-активното включване на хората с увреждания в обществото.

В тази връзка качеството, достъпността и привлекателността на базите и инфраструктурата за масов спорт е съществен фактор за повишаване на спортната активност на населението и социална интеграция на хора в неравностойно положение.

Градовете са центрове на социално-икономическия живот в страната, в това число и на културата. Духовният и културен живот на населението е от важно значение за развитието на градовете. Културно-историческото развитие на България обуславя богатото културно наследство и разнообразните културни особености на градските

територии. Развитието на културния живот и инфраструктура в градовете повишава и качеството на живот на хората, живеещи в тях.

По данни от регистрите на Министерството на културата в България има: 168 музея, 45 галерии, 39 театъра, 17 института за музикално и танцово изкуство, 44 регионални и общински библиотеки и 3521 читалища.

През програмен период 2007-2013 се финансират разнообразни по вид културни обекти. Най-голям брой обекти, получили подкрепа по ОПРР, са читалищата. Финансирани са 42 читалища, това обаче е едва 1,2% от всички. В градовете са финансирани едва 5 обекта, а в селата 37. В допълнение, в рамките на 67-те градски центрове, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, попадат 14% от всички читалища и 72% от тези намиращи се в градовете (494 обекта).

Финансирани са 10 музея, което е 6% от всички обекти, 65.5% от тях попадат в определените 67 града за подкрепа по ОПРР 2014-2020. През периода 2007-2013 са подкрепени едва 2 галерии, 37 от общо 45 обаче попадат в градовете за подкрепа по ОПРР 2014-2020. Финансирани са 2 регионални и общински библиотеки, 38 от тях или 86,4% попадат в 67-те града за подкрепа по ОПРР 2014-2020.

В допълнение, 100% от театрите и от институтите за музикално и танцово изкуство попадат в 67-те града за подкрепа по ОПРР 2014-2020. През периода 2007-2013 са финансирани 4 театъра и 4 института за музикално и танцово изкуство.

За целите на представянето на териториалното разпределение на обектите от културната инфраструктура е изготвена подробна база данни за тези обекти включваща поименно обектите от всяка група (театри, галерии, библиотеки, читалища и т.н.) и териториалното им разположение (населено място и община). За всеки един обект е отчетено дали е бил финансиран в рамките на текущия програмен период 2007-2013 г.

Териториалното разпределение на обектите от културната инфраструктура в България е разгледано от социално-икономическия анализ на ОПРР от гл. т. на градските общини, които са предложени за подпомагане по линия на ОПРР 2014-2020 г.

Фигура СП- 1. Териториално разпределение на обектите от културната инфраструктура

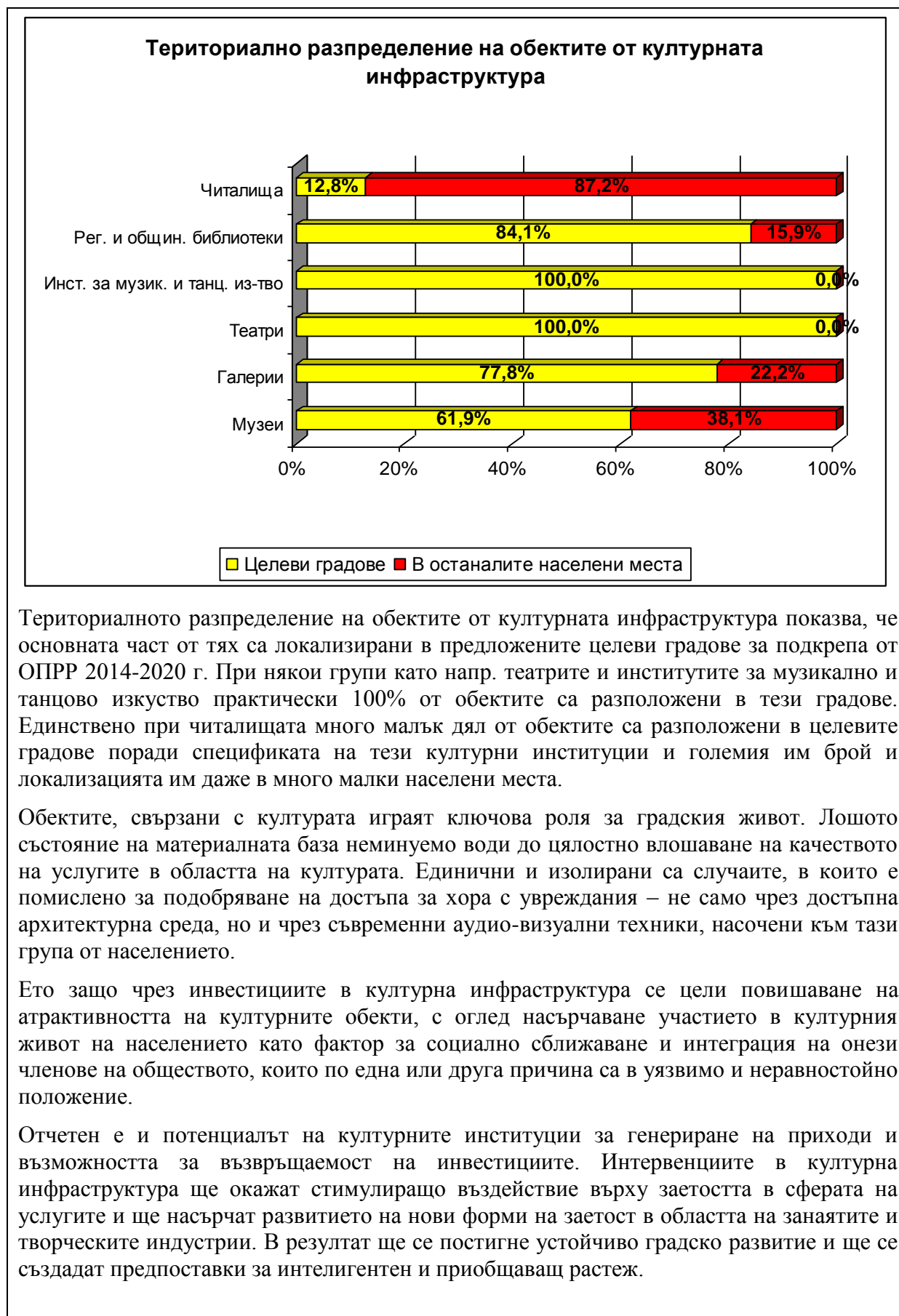

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ¹¹ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Брой лица, ползващи се от новоизградените/ възстановени социалните жилища	брой	Слаборазвити	0	2013 г.	6 243	МТСП Общини Публичен ИСУН,	Два пъти за периода 2018-2022
2	Брой лица, ползващи се от новоизградените/ възстановени социалните жилища/социална инфраструктура	брой	Слаборазвити	0	2013	2 035 589	Общини; МК; ММС; Публичен ИСУН,	Два пъти за периода 2018-2022

3.A.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

<p>Примерни допустими дейности:</p> <p><u>Социална инфраструктура</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, чрез строителство, реконструкция, ремонт и разширение на социалните жилища, в които да бъдат настанени представители на целевата група; • Основен ремонт/реконструкция/изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за възрастни хора и хора с увреждания извън държавната политика за деинституционализация – дневни центрове, приюти, кризисни центрове, социални общежития и др, включително прилежащото дворно място,. • Основен ремонт/реконструкция/ изграждане на подходяща общинска

¹¹ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

инфраструктура за предоставяне на услуги в общността за деца извън държавната политика за деинституционализация - центрове за работа с деца на улицата, кризисни центрове, дневни центрове, консултативни центрове и др., включително прилежащото дворно място;

- Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;

Спортна инфраструктура

- Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура, като например спортни зали, плувни басейни, футболни игрища, стадиони, комбинирани игрища за волейбол и баскетбол, тенис кортове и др.

-

Културна инфраструктура

- Развитие на инфраструктурата в сферата на културата чрез строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане например на културни центрове, театри, читалища, библиотеки, музеи, опери, галерии, изложбени зали и други обекти, свързани с културния живот, включително прилежащото дворно място;

За всички групи дейности

- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на горепосочените сгради.
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до сградите обект на интервенция

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти по група дейности социална инфраструктура:

- 67 общини, съгласно приложение 2, за обекти в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на територията на целия град за градовете от ниво 4, съгласно ИПГВР;

Конкретни бенефициенти по група дейности „Спортна инфраструктура”

- 39 общини, съгласно приложение 2, за обекти в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво
- Финансови инструменти за обекти в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво;

Конкретни бенефициенти по група дейности „Културна инфраструктура“

- 67 общини, съгласно приложение 2, за обекти в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на територията на целия град за градовете от ниво 4, съгласно ИПГВР;
- Финансови инструменти, за обекти в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на територията на целия град за градовете от ниво 4, съгласно ИПГВР;

Целеви групи:

- Уязвими групи от населението на 67 града: деца, безработни, работещи бедни, неграмотни, нискоквалифицирани и нискообразовани хора в трудоспособна възраст, бездомни, самотно живеещи без близки и роднини, многодетни семейства, самотни родители с деца, пенсионери, маргинализирани групи, в т.ч. ромите, хора с увреждания;
- Населението на 67 града, определени за подкрепа по ОПРР, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на социалната инфраструктура и общото повишаване на качеството на живот.
- Посетители и гости на градовете, които ще се възползват от подобрените възможности за културни мероприятия, социални среда, контакти и включване.

Специфични целеви територии:

Интервенциите по групи дейности социална и културна инфраструктура ще се осъществяват в рамките на ИПГВР, съответно в рамките на зоните за въздействие за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и територията на целия град за градовете от ниво 4. Специален фокус ще представляват социалните зони за въздействие с оглед максимално адресиране на нуждите на маргинализираните групи от обществото и по-специално ромите, които в по-голямата си част са концентрирани в тези зони.

Интервенциите по група дейности „Спортна инфраструктура“ ще се осъществяват само в ИПГВР на градовете от 1-во до 3-то ниво. За градовете от 1-во до 3-то ниво се допуска финансиране на проекти по група дейности „Социална инфраструктура“ извън зоните за въздействие на ИПГВР, в рамките на общинската територия и в рамките на определения в Приоритетна ос 1 праг от 20% от предварително определения лимит на съответния град по приоритетна ос 1.

Обосновка:

Дейностите са пряко насочени към изпълнение на специфична цел „Социално приобщаване, чрез инвестиции в социална инфраструктура в градовете“.

Бедността е една от основните причини за социална изолация в градовете. Едно от измеренията на бедността е липсата на подслон или нормални условия на живот, съответстващи на съвременните стандарти.

Много от представителите на целевите групи живеят при мизерни условия без достъп до комунални услуги, без вода и електричество. Ето защо предвидените в рамките на приоритета дейности са насочени към разрешаване на този проблем, а именно: осигуряване на адекватни условия на живот за уязвимите групи от населението. Строителството на нови, както и ремонтът или разширението на съществуващи социални жилища ще отговори на нарастващите потребности от осигуряване на достъпен подслон за най-бедните представители на обществото. Правото на жилище е основно човешко право и предвидените дейности имат за цел да осигурят равен достъп

до това право на всички членове на обществото. Осигуряването на нормални условия за живот и грижа за уязвимите групи ще помогне за повишаване на тяхната мотивацията да излязат от изолацията и да положат усилия за социализация, водене на пълноценен живот и интегриране на пазара на труда.

В много от градовете има райони с компактно ромско население, които живеят при условия, немислими за съвременния човек. Планираните интервенции ще допринесат за осигуряване на адекватни условия на живот за това население, както и за социалната интеграция на ромите в рамките на по-широката социална зона в ИПГВР.

Обновяването на културната инфраструктура в градовете, като част от интегрираните мерки за градско развитие, ще допринесе за социално включване, чрез насърчаване на културния живот в градовете.

Дейностите по подобряване на културната и спортна инфраструктура не могат да бъдат отделени от мерките за градско развитие. Насърчаването на културния живот и спортната активност в градовете е стимул за социално сближаване и интеграция на уязвими групи от обществото. Конкретен принос в тази насока ще имат мерките за подобряване на достъпността в обектите на интервенция.

Ще се финансира осигуряването на достъпна среда за хора с увреждания, както в жилищния сектор, чрез осигуряване на жилища, пригодени за специалните потребности на тази целева група, така и в публичните сгради, в които се предоставят социални услуги. По този начин мерките ще допринесат за насърчаване на социалното включване на хората с увреждания.

Предвидените мерки за енергийна ефективност и внедряване на инсталации за използване на енергия от възобновяеми източници ще дадат своя принос за опазване на околната среда и подобряване качеството на въздуха в градовете чрез намаляване потреблението на енергия и съответно на емисиите на парникови газове.

Дейностите в рамките на този приоритет в максимална степен насърчават устойчивото градско развитие, тъй като допринасят за осигуряване на равни възможности за всички членове на обществото чрез насърчаване на социалното включване на уязвимите групи, както и за опазване на околната среда чрез мерките за енергийна ефективност.

Интервенциите ще допринесат и за цялостно подобряване на облика на градовете, повишаване качеството на градската околна среда и на стандарта на живот на населението.

3.А.2.2. Водещи принципи за избора на операции (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Териториална концентрация:

Ще се финансират обекти, попадащи в ИПГВР.

Многосекторно управление:

Проектите ще бъдат финансирани на база предефиниране списъци с обекти в рамките на определените от общините зони за въздействие за градовете от ниво 1-3 и на територията на градовете от ниво 4 и с водеща роля на общините.

Финансиране, основано на нуждите

Най-малко 5% от общия бюджет на приоритетна ос 1 ще бъде насочен към развитието на група дейности за социална инфраструктура. В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за социално включване. Проектните предложения за осигуряване на общински социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение следва да са в съответствие с Националната стратегия на Р. България за интегриране на ромите 2012-2020 г.

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти за спортна и културна инфраструктура с най-висок потенциал за привличане на инвестиции или за възвръщаемост на инвестициите и създаване на работни места.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.

Интегрираност на инвестициите

Ще бъдат финансирани интегрирани в рамките на ИПГВР проекти, с оглед постигане на цялостен синергичен ефект върху зоните за въздействие на градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, и съответно ИПГВР на градовете от ниво 4 и подобряване на функционалните връзки със съседните територии за градовете от 1-во до 3-то ниво.

3.A.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

С оглед потенциала за възвръщаемост, инвестициите от ОПРР 2014-2020 г. в спортна инфраструктура ще се осъществяват изцяло чрез финансови инструменти.

Поради съществуващ потенциал за генериране на приходи и за възвръщаемост на инвестициите, група дейности за културна инфраструктура ще бъдат подкрепяни комбинирано, чрез финансови инструменти и безвъзмездна финансова помощ.

Мерките за подкрепа на читалища и библиотеки ще бъдат изключени от планираното използване на финансови инструменти и ще бъдат финансирани изцяло с безвъзмездна помощ.

Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент ... (ОСР)

3.A.2.4. Планирано използване на големи проекти (чл. 87 (2) (b) (iii) от Общия регламент):

Н/П

3.A.2.5. Индикатори за продукт (по инвестиционен приоритет и по категория регион (Таблицы 5А и 5В (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹² (2022)	Източник на данни
	Новопостроени или възстановени социални жилища	Кв. м.	ЕФРР	Слаборазвити	97 680	Публичен ИСУН

Таблица 5b: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹³ (2022)	Източник на данни
	Брой подпомогнати обекти на социалната инфраструктура	Бр.	ЕФРР	Слаборазвити	234	Публичен ИСУН

Инвестиционен приоритет 5 на Приоритетна ос 1: Насърчаване на нисковъглеродни стратегии за всички типове територии, и особено градските райони, включително насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност и смекчаване на съответните адаптационни мерки

3.A.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (в) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Подобряване на качеството на въздуха в градовете, чрез подобрена градска мобилност и повишаване дела на електротранспорта.

Един от най-сериозните проблеми в градовете е качеството на въздуха, което непрекъснато се влошава поради нарастване на производствените дейности, нарастване на трафика и задръстванията, високото потребление на енергия. Един от основните източници на замърсяване е трафикът и в тази връзка е от съществено значение насърчаването на устойчивата мобилност, в това число намаляване ползването на лични автомобили, насърчаване използването на обществен градски транспорт и

¹² За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

¹³ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

алтернативни форми на транспорт (например с велосипед). Ето защо в рамките на този приоритет ще се финансират дейности, целящи трайно подобряване на транспорта в градовете и създаване на устойчиви интегрирани транспортни системи.

В тази връзка основните предизвикателства пред градския транспорт, оказващи пряко влияние върху околната среда, които са формулирани и във финансираните по ОПРР 2007-2013 г. интегрирани проекти за устойчив градски транспорт, както и в съответните предпроектни проучвания, са:

- Нарастващ трафик и задръствания – анализите показват, че броят на автомобилите прогресивно нараства и очакванията са тази тенденция да се запази до 2020 г. Ето защо е необходимо да се предприемат мерки за ограничаване на задръстванията и насърчаване използването на алтернативни форми на транспорт, включително обществен транспорт, който се смята за по-екологично чист в сравнение с автомобилите.
- Амортизиран автопарк и транспортна инфраструктура, които намаляват ефективността и скоростта, както и качеството на транспортната услуга. Лошото състояние и недостатъчната достъпност на обществения транспорт (особено по отношение на хората с увреждания) са основната причина все по-голяма част от населението да предпочита личния превоз като форма на придвижване.
- Липса на алтернативни екологосъобразни начини на придвижване и пътуване – рядко се намират алтернативи на личния превоз, липсват удобни връзки на градския транспорт, липсва развита мрежа, която да служи за алтернатива на основните пътни артерии в рамките на градовете.

Транспортът оказва влияние върху здравето и живота на населението не само чрез ефектите върху околната среда. Значителен е броят на пострадалите пешеходци при опитите им да се придвижат от или до спирките на градския транспорт. В тази връзка от съществено значение е да се подобри безопасността на средата чрез осигуряване на обезопасени пешеходни връзки до спирките и гарите.

Целта при развитието на устойчив градски транспорт е подобряване на жизнените и екологични условия в градовете. Ще се акцентира основно върху създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи и въвеждане на природосъобразни видове градски транспорт. Чрез поддържането на градска транспортна система от различни видове превозни средства ще бъде постигнато балансирано разделение и ще се намали отрицателното влияние върху околната среда.

Инвестициите в градски транспорт ще осигурят намалени нива на замърсяване на околната среда, които не оказват вредно въздействие върху здравето на хората и върху самата природа.

Тъй като градският транспорт е един от най-големите замърсители на околната среда, чрез този приоритет политиката за регионално развитие ще подпомага изпълнението на интегрирани стратегии за екологично чист градски транспорт като част от интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. По-ефективно използване на съществуващата инфраструктура ще се постигне чрез укрепване на системи за екологично съобразен обществен транспорт.

Следователно развитието на интегриран градски транспорт представлява важна инвестиция, необходима за намаляване на емисиите на парникови газове и опазване на околната среда като цяло.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ¹⁴ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
2	Увеличен дял на електротранспорта от обема на градските превози	%	Слабора звити			2,5%	НСИ	Веднъж за периода 2022 г.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

<p>Примерни допустими дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разработване на планове за управление на трафика и внедряване на автоматизирани системи за управление и контрол чрез въвеждане и подобряване на системите за управление и информационно обслужване, като например центрове за управление на трафика, централизирана компютърна система, детекторни станции за превозни средства, дистанционно сменяеми информационни табла, кантари, комуникационни подсистеми), в т.ч. системи за видеонаблюдение за нуждите на централите за градска мобилност и структурни звена на МВР по компетентност. • Подобряване на достъпността на градските автобусни спирки и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези), като например платформи и асансьори за хора с увреждания, премахване на пречките за ориентация и информация, светлинно и звуково обявяване на спирките, ясно визуално означаване на линиите, разписания, разбираеми и за хора с намалено зрение, информация за незрящи и др.; • Обновяване на транспортната инфраструктура, като например контактна мрежа, подобряване на спирки, бази за ремонт, поддръжка и оборудване; • Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони; • Осигуряване на системи за защита от шума, като например осигуряване на трамвайните линии с антивибрационни и шумозащитни елементи;
--

¹⁴ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

- Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, използващи автобуси, трамваи, тролеи, които отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт.
- Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи и транспортна инфраструктура и съоръженията към нея (**мостове, тунели, надлези, подлези и др.**) като елемент на **техническата инфраструктура съгласно чл. 64 (1) от ЗУТ, както и контактна мрежа, спирки на обществения градски транспорт, бази за ремонт и поддръжка и оборудване.**, включително системи за видеонаблюдение и др. във връзка с развитието на интегрирана система за градски транспорт;
- Изграждане/ реконструкция/ рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, изграждане на велосипедни пътеки и алеи, пешеходни зони, алеи за пешеходци и велосипедисти, паркинги за велосипеди, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на указателни знаци, информационни табели, маркировка и др. като част от интегрираната система за градски транспорт;
- Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, жп и морски транспорт , като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари, предгарови пространства общинска собственост, автобусни спирки на градския транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логическа връзка между инфраструктурата и други;
- Мерки във връзка с организация на паркирането в близост до възлови точки на масовия градски транспорт извън **централните градски части.**

Конкретни бенефициенти:

- 39 общини за градовете от 1-во до 3-то ниво, съгласно приложение 2
- Финансови инструменти за градовете от 1-во до 3-то ниво, съгласно приложение 2;

Целеви групи:

- Населението на 39 града, определени за подкрепа по ОПРР, което ще бъде облагодетелствано от подобряване на обществения градски транспорт и намаляване на трафика и от общото повишаване на качеството на живот.
- Посетители и гости на градовете, които ще се възползват от възможностите за удобно и лесно придвижване в рамките на градовете.
- Населението на по-малките населени места, разположени около градовете на интервенция – много хора от съседни селища работят в по-големите градове или използват услугите на администрацията или лечебните заведения, разположени в тях.
- Представители на уязвими групи от обществото – подобрената достъпност на обществения транспорт ще допринесе за социалното включване на хората с увреждания.

Специфични целеви територии:

Интервенциите ще се осъществяват на цялата територия на 39-те града 1-во, 2-ро и 3-то ниво, определени за подкрепа по ОПРР, включително функционалните връзки със

съседни населени места, които представляват част от системата на обществения градски транспорт и са включени в интегрирания проект за устойчив градски транспорт.

Обосновка:

Като крайно въздействие, изпълнението на дейностите ще доведе до подобро качество на въздуха в градовете. Транспортът в градовете е един от основните източници на замърсяване: както замърсяване на въздуха, така и шумово. За това допринасят непрекъснато нарастващият трафик и използване на лични автомобили, от една страна, както и амортизираната транспортна инфраструктура, включително автопарка на превозвачите, обслужващи градския транспорт, от друга.

Предвидените в рамките на този приоритет дейности ще повлияят пряко за опазването на околната среда чрез подобряване характеристиките на превозните средства, обслужващи обществения транспорт – замяната на остарелите и амортизирани превозни средства с нови, отговарящи на нормативните стандарти за вредни емисии, ще намали отрицателното въздействие върху качеството на въздуха.

Една от основните цели на предвидените интервенции е да подобри скоростта и качеството на обслужване на обществения градски транспорт като по този начин накара повече хора да предпочетат услугите му пред превоза с личен автомобил. Цели се насърчаването на устойчива градска мобилност чрез създаване на възможности за алтернативни форми на транспорт, в това число обществен транспорт, велосипедизъм и придвижване пеша. Това може да бъде постигнато именно чрез гореописаните дейности за подобряване на транспортната инфраструктура.

Инвестициите в интелигентни транспортни системи ще подобрят пропускливостта на кръстовищата и ще осигурят предимство на превозните средства на градския транспорт чрез автоматизирано „умно“ управление на светофарите, ще спомогнат за по-ефективното разпределение на превозните средства по маршрутните линии чрез центрове за управление, ще осигурят удобство и достъпност за пътниците чрез системите за информация в реално време.

Особен фокус ще представляват дейностите за подобряване на достъпността – осигуряване на нископодови превозни средства, рампи и асансьори за инвалиди, улесняващи достъпа до спирките на градския транспорт, звуково и визуално означаване на спирките и самите превозни средства. Така предвидените интервенции ще дадат своя принос за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Дейностите ще спомогнат за повишаване безопасността на средата чрез осигуряване на безопасен достъп до спирките на обществения транспорт. Ще се намали броят на личните автомобили в централните градски части чрез мерките за организация на паркирането в близост до възлови точки на обществения транспорт. Ще се осигури по-добра мобилност и социално включване на населението от отдалечени градски зони чрез развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони.

По този начин планираните инвестиции ще допринесат за цялостно подобряване на качеството на живот в градовете и ще насърчат мобилността на населението като фактор за устойчив и приобщаващ растеж.

3.А.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Териториална концентрация:

Ще се финансират проекти в рамките на 39-те града за подкрепа от 1-во, 2-ро и 3-то ниво, като освен територията в строителните граници на градовете ще се покриват и функционалните връзки със съседни населени места, които представляват част от системата на обществения градски транспорт и са включени в интегрирания проект за устойчив градски транспорт.

Интегрираност

В случай на прилагане на мерки за интегриран градски транспорт, в т. ч. и по отношение на улични мрежи, пешеходни алеи и тротоари, необходимостта от тях следва да бъде ясно изведена и обоснована в предпроектните проучвания към проектите за интегриран градски транспорт, като същевременно бъде доказан интегрираният им характер и обвързаност със системата на обществения градския транспорт (например обособяване на отделни ленти за движение на средствата на градския транспорт или осигуряване на инфраструктура за нови маршрутни линии).

Многосекторно управление:

Проекти за интегриран градски транспорт ще се финансират само при наличие на предварително разработено предпроектно проучване, като основна отговорност за включените мерки на общините.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти с най-висок потенциал за привличане на инвестиции или за възвръщаемост на инвестициите.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.

3.А.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

С оглед потенциала на отделни елементи на проектите за интегриран градски транспорт да генерират приходи и възможностите за възвръщаеми инвестиции, се предвижда използването на финансови инструменти за финансиране на отделни компоненти или цялостни решения от проектите за интегриран градски транспорт.

Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент ... (ОСР)

3.А.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Н/П

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (<i>име на индикатора</i>)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹⁵ (2022)	Източник на данни

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (<i>име на индикатора</i>)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹⁶ (2022)	Източник на данни
1	Обща дължина на подкрепените линии на градски транспорт	Км	ЕФРР	Слаборазвити		Публичен ИСУН

3.A.3. СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ЕСФ 6, КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО (ПО ПРИОРИТЕТНА ОС, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО КАТЕГОРИИ РЕГИОН)

[максимум 7 000 знака с разстоянията = приблизително 2 страници]

Описание на приноса на планираните по приоритетната ос дейности към:

- социална иновация (ако не се покрива от специална за целта приоритетна ос⁷);
- транснационално сътрудничество (ако не се покрива от специална за целта приоритетна ос⁸).

• *Посочват се:*

•

¹⁵ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

¹⁶ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

- темите за социална иновация¹⁷⁹, по специално с цел тестване и увеличаване на иновативните решения, адресиращи социални нужди.
- неизчерпателен списък с теми за транснационално сътрудничество, включително планираните дейности и партньори, които ще участват.

н/п

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Идентифициране на стъпките за изпълнение и финансовите индикатори и индикаторите за продукт и резултат, когато е уместно, които да действат като отправни точки и цели в рамката за изпълнение в съответствие с член 19 (1) и приложение (XX) (Таблица 6) - (по приоритетна ос, разпределени от Фонд и категория регион, където приоритетна ос обхваща повече от един фонд или категория регион).

Конкретни указания ще бъдат на разположение за настройка на рамката за изпълнение и използването на различните видове индикатори за тази цел.

Използваните индикатори за рамката за изпълнение са в повечето случаи набор от под-индикатори, определени за приоритетни оси, по възможност на по-агрегирано ниво (ако същият индикатор се използва за множество инвестиционни приоритети в рамките на приоритетна ос). Изключение от това правило е използването на "ключови стъпки за изпълнение", които не са част от обща система от индикатори и финансови индикатори.

Ключови стъпки за изпълнение са индикатор за постигнатия напредък в процеса на изпълнение, напр. подготовка на големи проекти, стартиране на тържните процедури за ключови операции, стартиране на схемите за подпомагане, и т.н. Такива ключови стъпки за изпълнение могат да бъдат използвани като отправни точки в обстоятелствата, където ранния етап на изпълнение не позволява използването на индикатори за резултат. В такива случаи, не винаги се използват мерните единици, а оттам мерни единици са посочени като "по целесъобразност".

Приложение X от Общия регламент относно рамката за изпълнение изисква използваните в рамките на изпълнението индикатори да бъдат "тясно свързани" с политиката подкрепяща интервенции. От тях се изисква да бъдат значими, и да обхващат съществена информация за напредъка на определен приоритет. Затова избраните индикатори и стъпки за изпълнение трябва да бъде представляват приоритетните оси, т.е. отразяват изпълнението, резултатите и, когато е уместно, резултатите от по-голямата част на интервенциите, предприети по тази приоритетна ос. В последната колона на таблицата за рамката на изпълнение дава възможност да се обясни това, когато това не е очевидно от описанието на приоритетните оси.

⁹ В съответствие с чл. 9 на регламента за ЕСФ.

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Крайна цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорен и средства	%	ЕФР Р	Слабо развити региони	50	100	Публичен и ИСУН	Публичен достъп

В допълнение може да се включи качествена информация за организацията на рамката за изпълнение. [максимум 3500 знака с разстояние = 1 страница]

Инвестиционният приоритет ще се изпълнява, чрез комбинация от безвъзмездна помощ и финансов инженеринг на ниво финансов инструмент.

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (b) (vi))

Категориите интервенции отразяват инвестиционните приоритети и типовете дейности, на база приета от Комисията номенклатура и индикативно разпределение на приноса на Съюза (Таблицы 7-12).

Категориите интервенцията са въз основа на номенклатура, която е приета от Комисията, която се планира да се включи 6 измерения общи за фондовете, едно допълнително (7-мо) измерение на ЕСФ и (8-мо) за ЕФРР и Кохезионния фонд.

- Първите пет измерения съответстват на тези, използвани за периода 2007-2013 г. и посочени в приложение II на Регламент на Комисията 1828/2006, макар, че ще бъдат направени промени в някои категории и кодекси.*
- Допълнителното общо измерение обхваща "механизми за осъществяване на териториалния подход", позволяващ анализ на използването на воденото от Общността местно развитие, ИТИ-тата, и интегрирани подходи за устойчиво градско развитие.*
- Измерението за "второстепенна тема на ЕСФ" има за цел да осигури приноса на операциите по ЕСФ към тематичните цели, посочени в член 9, параграф 1, (7) от Общия регламент.*
- Допълнително измерение, предложено за ЕФРР и Кохезионния фонд има за цел да проследи разпределението на подкрепата от Съюза за всички тематични цели (когато приоритетните оси обхващат няколко тематични цели) и по този начин на стратегията "Европа 2020".*

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия регламент, този раздел (категории интервенции) не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорността на страната-членка.

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 1: Подкрепа за енергийната ефективност, интелигентно енергийно управление и използването на енергия от възобновяеми източници в публични инфраструктури, включително в публични сгради и в жилищния сектор										
58	Енергийна ефективност при обновяване на публична инфраструктура	78 018 000,00	01	Безвъзмездна помощ	187 243 200,00	01	Градски	234 054 000,00	04	Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика
59	Енергийна ефективност при обновяване на съществуващия жилищен фонд	156 036 000,00	03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал	46 810 800,00					
			04	Финансови инструменти, с рисков и дялов капитал	0					

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 2 на Приоритетна ос 1: Действия за подобряване на градската околна среда, обновяване на градовете, възстановяване и почистване на терените за вторично застрояване (включително зони за конверсия), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шума.

64	Опазване и популяризиране на биологичното разнообразие, защита на природата (включително Natura 2000) и зелена инфраструктура	152 135 100	01	Безвъзмездна помощ	168 128 790,00	01	Градски	198 945 900,00	06	Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност
44	Бизнес инфраструктура (включително индустриални паркове и площадки)	15 603 600,00	03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал	27 735 399,00					
68	Рехабилитация на промишлени обекти и замърсени земи	31 207 200,00	04	Финансови инструменти, с рисков и дялов капитал	3 081 711,00					

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 3 на Приоритетна ос 1: Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение

26	Образователна инфраструктура (основно и средно образование)	65 769 174,00	01	Безвъзмездна помощ	65 769 174,00	01	Градски	65 769 174,00	10	Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот
			03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал						
			04	Финансови инструменти, с рисков и дялов капитал						
<p>ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 4 на Приоритетна ос 1: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността.</p>										
29	Жилищна инфраструктура	19 192 428,0	01	Безвъзмездна помощ	61 790 256,00	01	Градски	120 303 756,00	09	Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността

30	Друга социална инфраструктура допринасяща за регионално и местно развитие	101 111 328,0	03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал	52 662 150,00					
			04	Финансови инструменти, с рисков и дялов капитал	5 851 350,00					
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 5 на Приоритетна ос 1: Разработване на екологосъобразни и нисковъглеродни транспортни системи и насърчаване на устойчиво развита градска мобилност										
72	Чиста градска транспортна инфраструктура и насърчаване	73 727 010,00		Безвъзмездна помощ	89 525 655,00		Градски	105 324 300,00		Насърчаване на устойчиво развитие транспорт
73	Интелигентни транспортни системи (включително въвеждане на управление на търсенето или системи за пътни такси)	31 597 290,00	03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал	15 798 645,00					
			04	Финансови инструменти	0,00					

			и, с рисков и дялов капитал						
--	--	--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

За останалите измерения за категоризация, данни се изискват с информационна цел чрез система за електронен обмен на информация по време на изпълнението.

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

[максимум 3 500 знака с разстоянията=приблизително 1 страница]

Този раздел, ако е приложимо, трябва да бъде включен в описанието на приоритетната ос, за да се идентифицират специфични пропуски в административния капацитет на конкретни органи или специфичните бенефициенти, които изпълняват тази приоритетна ос. Той трябва да определи конкретни действия, които да бъдат подкрепени с техническа помощ за укрепване на административния капацитет на органите и бенефициентите, за да се гарантира ефективното прилагане на приоритетната ос, както и нивото на наличните ресурси. Затова този раздел е посветен на действия, които са специфични и ограничени за подобряване на капацитета за изпълнение свързан с една единствена приоритетна ос.

Когато използването на техническа помощ за целите на развитието на административния капацитет на органи и бенефициентите не включва конкретни действия, свързани с съответната приоритетна ос, този раздел не трябва да бъде попълван.

Този раздел не трябва да припокрива описанието на приоритетната ос за техническа помощ или конкретна оперативна програма за техническа помощ.

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

Приоритетна ос 2: Регионална образователна инфраструктура

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 2: Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и повишаване на броя на хората с висше образование, чрез инвестиции в регионална образователна инфраструктура

Приоритетната ос е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение.

Тя ще подкрепи идентифицираните в Националната програма за развитие България 2020 регионални измерения на сектор образование, както и мерките, предвидени в Националната програма за реформи.

При приоритизиране на ключовите обекти на държавната образователна инфраструктура и общинската образователна инфраструктура с национално и регионално значение ще бъдат отчетени както стратегическата рамка в сектор образование, така и предписанията на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025.

В допълнение мерки и дейности по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на целите, заложи в секторните документи за образование, като Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г., Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2008 – 2013 г., Програма за развитие на образованието, науката и младежките политики в Република България (2009 – 2013 г.).

Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 г. са свързани с подобряване на материалната база в държавните общообразователни училища, подобряване на материалната база на професионалните училища, подобряване на материалната база във висшите учебни заведения.

Анализът на образователната инфраструктура за периода 2006-2012 г. показва, че като цяло дейностите свързани с подобряване на образователната инфраструктура, с изграждане на по благоприятна среда и популяризиране на ученето през целия живот, са с изпълнение под необходимия минимум и не отговарят на потребностите.

Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети се отразяват благоприятно на мотивацията на учениците и студентите за по добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труда.

Направените изводи и нужди в анализа могат да се посочат в следните направления:

В областта на висшето образование и научно-изследователските институти е необходимо:

- Ясно обособяване на научни комплекси, които да отговарят на условията за съвременна инфраструктура;
- По равномерно териториално и тематично разпределение на научната инфраструктурата по региони;
- Изграждане на периферна инфраструктура, необходима за функционирането на по-крупни научни съоръжения като модерни научни лаборатории към университетите или динамични изследователски институти;
- Изграждане на съвременни библиотечни услуги и бърз достъп до различни международни бази данни;

Тревожен факт беше констатиран през 2012 г., когато се установи, че нито един български университет не попада сред първите 400 в света, според престижната класация на списание Таймс. Същият факт се потвърждава и от други престижни класации. Причините за това са комплексни, но сред най-важните е остарялата

материално-техническа база на българските университети, която не позволява адекватни научни занимания на академичната общност.

В областта на училищното образование усилията трябва да се насочат към:

- Повишаване на ефективността чрез реализация на проекти за енергийна ефективност, подобряване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане, свързани със създаването на привлекателна образователна среда.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др.

Предоставянето на съвременни условия в образователната инфраструктура ще подобри качеството на образованието и ще намали процента на преждевременно напусналите сферата на образованието.

Държавната образователна инфраструктура е слабо обхваната от ОПРР 2007-2013. Държавни общообразователни (9) и специални училища (63) не са финансирани през този програмен период. В допълнение от 262 професионални училища са финансирани 9 от тях (3,4%). В същото време училища, собственост на Министерство на земеделието и храните (95) и професионални училища по туризъм също не са финансирани, докато такива, собственост на Министерство на културата, са финансирани 3 от общо 21 училища (14%). През този програмен период са финансирани 15 от всички 51 висши училища, 72,5% (37) от висшите учебни заведения са държавна собственост, останалите са частна.

Оперативната програма ще съсредоточи своята подкрепа върху общообразователни, специални и професионални училища държавна собственост с национално и регионално значение в управление на МОН, професионални училища по туризъм в управление на МОН, професионални училища в управление на МЗХ, професионални училища в управление на Министерството на културата и професионални училища в управление на МФВС и висшите учебни заведения.

Териториалното разпределение на специалните училища в България показва по-високата им концентрация в градовете, предложени за подпомагане по линия на ОПРР 2014-2020 – 59,4% от държавните училища. Това предполага допълване на реализираните дейности от общините в рамките на зоните за въздействие, идентифицирани в интегрираните планове за градско възстановяване и развитие

Професионалните училища подчинени на МОН и МК са концентрирани главно в предложените целеви градове – съответно 80.5% и 86.4%. От друга страна по-голямата част от професионалните училища на подчинение на МЗХ и общините са разположени в по-малки населени места – съответно 54,7% и 64,3%. Професионалните училища по туризъм са разположени почти по равно между предложените целеви градове и останалите населени места.

Всички университети са разположени в предложените целеви градове за подкрепа по приоритетна ос 1, което ще осигури допълняемост и добавена стойност за интервенираната територия.

Същевременно анализът на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие ясно показва че голяма част от държавните училища не попадат в обхвата на зоните за въздействие в рамките на ИПГВР. Необхванати остават:

- 90% от държавните общообразователни училища към МОН;
- 88% от държавни специални училища към МОН;
- 79% от държавните професионални училища към МОН;
- 89% от държавните професионални училища към МЗХ;
- 86% от държавните професионални училища към МК;

Преобладаващата част от ВУЗ също остават извън обхвата на зоните за въздействие.

Това показва ясната логика на разграничение между политиката за градско развитие и секторните политики от регионално значение. Имено водейки се от местния интерес, общините са определили зони за въздействие от градско значение.

В последно време се наблюдава процес на прехвърляне на държавни професионални училища за стопанисване от общинските власти. Предвид, че училищата са от национално и регионално значение, надхвърлящо нуждите на града и оказващо въздействие за социално-икономическото развитие на голяма част от територията в съответствие със специфичните идентифицирани нужди на целевата област, е целесъобразно подкрепата за тези общински образователните обекти да бъде осъществена в рамките на секторния приоритет.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ¹⁸ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Брой деца/ученици в подкрепените обекти	брой	слаборазвити	0	2013 г.	58 083	МОН Общини Публичен ИСУН	Два пъти за периода 2018 2022

¹⁸ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Примерни допустими дейности:

- Строителство, реконструкция и ремонт на държавни и общински училища от национално и регионално значение, както и на висши учебни заведения, включително прилежащото дворно място и общежитията към тях;
- Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни обследвания на сградите.
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- МОН за училищата държавна собственост към МОН.
- МЗХ за училищата държавна собственост към МЗХ;
- МК за училищата държавна собственост към МК;
- МФВС за спортните училища, собственост на МФВС;
- Висши училища;
- Общини за общинска образователна инфраструктура от национално и регионално значение.

Целеви групи:

- Децата, подрастващите и младежите.
- Граждани в трудоспособна възраст които могат да се възползват от услугите на висшите и професионалните училища. В допълнение подобреният достъп до качествено образование за децата е стимул за задържане на работоспособното население в регионите и допринася за справяне с отрицателните демографски тенденции.

- Представители на уязвими групи от обществото – подобрената архитектурна среда ще допринесе за социалното включване на хората в неравностойно положение.

Специфични целеви територии:

Инвестиции в образователна инфраструктура ще се подкрепят от ОПРР на територията на цялата страна, в съответствие със Стратегията за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г. и Националната стратегията за развитие на висшето образование.

Обосновка:

Дейностите са пряко насочени към постигане на специфичната цел на инвестиционния приоритет, а именно „Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище, чрез инвестиции в образователна инфраструктура в градовете“. Една от причините за ранно отпадане от училище е именно лошата образователна инфраструктура, ограничени възможности за получаване на професионално образование, липса на капацитет за целодневни дейности в училищата.

Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат за непосредствен резултат подобряване качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труд.

Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентоспособна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование.

Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото.

Обновяване на материалната база на висшите училища ще създаде нови възможности за модернизиране на висшето образование, ще повиши качеството му и като крайна цел ще има класиране на българските университети на по-горно място в световните класации и по-висок % на студентите, записващи обучение в българските университети.

Внедряването на мерки за енергийна ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници ще допринесат за подобряване качеството на околната среда.

Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до по-добри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

За нуждите на разработването на „Стратегия за развитие на образователната инфраструктура за периода 2014-2020 г.” МОН е изготвило анализ на образователната инфраструктура като са използвани проучвания и показатели за над 2900 образователни обекта. Проучванията за анализа са направени от регионалните инспекторати и е изготвен списък от училища, който се допълва с обектите на подчинение на останалите ведомства – МК, МЗХ и МФВС. От този списък се извършва селектирането на държавна образователната инфраструктура. На базата на допълнителни критерии и съответствието със стратегическата рамка в сектор образование обектите се приоритизират, като се спазва принципът на балансирано регионално развитие.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на околната среда.

3.A.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Не се планира

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

НП

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ¹⁹ (2022)	Източник на данни

Таблица 5b: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²⁰ (2022)	Източник на данни
1	Брой подпомогнати обекти на образователната инфраструктура	Брой	ЕФРР	слаборазвити	175	Публичен ИСУН

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Край на цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорени средства	%	ЕФРР	Слаборазвити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

¹⁹ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

²⁰ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (B) (VI))

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 2: Инвестиции в образованието, посредством изграждането на образователна инфраструктура

Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
26	Образователна инфраструктура (основно и средно образование)	65 769 174,00	01	Безвъзмездна помощ	65 769 174,00	01	Градски	65 769 174,00	10	Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот
			03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал						

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

Приоритетна ос 3: Регионална здравна инфраструктура

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 3: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността.

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ : Повишаване на здравния статус на населението, чрез модернизация на здравната инфраструктура

По линия на тази цел ще бъдат подкрепени идентифицираните в Националната програма за развитие България 2020 регионални измерения на сектор здравеопазване, както и мерките, предвидени в Националната програма за реформи.

В допълнение мерки и дейности по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на целите, заложи в секторните документи за здравеопазване, като Концепция за устойчиво развитие на здравна инфраструктура в Република България 2014 – 2020 г., Национална здравна стратегия до 2020 г., плана за действие към нея и мастер плана за болничните заведения.

България продължава да е страната с един от най-високите показатели за смъртност в ЕС и най-нисък естествен прираст. Резултатите от анализите показват влошен здравен статус на населението, увеличаване на броя на децата с наднормено тегло и повишаване на сърдечно-съдовите заболявания сред населението. Годишният брой на хоспитализираните лица показва трайна тенденция за увеличаване, особено през последните няколко години .

Акредитираните лечебни заведения в България са 785. През програмен период 2007-2013 са финансирани 5,7% (45 обекта). Подкрепата по ОПРР 2007-2013 е насочена както към общинска, така и към държавна здравна инфраструктура - многопрофилни

болници за активно лечение, университетски болници за лечение и диагностика на онкологични заболявания, комплексни онкологични центрове, малки болници с възможност за долекуване и общински медицински центрове, преструктуриране на лечебни центрове и други. Данните показват че финансирането на здравната инфраструктура през този период е недостатъчно и това обуславя формирането на самостоятелна приоритетна ос за здравна инфраструктура.

Здравните грижи за децата все още не отговарят на средните стойности за ЕС. Независимо от положителната тенденция на снижаване, показателят за детска смъртност – 8.5% за 2011 г., все още продължава да е по-висок от този в други европейски страни. Една от сериозните слабости на системата на българското здравеопазване е съществуващият дисбаланс в разпределението на здравните заведения на територията на страната, изразяващ се в отдалечеността на мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна и неотложна). Тези проблеми поставят на преден план необходимостта от осигуряване на равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, повишаване на качеството на здравните услуги чрез модернизиране на здравната инфраструктура; оборудване на здравните заведения с нова, по-модерна медицинска техника.

Инвестициите в здравна инфраструктура следва да се интегрират с останалите приоритети в здравеопазването, да се насочат на всички нива на националната здравна система, съобразено с потребностите на населението и принципите за определяне на градовете за интегрирано развитие, както и с мерките за здравеопазване извън тези градове

Тези изводи, комбинирани с ясната тенденция на застаряване на населението обуславят нуждата от модернизирана здравна инфраструктура в градовете.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

I D	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност²¹ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Население, което се очаква да се възползва от подобрените здравни услуги	Брой	Слаборазвити	0	2013	223 961	Публичен ИСУН Министерство на здравеопазването	Два пъти за периода 2018-2022 г.

²¹ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Примерни допустими дейности:

- Доставка на подходящо оборудване, обзавеждане и строително-ремонтни работи за заведения за спешна помощ (включително линейки), в съответствие с одобрените Национална здравна стратегия до 2020 г., план за действие и Генералния план за болничната помощ.
- Доставка на подходящо оборудване, обзавеждане и строително-ремонтни работи за сградите/помещенията на лечебни заведения за болнична помощ, които разполагат с ресурс и потенциал за осъществяване на диагностика и лечение на онкологични заболявания, в съответствие с одобрените Национална здравна стратегия до 2020 г., план за действие и Генералния план за болничната помощ.
- Доставка на подходящо оборудване и обзавеждане и строително-ремонтни работи за сградите/помещенията на държавни и общински лечебни заведения, в съответствие с одобрените Национална здравна стратегия до 2020 г., план за действие и Генералния план за болничната помощ.
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни укрепления на горепосочените сгради;
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради;

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- МЗ за регионална здравна инфраструктура;
- Общини за общинска здравна инфраструктура.

Целеви групи:

- Населението на територията на цялата страна, което ще се възползва от подобреното качество на болничната помощ.

Обосновка:

Осигуряването на достъпа до услуги, и най-вече – достъпа до основни здравни, образователни и социални услуги, е ключов инструмент за преодоляване на последиците от бедността и социалното изключване.

С оглед на това мерките, които ще се финансират в рамките на тази приоритетна ос са насочени към осигуряване на достъпни и качествени здравни услуги чрез инвестиции в необходимата за това инфраструктура.

Влошеният здравен статус на българското население и неефективната система на здравеопазване налага влагането на значителни усилия за подкрепа на реформите в сектора. Ето защо основна група дейности ще бъде насочена към подобряване на здравната инфраструктура и доставка на подходящо оборудване, което да осигури работата на лечебните заведения, обект на интервенции.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

Здравната инфраструктура за подкрепа ще бъде определена чрез Националната здравна стратегия и план за действие и Генералния план за болничната помощ, които се изготвят от Министерство на здравеопазването с помощта на Световна банка.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при предоставянето на здравни услуги за населението с ясен социален ефект и въздействие.

3.A.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Не се планира

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

НП

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²² (2022)	Източник на данни

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²³ (2022)	Източник на данни
1	Брой подпомогнати обекти на здравната инфраструктура	Брой	ЕФРР	слаборазвити	15	Публичен ИСУН МЗ/Общини/лечебни заведения

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Крайна цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорени средства	%	ЕФРР	Слаборазвити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

²² За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

²³ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (b) (vi))

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 3: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността

Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
28	Здравна инфраструктура	46 810 800,00	01	Безвъзмездна помощ	46 810 800,00	01	Градски	46 810 800,00	09	Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

Приоритетна ос 4: Регионална социална инфраструктура

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 4: Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаване на социалното включване, чрез подобрен достъп до социални, културни и рекреационни услуги и преминаване от институционални услуги към услуги в общността.

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ : Социално приобщаване, чрез инвестиции в социална инфраструктура

По линия на тази цел ще бъдат подкрепени идентифицираните в Националната програма за развитие България 2020 регионални измерения на сектор социална политика, както и мерките, предвидени в Националната програма за реформи.

По отношение на регионалната социална инфраструктура, ОПРР ще спомогне за постигане на целите, заложи в секторните документи за социална политика, по-конкретно деинституционализация на деца с увреждания и възрастни хора, като Националната концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012-2030 г.), Националната стратегия за демографско развитие на населението в Р България (2012-2030 г.), Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Р. България“ (2010) и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020.

Социалните услуги са основен стълб на политиката – ключов фактор за ефективно социално включване и участие в живота на обществото на уязвимите групи. В системата на социалните услуги разгърнатата мрежа от услуги в общността и доставчици в цялата страна има важна роля за осигуряване на по-добър достъп до качествени грижи за българските граждани. Оптимизацията и модернизацията на социалната инфраструктура ще доведе до повишаване качеството на живот и ще съдейства за подобряване на човешкия капитал и пазара на труда в районите, като така ще допринесе и за изпълнението на целите на стратегия Европа 2020. В България е

развита мрежа от услуги в институции и в общността за деца и възрастни хора (общо 956 – 252 специализирани институции и 704 услуги в общността, които се финансират от държавния бюджет към м. август 2012 г.)²⁴. Политиката за регионално планиране на услугите, чиято цел е да гарантира разкриването на социални услуги, отговарящи на конкретните потребности на хората от целевите групи, все още е в процес на развитие. Преобладава институционалният модел на грижа, особено за хората с увреждания и възрастните хора. Развитите услуги в общността не са достатъчни за пълното премахване на институционалният модел на грижа в България.

Като част от миналото, когато се е утвърждавала политика основана на идеята, че държавата е в състояние да се грижи по-добре за отглеждането и възпитанието на децата, отколкото техните семейства, тези институции са били „реформирани” и „преструктурирани”, което се е възприемало като ремонт на сградата без съществена промяна в начина на грижа и живота на децата. Независимо от вложените ресурси, животът на децата в институциите от интернатен тип не става по-добър, а услугите по-качествени. Институционалната организация на живот не предполага наличие на доверителна връзка с един постоянен възрастен, индивидуална грижа, внимание и лично пространство за детето. Тя не може да задоволи основните потребности на децата и оказва негативно влияние върху тяхното развитие и поведение. Това от своя страна води до допълнителна икономическа и социална цена за цялото общество.

Настаняването на деца в институции нарушава техните права, гарантирани от международни конвенции, по които Република България е страна (Конвенция на ООН за правата на детето, Конвенция на ООН за правата на хора с увреждания) и води до установяване на дискриминационни модели в образованието и достъпа до качествена грижа и услуги.

В тази връзка с Протокол № 8 от заседание на Министерски съвет на 24 февруари 2010 г. е приета Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”, която представлява основен документ в процеса на замяна на институционалната грижа за деца с грижа в семейна или близка до семейната среда в общността без ограничаване само до извеждането на децата от институциите. Целта на реформата е гарантиране правото на децата на семейна среда и на достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности.

Системата за дългосрочни грижи и социални услуги за възрастните хора в България се разшири значително през последните няколко години благодарение на неотдашните реформи, насочени към деинституционализация и предоставяне на повече базирани в общността и в семейна среда услуги като дневни центрове за възрастни хора, дневни центрове за възрастни хора с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, защитени жилища и др. Към м. август 2012 г., броят на социалните услуги, предоставяни в общността за възрастни хора е 372 с капацитет 8 056 души. Независимо от това, все още преобладава институционалният модел на грижа.

С оглед предизвикателствата, произтичащи от застаряването на българското население, системата за дългосрочна грижа (комплексни, интегрирани здравни и социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания) изисква цялостна реформа. Недостатъчно разгърнатата мрежа от услуги в общността и недостатъчният брой доставчици

²⁴ Данните са от Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020

затрудняват достъпа до качествени грижи за голяма част от българските граждани. Развитие на социалната инфраструктура ще повиши качеството на предоставяните социални услуги. Предвид осъществяването на реформата в социалната сфера по отношение на възрастните хора и хората с увреждания, предстои да се приеме Национална стратегия за дългосрочна грижа, която ще зададе посоката на процеса по деинституционализация.

Анализът на стратегическите документи в сферата на социалната политика показва, че целите и приоритетите на сектора, които биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020 г. са свързани с: деинституционализация на грижата за деца, развитие на мрежата от услуги за ранно детско развитие за деца и техните семейства, развитие на мрежа от услуги за дългосрочна грижа за възрастните хора и хората с увреждания; осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания и развитие на инфраструктура за предоставяне на услуги за хора с увреждания.

ОПРР ще съсредоточи своята подкрепа за развитие на социална инфраструктура, която обслужва социалните услуги за възрастни хора, с увреждания и деца. Центровете за настаняване на деца от семеен тип са с най-голям дял в общия брой на социалните услуги - 13%. Поради изключително разнообразната си специфика социалните услуги се разпределят относително по равно между градовете, предложени за подпомагане по линия на ОПРР 2014-2020 г. и останалите населени места.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

I D	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ²⁵ (2022)	Източник данните	Честота на отчитане
2	Деца и възрастни, ползващи се от услугите по деинституционализация	Брой	Слаборазв	0	2013	965	Публичен ИСУН Министерство на труда и социалната политика	Два пъти за периода 2022 г.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности:

- Строителство, ремонт, реконструкция на центрове, предоставящи услуги за деца в

²⁵ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

риск – дневни центрове за деца с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, центрове по превенция за деца и семейства от различни уязвими групи /наркозависими, деца с увреждания, деца с девиантно поведение и др., включително прилежащото им дворно място (при условие, че сградата разполага с такава);

- Строителство на Центрове за настаняване от семеен тип и прилежащото им дворно пространство за деца в риск Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за Защитени жилища (пристрояване, надстрояване, реконструиране и преструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие, че сградата разполага с такава);
- Изграждане на инфраструктурата за съпътстващи услуги за деца и възрастни - Дневен център и Център за социална рехабилитация и интеграция и др., включително прилежащото им дворно място (при условие, че сградата разполага с такава);
- Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за социални услуги в общността (в т.ч. социални услуги резидентен тип), във връзка с процеса на деинституционализация на възрастни /пълнолетни лица/ (пристрояване, надстрояване, реконструиране и преструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие, че сградата разполага с такава) ;
- Строителство, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предоставяне на услуги за ранно детско развитие за деца и техните семейства и др.;
- Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни укрепвания на горепосочените сгради;
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради;

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- Общини за регионална социална инфраструктура;

Целеви групи:

- Населението на територията на цялата страна, вкл. деца и възрастни, които ще се възползват от мерките по деинституционализация;

Обосновка:

Осигуряването на достъп до услуги, и най-вече – достъпа до основни здравни, образователни и социални услуги, е ключов инструмент за преодоляването на последиците от бедността и социалното изключване.

С оглед на това мерките, които ще се финансират в рамките на тази приоритетна ос са насочени към осигуряване на достъпни и качествени социални услуги чрез инвестиции в необходимата за това инфраструктура.

През последните три години политиката за осигуряване на подкрепа на децата и семействата е ориентирана към въвеждането на изцяло нов подход в грижите за децата, насочен към превенция, ранна интервенция, подкрепа на семействата и осигуряването на семейна или близка до семейната среда за всяко българско дете. Основен инструмент за постигане на тези цели е и деинституционализацията на грижите за деца. В тази връзка ще бъдат подкрепяни дейности по обновяване и изграждане на инфраструктура за деинституционализация, включително центрове за настаняване от семеен тип. С оглед постигане на интегриран подход при грижата за деца ще се подпомагат мерките, свързани с подобряване на инфраструктурата за предоставяне на социални услуги като дневни центрове, центрове за рехабилитация и т.н.

Същият тип дейности ще бъдат подпомагани и във връзка с подобряване на инфраструктурата за предоставяне на социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания, в това число хора с психични заболявания.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

Социалната инфраструктура за деца ще се подкрепя в съответствие с Визията за деинституционализация на децата в Република България и Плана за действие за изпълнението и съответно Визия за деинституционализация на възрастни в Република България и Плана за действие за изпълнението – за мерките за възрастни.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.

Устойчиво развитие.

Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при грижата за деца и възрастни хора с ясен социален ефект и въздействие.

3.A.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Не се планира

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

НП

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²⁶ (2022)	Източник на данни

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²⁷ (2022)	Източник на данни
1	Брой подпомогнати обекти на социалната инфраструктура	Брой лица	ЕФРР	слаборазвити	76	Публичен ИСУН МТСП/ Общини/

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт и	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Край на цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо

²⁶ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

²⁷ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

резултат							
Договорен и средства	%	ЕФР Р	Слабо развити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (B) (VI))

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
30	Друга социална инфраструктура допринасяща за регионално и местно развитие	37 448 640,00	1	Безвъзмездна помощ	37 448 640,00	01	Градски	37 448 640,00	09	Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

Приоритетна ос 5: Регионален туризъм

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 5: Консервация, опазване, популяризиране и развитие на природното и културното наследство.

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Насърчаване на регионалния туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство.

Петата приоритетна ос е насочена към опазване, популяризиране и развитие на културното и природното наследство, чрез развитие на регионалния туризъм”.

В България има близо 30 хиляди обекти недвижими културни ценности от световно, национално, регионално и местно значение, както и 540 природни забележителности. Анализите показват, че от една страна има много обекти, които или не съществуват или са загубили културната и историческата си стойност, а от друга страна е невъзможно да бъдат подкрепени всички тези културни ценности и природни забележителности. В допълнение към това опитът от изпълнението на ОПРР 2007-2013 г. доказва, че е подходящо да бъдат финансирани ограничен брой, предварително определени културни и природни атракции от национално и световно значение и религиозни обекти, разположени на цялата територия на страната. Това ще допринесе за целенасочено усвояване на средствата и формиране на завършен конкурентноспособен туристически продукт базиран на определени туристически атракции, който ще има положителен ефект върху интегрираното устойчиво и балансирано развитие на районите, като ще се избегне частичното финансиране на много обекти и конкуренцията между много и еднотипни обекти.

В тази връзка политиката за регионално развитие ще се съсредоточи върху изведени приоритетни обекти измежду 1400-те културни ценности от световно и национално значение, както и 25-те природни забележителности и феномени с потенциал за привличане на туристи, изведени в резултат на анализ.

Основните изводи от анализа на развитието на туризма са, че страната се характеризира с развит морски и зимен планински туризъм и разполага със сравнително голяма и добра като качество леглова база. Въпреки това в регионален план съществуват големи

различия в развитието на туризма. В бъдеще трябва да се обърне по-голямо внимание на развитието на културния туризъм, за което страната има добър потенциал.

Диверсифицирането на туристическите продукти и дестинации ще намали сезонния натиск върху Черноморското крайбрежие и планинските курорти.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в регионите

През периода 2007-2010 г. се наблюдава ръст в броя на средствата за престой и местата за настаняване (СПМН) и съответно на леглата в тях. Нарастването на легловия капацитет е материална предпоставка за реализиране на по-голям брой нощувки и растеж на отрасъла, като същевременно това се явява и своеобразен стимул за регионалното развитие. Междурегионалните и вътрешнорегионалните различия по брой на леглата в СПМН на 1000 жители са много големи поради концентрацията на легловата база в отделни области. През 2010 г. 79% от леглата са концентрирани в рамките на пет области - Бургас, Варна, Благоевград, Добрич и София, а с добавянето на още 5 области - Смолян, Пловдив, София-област, Велико Търново и Пазарджик, това прави на практика 91% от леглата в СПМН в страната. От друга страна в общините Варна, Балчик и Несебър е концентрирана над 50% от общата настанителна леглова база в страната.

Броят на реализираните нощувки – в абсолютен размер и отнесен към населението, е най-представителният показател за действителното туристическо развитие, вкл. и за развитието на системата на туристическо обслужване и услугите. Междурегионалните различия по този показател също са много големи като с най-високи стойности са ЮИР и СИР. Въз основа на праговите критерии на *Birkenhauer* (над 100 хил. нощувки) и на базата на данни от 2009 г. може да се посочи, че в България на практика има само 20 общини, които могат да бъдат наречени туристически - Велинград, Бургас, Чепеларе, Сандански, Поморие, Стара Загора, Хисаря, Смолян, Русе, Велико Търново, Павел баня, Созопол, Приморско, Самоков, Банско, Пловдив, Несебър, Варна, Столична община и Балчик.

Структурата на нощувките на българи и чужденци показва, че като цяло развитието на туристическия отрасъл в страната е зависимо от чуждестранните пазари и поставя въпроса за размера и динамиката на вътрешното търсене на туристическия пазар. Регионите, разчитащи основно на чужденци, са ЮИР и СИР

Всичко това показва че територията разполага със значителен вътрешен потенциал за диверсифициране на икономическите дейности, който все още не е развит. Българските природни и културно-исторически ресурси притежават потенциала за развитие на местната икономика чрез разнообразяване на икономически дейности и за създаване на нови форми на заетост в регионите в областта на услугите, свързани с туристическия продукт, занаятите и творческите индустрии, както и индустриите, свързани с екипировка за спорт и отдих. Така насърчаването на развитието на туризма в регионите ще допринесе за по-пълно реализиране на местния икономически потенциал и ще доведе до устойчив растеж и създаване на заетост.

Ето защо приоритетът се оценява със съществено значение за териториалното развитие и създаване на икономически потенциал в регионите, чрез експониране на културни и природни атракции и насърчаване на туристическото им предлагане; Природата и културно-историческото наследство могат да бъдат определени като едни от най-силно изразените сравнителни предимства на българските региони в глобализацията се свят.

По този начин развитието на регионалния туризъм може да бъде използвано, като инструмент за регионално развитие и създаване на нови работни места.

В допълнение към инвестиционните мерки, ще бъде подкрепено и създаването на регионален маркетингов продукт, базиран на съответния туристически район; Поради потенциала за възвръщаемост на инвестициите туристическата инфраструктура също ще бъде подкрепена с инструменти за финансов инженеринг.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ²⁸ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Брой посещения на подпомогнатите туристически обекти	брой	Слабо развити региони	0	2013	4 788 585	Публичен ИСУН, МК, общини	Два пъти за периода 2018-2022 г.

3.A.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности:

- Развитие на природни, културни и исторически атракции от национално и световно значение, като например възстановяване, опазване, експониране, социализиране, оборудване, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др.; в т. ч. възстановяване, опазване, експониране, реставрация и реконструкция на религиозни обекти с национално и световно значение, включително и дейности по вертикална планировка, подобряване на прилежащите пространства.
- Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите (туристически пътеки и пътеки на здравето, маршрути за катерене, езда и колоездене, места за пикник, указателни табели, посетителски информационни центрове);
- Развитие на допълнителна дребномащабна техническа инфраструктура в района на атракциите, необходима за посещение на атракциите (ВиК, детски площадки, съоръжения за отдих и спорт, паркинги, зелени площи, тоалетни, осветление и ел. инсталация, малки съоръжения за събиране на отпадъци, комунални услуги,

²⁸ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

съоръжения, обслужващи туристическата атракция и посетителите, необходими за развитието на цялостен туристически продукт);

- Допълнителни дребномащабни неинфраструктурни дейности, имащи пряко отношение към подкрепяните атракции (организиране на събития в района на атракциите, маркетингови и рекламни дейности).
- Подпомагане развитието на регионални продукти и пазарната информация, като регионален маркетинг и изследвания на влиянието, регионални проучвания на посетителите, разработване на междуобщински маркетингови и рекламни стратегии и програми за туристическия продукт, разработване на туристически пакети, рекламни дейности - подготовка и разпространение на информационни и рекламни материали за туристическия продукт, и др. включително и за финансираните обекти на културното и природно наследство - природни, културни и исторически атракции;
- Съпътстващо обучение на персонала, работещ в подкрепяните атракции.
- Участие в регионални, национални и международни туристически борси, изложения и панаири и организиране на експедиентски пътувания, посещения на пътнически агенти, туроператори, автори на пътеводители, журналисти; ,
- Информирание на обществеността включително чрез кампании за подобряване на осведомеността относно природното и културно наследство и неговото опазване и съхранение.
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване;
- Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
- Обследвания за енергийна ефективност на горепосочените сгради.
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до обектите на културното и природно наследство и съпътстващата инфраструктура.

Мерките за енергийна ефективност и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници не могат да се изпълняват самостоятелно, а единствено като част от останалите строително монтажни дейности по съответните обекти.

Конкретни бенефициенти:

- Министерство на културата за обектите държавна собственост в управление на МК;
- Религиозните институции на вероизповеданията и техните местни поделения, които са юридически лица за обектите собственост на религиозните институции и техните местни поделения, които са юридически лица;
- Общини, за обектите общинска собственост (или за държавна собственост с предоставено право на управление на общините);

- Финансови инструменти.
- НПО в партньорство с общини за мерки за развитието на регионални туристически продукти;

Целеви групи:

- Населението на районите, в които ще се осъществяват инвестициите.
- Посетителите и гостите на туристическите обекти и райони.
- Хора с увреждания – подобряването на достъпността на средата за хора с увреждания ще допринесе за тяхното социално приобщаване.

Специфични територии:

Инвестициите ще се осъществяват на територията на цялата страна. Въпреки това следва да се отбележи, че в критериите за оценка и приоритизиране на обектите на интервенция е включен критерий „Местоположение на обектите”. В социално-икономическия анализ, разработен за нуждите на ОПРР са определени 20 туристически общини съгласно праговите критерии на Brikenhauer (Брикенхауер), където долният праг за класификацията на една община като туристическа е 100 000 нощувки). Отчетено е, че тези общини и легловата база, която поддържат, могат да бъдат използвани като изходни места за развитие на регионалния туризъм. В допълнение към инвестиционните мерки, ще бъде подкрепено създаването на регионален маркетингов продукт, базиран на съответния туристически район, като за целта се предвижда възможността общините да се групират в партньорства с водеща роля на една от 20-те туристически общини идентифицирани в социално-икономическия анализ.

Обосновка: Реализирането на дейности по приоритетната ос ще допринесе основно за постигане на целите на Европа 2020 свързани с постигането на растеж и осигуряването на заетост: Растеж и заетост - дейностите, подкрепяни в рамките на тази приоритетна ос, ще осигурят възможност за възстановяване и съхранение на културни обекти от национално и световно значение и за повишаване атрактивността им за посетители с оглед превръщането им в генератори на растеж и нови работни места. Така ще се реализира в максимална степен местния икономически потенциал на райони, в които поради липсата на производствени дейности или други стабилни източници на доходи и заетост, са с по-ниски темпове на развитие, като в същото време опазването на културното и природно наследство ще има благоприятно устойчиво въздействие по отношение опазване на околната среда.

От друга страна, инвестициите в регионален туризъм ще подпомогнат развитието и на съпътстващи икономически сектори, включително леката и хранително-вкусовата промишленост, и транспортните услуги в регионите. По този начин насърчаването на развитието на туризма в регионите ще допринесе за по-пълно реализиране на местния икономически потенциал и ще доведе до устойчив растеж и създаване на заетост. Анализите показват, че непреките ефекти от туристическия сектор са около три пъти по-високи от преките.

Данните показват концентрация на туристическите дейности на 5% от територията на страната, а с оглед неоползотворения потенциал за използване на богатото културно и природно наследство са очевидни данните за възможностите на този сектор да генерира растеж и заетост в България - през 2011 г. туризмът в България е допринесъл пряко за 3,6% от БВП и 3,3% от заетостта (101 хил. работни места), а непреките ефекти от него

се оценяват съответно като – 12,9% от БВП и 11,8% от заетостта (364 хил. работни места).

Засиленото използване на финансов инженеринг ще допринесе за развитие на публично-частното партньорство в регионите, привличане на частен капитал и по този начин растеж на регионалните икономики и осигуряване на заетост. Дейностите, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници ще подобрят енергийните характеристики на обектите и ще допринесат за опазване на околната среда и повишаване качеството на въздуха.

Мерките за подобряване достъпността на обектите за хора с увреждания – не само от гледна точка на архитектурната среда, но и по отношение на тяхната визуализация, ще допринесат за социалното включване на хората в неравностойно положение.

В тази връзка насърчаването и развитието на туризма чрез планираните в рамките на приоритетната ос интервенции ще бъде двигател за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на българските региони.

Липсата на кредитен ресурс за придобиване на дълготрайни материални активи е един от основните фактори за спада на частните инвестиции и оттам на растежа и заетостта. Финансовите инструменти насърчават предприемаческия дух и позволяват на всички икономически субекти да участват в развитието на градовете и да получават подкрепа със средства от Европейския съюз, като се постига устойчив ръст на икономиката и реализират финансово устойчиви и целесъобразни проекти и инвестиции.

В тази връзка по ОПРР 2014-2020 г. значително ще се увеличат средствата, които ще бъдат отделени за възвръщаеми инвестиции, чрез прилагане на финансови инструменти в сравнение с настоящия програмен период с цел постигане на допълнителен растеж и осигуряване на заетост.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

Концепцията на оперативната програма е да бъдат финансирани ограничен брой, предварително определени културни и природни атракции от национално и световно значение и религиозни обекти с потенциал за привличане на туристически интерес, разположени на цялата територия на страната, като не зависят от разграничението градски-селски територии. За определяне обектите на интервенция беше сформирана междуведомствена работна група за определяне на методология и приоритизиране на туристическата и културната политика от регионално значение. Като част от крайния продукт от дейността на групата ще е изготвен индикативен списък с обекти, които да бъдат подкрепени през следващия програмен период. Списъкът може да се допълва периодично с новооткрити, но значими недвижими културни ценности от национално и световно значение.

Обектите, които ще се финансират по приоритетната ос са класирани по приоритетност съгласно Методология и приоритизиране на туристическата и културната политика от регионално значение по система от критерии и тежест.

Разработената Методология отчита направените анализи на нуждите за развитие на туризма и необходимостта от опазване, популяризиране и стимулиране на развитието на културните ценности и природни забележителности. В нея са отчетени действащите документи засягащи културните и природни ценности: закон за културното наследство, списък на Юнеско за световното културно наследство, национален регистър на паметниците на културата, закон за защитените територии, Национална стратегия за регионално развитие, насочваща бележка на ЕК за подкрепата на ЕФРР на инвестициите в култура, туризъм и спорт и др.

Приоритизирането на обектите по райони от ниво 2 ще осигури пропорционално насочване на финансовия ресурс и равномерно териториално разположение на културните ценности, обект на инвестициите. Това ще допринесе за развитието на икономиките на всички райони, а от друга страна ще се стимулира устойчивото и балансирано регионално развитие.

Списъкът с приоритетните обекти се одобрява от Тематичната работна група за разработване на ОПРР 2014-2020 и се актуализира от Комитета за наблюдение на програмата.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.

Устойчиво развитие. Ще бъдат финансирани проекти, които допринасят за подобряване на околната среда, създаване на заетост и растеж с ясен социално-икономически и екологичен ефект и въздействие. ПО5 „Регионален туризъм“ на програмата не съдържа дейности, които по някакъв начин могат да доведат до превръщане на масовия туризъм в заплаха за културното и природното наследство.

3.A.2.3. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

С оглед потенциала за генериране на приходи и възможностите за възвръщаеми инвестиции се планира до 50% от приоритета да бъде финансиран, посредством финансови инструменти.

Конкретният механизъм, структура на финансовите инструменти, типовете финансови продукти и предвидената безвъзмездна помощ ще бъдат конкретизирани въз основа на предварителната оценка за финансови инструменти, съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент ... (ОСР)

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

НП

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ(ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ²⁹ (2022)	Източник на данни

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³⁰ (2022)	Източник на данни
2	Подкрепени туристически обекти и атракции	брой	ЕФРР	Слабо развити региони	62	Публичен ИСУН, МК, Общини;

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Крайна цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорен и средства	%	ЕФРР	Слабо развити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Инвестиционният приоритет ще се изпълнява, чрез комбинация от

²⁹ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

³⁰ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

безвъзмездна помощ и финансов инженеринг

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (B) (VI))

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 5: Конервация, опазване, популяризиране и развитие на природно културното наследство										
Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума в евро	Код	Наименование	Сума в евро	Код	Наименование	Сума в евро	Код	Наименование
71	Развитие и насърчаване на обществения туризъм и услуги по културното и природно наследство	93 621 600,00	01	Безвъзмездна помощ	46 810 800,00	01	Градски	93 621 600,00	06	Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност
			03	Финансови инструменти, с изключение на рисков и дялов капитал	42 129 720,00					
			04	Финансови инструменти, с рисков и дялов капитал	4 681 080,00					

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

Приоритетна ос 6: Регионална пътна инфраструктура

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 6: Подобряване на мобилността на регионално равнище посредством свързването на второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на транс-европейската транспортна мрежа, включително мултимодални възли

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Подобряване на свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на културното и природно наследство с TEN-T мрежата

Целта е насочена към подобряване на свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на културното и природно наследство с TEN-T мрежата.

Социално-икономическият анализ извежда една основна закономерност- ниско качество на пътната мрежа и инфраструктура. Транспортната свързаност между градовете е на незадоволително ниво. Лошо е състоянието на транспортните връзки между градските центрове Съгласно анализите 62% от републиканската пътна мрежа (РПМ) е от третокласни пътища, второкласните пътища са 20,7%, а 1-ви клас са 15%. Магистралите имат най-малък относителен дял – 2,3% следва да се направи уточнението, че тук не се включват общинските пътища, които не са част от РПМ. Основният извод е, че в България преобладава ниския клас пътища и, в по-голямата си част, те са в лошо състояние.

Особено тревожно е състоянието на третокласните пътища, които представляват 2/3 от РПМ и служат за разпределение на трафика в страната като осигуряват достъп до пътища от по-висок клас и TEN-T мрежата. Вследствие на това, по-малките и отдалечени населени места ще продължат да бъдат изолирани и това ще доведе до сериозно забавяне в използването на техния потенциал за икономически растеж.

В по-слабо развитите периферни райони затрудненият транспортен достъп води до липса на ефективна икономическа дейност, високи равнища на безработица, процес на обезлюдяване на населените места и недостатъчно предлагане на обществени услуги.

До декември 2012 г. по ОПРР 2007-2013 са рехабилитирани 502 км пътища. – 268 км общински пътища и 234 км републикански. Това е 1,4 % от общинската пътна инфраструктура и 1,2% от Републиканската пътна мрежа.

Съгласно НКПР 2013-2025 г. съответствието между ранга на урбанизационните центрове и функциите им в структурата на селищната мрежа и степента на транспортното им обслужване, е предпоставка за устойчивото функциониране на избрания модел на умерен полицентризъм. От особена важност за функционирането на този модел се явява пътната инфраструктура с регионално и местно значение, която допълва функциите на пътната мрежа с национално значение (TEN-T мрежата). Рехабилитирането на републиканската пътна мрежа от регионално значение ще подобри свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите от културно и природно наследство от национално и световно значение с TEN-T мрежата.

Подобряването на транспортните връзки между градовете и прилежащите им територии чрез реконструкция и модернизация на съществуващите връзки, ще позволи значително намаляване на продължителността на пътуванията, което от своя страна ще разшири обхвата на въздействие на главните регионални центрове и ще им даде възможност да предлагат услуги с по-високо качество. В допълнение това ще подобри и достъпа на периферните и икономически по-слабо развити територии до големите индустриални центрове.

Мерките и дейности по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на целите заложи в секторните документи за транспортната инфраструктура, като стратегията за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г., чрез осигуряване на качествен и лесно достъпен транспорт във всички райони на страната.

Интегрирането на територията на страната чрез по-добра достъпност и мобилност се явява фактор от решаващо значение за повишаване на регионалната конкурентоспособност, развитието и растежа и създаването на работни места.

Първокласните, второкласните и третокласните пътища, като част от републиканската пътна мрежа, осъществяват връзки с национално значение и основно обслужват връзките между центровете на големите градове. В допълнение подобряването на безопасността им ще спомогне за развитието на туризма и достъпа до административните, здравните, образователните и културните заведения, както и до обекти от културното и природното наследство.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

I D	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	База ва годи на	Целева стойност³¹ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
------------	------------------	----------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	--	----------------------------	----------------------------

³¹ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

Увеличаване на пътникопоток и товаропотока по финансираните пътни отсечки	%	Слаборазвити	0	2013	5%	АПИ	Два пъти за периода 2018-2022
---	---	--------------	---	------	----	-----	-------------------------------

3.А.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.А.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности:

- Строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища, които обслужват вътрешнорегионални връзки между градовете и осигуряват възможности за развитие на техния специфичен икономически потенциал, връзка и достъп до TEN-T мрежата
- Строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни и второкласни (извън Трансевропейската транспортна мрежа) и третокласни пътища осигуряващи достъп до райони с потенциал за развитие на туризъм, връзка и достъп до TEN-T мрежата

Конкретни бенефициенти:

- Агенция Пътна инфраструктура

Основни целеви групи:

- Подкрепата е насочена към цялото население на страната и в частност населението на периферни отдалечени региони, което чрез по-добрата свързаност и възможности за мобилност ще може да се възползва от предлаганите в градските центрове услуги, в контекста на градско-селското сътрудничество..
- Дейностите пряко адресират представителите на местния и регионален бизнес, за който ще бъде осигурен по-добър достъп до единния европейски пазар.

Обосновка:

Инвестициите в първокласна, второкласна и третокласната пътна мрежа ще помогнат за осъществяване на част от целите на Европа 2020, както следва:

Растеж и заетост - Увеличената мобилност в рамките на ЕС създава потенциал за икономически растеж в регионите. Планираните инвестиции в пътна инфраструктура ще създадат възможности за развитие на специфичния икономически потенциал на регионите чрез повишена мобилност и достъп до пазари. Те ще доведат до подобряване на бизнес климата като основна предпоставка за привличане на инвестиции и създаване на нови работни места. Особена добавена стойност ще имат инвестициите в райони с потенциал за развитие на туризъм, тъй като ще осигурят достъпа до туристическите обекти и ще увеличат посещаемостта.

С оглед на направените вече инвестиции и предстоящото увеличение на предвидените средства по Оперативните програми в развитието на селското стопанство и имайки предвид, че по-голямата част от селскостопанската продукция е нетрайна, е необходимо да бъде осигурен бърз превоз на готовата продукция до съответните пазари и комбинати за преработването им, а това може да се осъществи с по-добри третокласни пътища, което от своя страна би довело до увеличаване на работните места свързани с тези производства.

Климат и енергия - рехабилитацията на пътната инфраструктура ще допринесе за развитието на мултимодални транспортни системи и по този начин до подобряване състоянието на околната среда. Подобряването на качествените характеристики на пътищата ще съкрати времето за придвижване и ще осигури поддържането на постоянна скорост на превозните средства, като по този начин ще допринесе за намаляване емисиите на парникови газове.

Образование, бедност и социално изключване – Модернизираната третокласна пътна инфраструктура ще осигури възможност за избор на местното население на вид и място на образование и здравни услуги и ще спомогне за предотвратяване на социалната изолация на отдалечените райони с затруднен транспортен достъп.

3.A.2.2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗБОРА НА ОПЕРАЦИИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

Концепцията е да бъдат финансирани определен брой пътни отсечки от национално и регионално значение осъществяващи връзка с TEN-T мрежата, предварително определени на базата на разработена Методика и критерии за приоритизиране на пътните отсечки, с които Агенция „Пътна инфраструктура“ ще кандидатства за финансиране по ОПРР 2014-2020.

Индикативно методиката включва следните критерии за оценка:

- Оценка на пътните отсечки съгласно връзката им с Транс-европейска транспортна мрежа (TEN-T)
- Принос в развитието на регионите – пътни отсечки, свързващи областни центрове, отсечки, свързващи общински центрове и на последно място такива с принос към развитието само на една община.
- Оценка на пътните отсечки спрямо това дали осъществяват връзка на обекти от културното и природно наследство с трансевропейската транспортна мрежа
- Дължина на пътните отсечки по едно направление. Приоритет се отдава на отсечките с дължина над 25 км.
- Оценка на пътните отсечки спрямо това дали осигурява достъп до друг вид транспорт (воден, сухоземен или въздушен)
- Техничко-експлоатационно състояние на пътната настилка. С предимство се ползват пътищата в най-лошо състояние.
- Транспортно натоварване.

- Стойности на индикаторите за резултат и продукт. Отчитат се намаляване продължителността на пътуванията (спестено време в евро/годишно), повишаване на безопасността и нарастване на средноденонощния трафик на пътници и товари, километри рехабилитирани и реконструирани пътища.

Финансиране, основано на нуждите

В съответствие с критериите за избор на операции ще бъдат финансирани проекти, комбиниращи най-високи нужди и най-голямо значение за развитието на регионите.

3.A.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Не се предвижда използването на финансови инструменти.

3.A.2.4. Планирано използване на големи проекти (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

НП

3.A.2.5. Индикатори за продукт (по инвестиционен приоритет и по категория регион (Таблицы 5а и 5в (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ИД	Индикатор <i>(име на индикатора)</i>	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³² (2022)	Източник на данни
1	Обща дължина на новопостроени, реконструирани и рехабилитирани пътища	Км.	ЕФРР	Слаборазвити	633	АПИ Публичен ИСУН

Таблица 5б: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

³² За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

ИД	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³³ (2022)	Източник на данни

3.А.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Крайна цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорен и средства	%	ЕФР Р	Слабо развити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

Ще бъде попълнено след представяне на конкретни указания от ЕК

³³ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (B) (VI))

Таблица 7-12 : Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 6: Подобряване на мобилността на регионално равнище посредством свързването на второстепенни и третостепенни възли с инфраструктурата на транс-европейската транспортна мрежа, включително мултимодални възли

Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
12	Вторични пътни връзки до TEN-T мрежата и възли;	71 620 524,00	01	Безвъзмезд на помощ	143 241 048,00	01	Градски	143 241 048,00	07	Насърчаване на устойчиво развитие на транспорт
13	Други национални и регионални пътища.	71 620 524,00								

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

ПРИОРИТЕТНА ОС 7 Превенция на риска

Инвестиционен приоритет 1 на Приоритетна ос 7: Насърчаване на инвестициите за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост на бедствия и развитие на системи за управление на бедствията.

3.А.1.1 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Чл. 87 (2) (в) (I)-(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Превенция на риска от свлачища

Територията на Република България се характеризира с висока степен на свлачищна, абразионна и ерозионна опасност. Проявени са мащабни свлачищни, срутищни, абразионни, ерозионни и други неблагоприятни геодинамични процеси, които действат стихийно и разрушително, трудно се прогнозируют и настъпват внезапно. Възникването и активизирането на свлачищни, ерозионни и абразионни процеси на територията на страната, е обусловено от сложния геоложки строеж, интензивната тектоника и непрекъснато действащи природни и техногенни фактори. Свлачищата, като част от общите геодинамични процеси, са природно явление с опасни последици за обществото. Те застрашават сигурността на селища, курортни комплекси, жилищни, стопански и производствени сгради, основни елементи на техническата инфраструктура.

От неблагоприятни геодинамични процеси, които са със случаен характер и са трудно прогнозируеми по време, местоположение и обхват, ежегодно се отнемат урбанизирани територии, разрушават се материални фондове: сгради, техническа инфраструктура, културни ценности. Застрашен е животът и здравето на хората. През 2011 г. и 2012 г. са регистрирани 110 бр. нововъзникнали свлачища.

Предприемането на действия за ограничаване на свлачищата, ерозионните и абразионните процеси са нормативно възложени на Министерство на регионалното развитие. Съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията министърът на регионалното развитие е отговорен за прилагането на държавната политика в областта на геозащитната политика.

3.A.2. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ЩЕ СЕ ПОДПОМАГАТ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ)

3.A.2.1. ОПИСАНИЕ НА ТИПОВЕТЕ И ПРИМЕРНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СЪОТВЕТНИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (Ш) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Примерни допустими дейности:

- Инфраструктурни мерки за укрепване, ограничаване и предотвратяване на свлачищни, ерозионни, абразивни и други неблагоприятни геодинамични процеси;
- Проектирането и изпълнението на геозащитни строежи и мероприятия може да включва повърхностна обработка на свлачищата, планиране, водозащита, дрениране, подпиране на свлачищата, укрепването им с подпорни конструкции и др. дейности съгласно Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони.
- Инфраструктурни мерки за силово укрепване и стабилизиране на свлачища, като разрушаване на незаконно построени сгради и съоръжения способстващи за развитието на свлачището, разрушаване на негодни за ползване сгради и съоръжения, компрометирани поради развитието на свлачището;
- Изграждане на съоръжения за понижаване на подпочвените води под нивото на хлъзгателната повърхнина (например хоризонтални сондажи, събирателни шахти и др.) и за отвеждането им извън територията на свлачището;
- Изграждане на съоръжения за отвеждане на повърхностните води извън територията на свлачището (например окопи, канавки, дренажни ребра и др.);
- Инфраструктурни мерки и изграждане на нови съоръжения за заздравяване и конструктивно укрепване на свлачището, включващи например преоткосиране, повърхностно отводняване и дълбочинно отводняване, анкерни, пилотни и пилотно-анкерни конструкции, дренажни системи, канавки и шахти, подпорни стени, анкерирани стени, шлицовани стени и др.);
- Изграждане на защитни съоръжения при срутища – укрепване на активната част от срутището, покриване с метални (телени) мрежи, предпазни канавки, уловителни мрежи, уловителни стени, предпазни насипи, защитни навеси и др.
- Вертикална планировка на района на свлачището с цел осигуряване на устойчивост на откоса;
- Изграждане на автоматизирани контролно-измервателни системи (КИС) за мониторинг на поведението на свлачището след реализацията на инфраструктурните мерки;

Конкретни бенефициенти:

- Общини в съответствие с методологията за приоритизиране на свлачищни обекти;

Основни целеви групи:

- Население, посетители и туристи, застрашени от свлачищни процеси;
- Икономически субекти, застрашени от свлачищни процеси.

Специфични територии:

Инвестициите ще се осъществяват на територията на цялата страна, в съответствие с методологията за приоритизация на свлачищни обекти.

Обосновка:

В зависимост от своето състояние свлачищата биват: активни (периодично активни), потенциални (временно стабилизиращи) и стабилизиращи.

Данните показват, че в национален мащаб активните (периодично активните) свлачища и потенциалните (временно стабилизиращи) свлачища са с най-големи дялове – съответно 40,3% и 38,2%. Делът на стабилизиращите свлачища е значително по-малък – 20,7%.

Почти половината (45%) от активните (периодично активните) свлачища се намират в СЗР, а 35% - в СЦР. В останалите райони е локализиран сравнително по-нисък дял от активните (периодично активните) свлачища – 11,4% в СИР, 5,8% в ЮЗР, 2,8% в ЮЦР и 0,3% в ЮИР. Потенциалните (временно стабилизиращи) свлачища са разположени сравнително равномерно по райони. Около 1/3 от стабилизиращите свлачища са разположени в СЦР, следват ЮЗР с 21% и СИР с 20%.

Със сравнително „неблагоприятен” от гл.т. на типа на свлачищата се отличават СЗР и СЦР, при които над половината на свлачищата са активни. По-благоприятно е състоянието на ЮИР, където преобладаващата част от свлачищата са потенциални (временно стабилизиращи) и стабилизиращи.

Данните показват, че над половината (55,4%) от активните (периодично активните) свлачища в СЦР са локализиращи в област В. Търново (на територията на общините Златарица, В.Търново и Елена има съответно 30, 27 и 23 бр.), а 38% - в Габровска област (общини Севлиево, Габрово и Трявна – съответно 41, 36 и 13 бр.). 1/3 от активните (периодично активните) свлачища в СЗР са локализиращи в област Плевен (на територията на общините Гулянци и Д. Митрополия има съответно 39 и 18 бр.). Висока концентрация на активни свлачища в СЗР има и в областите Монтана (община Лом – 31 бр., община Вълчедръм – 12 бр.), Видин (община Видин – 18 бр., община Ново село – 8 бр.) и Враца (община Оряхово – 39 бр.). Потенциалните (временно стабилизиращите) свлачища са главно по Черноморието – Варненска област (община Варна – 49 бр.), Бургаска област (общини Несебър и Поморие – съответно 13 и 11 бр.), Дунавското крайбрежие - Плевенска област (община Гулянци – 14 бр.), Предбалкана – В.Търновска област (община В. Търново – 26 бр.) и др.

Най-много стабилизиращи свлачища има в Предбалкана – Великотърновска област (общ.В.Търново – 23 бр.), Габровска област (общини Габрово и Трявна - по 19 бр.); Черноморието – Варненска област (община Варна – 30 бр.) и Родопите – Смолянска област (общини Смолян, Баните, Мадан и Неделино – съответно 12, 4, 4, 4 бр.).

Анализът на данните показва, че в много редки случаи свлачищата засягат само един тип инфраструктура. В масовия случай едно свлачище засяга няколко типа инфраструктура като напр. жилищни сгради, улица, ВиК системи, електропровод и т.н. В тази връзка предоставената информация бе анализирана, като за всеки тип инфраструктура бе изчислен с натрупване броя на случаите, в които тя е била засегната от свлачище.

Най-масово застрашените групи инфраструктура са: жилищни сгради, улици, вилни сгради, ВиК инфраструктура и пътища. В по-малка степен са застрашени земеделски земи, горски фонд, стопански и промишлени сгради.

Данните показват, че населените места с най-голям брой активни (периодично активни) свлачища са села или малки градчета, които са извън 67-те града, които ще бъдат подпомогнати по линия на Приоритетна ос 1 „Интегрирано градско развитие” на ОПРР 2014-2020 г.

Таблица 3: Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР/КФ (по специфична цел) – чл. 87.2(b)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Категория регион	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ³⁴ (2022)	Източник на данните	Честота на отчитане
1	Население, облагодетелствано от мерки за превенция от свлачища	Бр.	Слаборазвити	0	2013	706 315	Публичен ИСУН, Общини, Геозащитни дружества	Два пъти за периода 2022 г.

3.A.2.2. Водещи принципи за избора на операции (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

При избора на операции по инвестиционния приоритет се спазват следните водещи принципи:

Предефинирани проекти:

Целевите обекти ще бъдат предварително определени на база на методология за приоритизиране на свлачищни обекти, разработена от Министерство на регионалното развитие.

Устойчиво развитие.

Финансираните проекти ще са пряко насочени към справяне с природни рискове и опазване на околната среда от неблагоприятни геоендемични процеси.

Финансиране, основано на нуждите

Приоритизацията на обектите ще отчете клас на свлачището, активност, степен на неблагоприятно въздействие върху населението, икономиката и инфраструктурата.

3.A.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (ш) от Общия регламент):

Не се предвижда използването на финансови инструменти.

³⁴ За ЕФРР и КФ целевите стойности могат да бъдат качествени или количествени.

3.A.2.4. ПЛАНИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

НП

3.A.2.5. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ (ПО ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ И ПО КАТЕГОРИЯ РЕГИОН (ТАБЛИЦИ 5А И 5В (ЧЛ. 87 (2) (В) (III) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ):

Таблица 5а: Общи индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³⁵ (2022)	Източник на данни

Таблица 5b: Специфични за програмата индикатори за продукт за ЕФРР, ЕСФ и КФ (по инвестиционен приоритет)

ID	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Целева стойност ³⁶ (2022)	Източник на данни
	Площ на укрепените свлачища	Кв. км	ЕФРР	слаборазвити	732 002	Публичен ИСУН

3.A.4. РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 87 (2) (В) (V))

Таблица 6: Рамка за изпълнение на приоритетна ос (по Фонд и категория регион)

Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт и резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Фонд	Категория регион	Цел за 2018	Крайна цел (2022)	Източник на данни	Обосновка за представителността на индикатора, когато е подходящо
Договорени средства	%	ЕФРР	слабо развити региони	50	100	Публичен ИСУН	Публичен достъп

³⁵ За ЕСФ този списък включва онези общи индикатори за продукт, за които е заложена целева стойност

³⁶ За ЕСФ този списък включва специфичните за програмата индикатори за продукт с и без целева стойност

3.A.5. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ARTICLE 87 (2) (B) (VI))

Таблица 7-12: Категории интервенции ((отделни таблици по категория регион / фонд, ако приоритетна ос обхваща повече от една категория или фонд))

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 на Приоритетна ос 7: Насърчаване на инвестициите за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост на бедствия и развитие на системи за управление на бедствията.										
Измерение 1 Сфера на интервенция			Измерение 2 Форма на финансиране			Измерение 6 Територия			Измерение 8 Тематична цел (ЕФРР/КФ)	
Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование	Сума	Код	Наименование
065	Адаптиране към промените на климата и превенция от природни рискове	14 511 348	01	Безвъзмездна помощ	14 511 348	01	Градски	14 511 348		Насърчаване адаптирането към промените в климата, превенция и управление на риска.

3.А.6. КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, КЪДЕТО Е НЕОБХОДИМО, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛЪТ НА ПРОГРАМИТЕ И БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ (ЧЛЕН 87 (2) (Б), (VII))

Не се планират специфични мерки извън предвидените по приоритетна ос Техническа помощ

РАЗДЕЛ 3.В. ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ ЗА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (С) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

Следната информация трябва да бъде предоставена по приоритетни оси и, където е посочено, разпределена по специфична цел (чл. 87 (2) (с)). Няма съответстващи тематични цели или инвестиционни приоритети за техническа помощ.

Приоритетните оси по Техническа помощ са еднофондови и като общо правило трябва да обхващат и една единствена категория регион.

Въпреки това, член 87 (1) от Общия регламент определя, че когато е необходимо, и с цел да се увеличи на въздействието и ефективността в тематично съгласуван и интегриран подход, е възможно да се определят приоритетни оси, които обхващат повече от една категория региони.

ПРИОРИТЕТНА ОС 8 Техническа помощ

3.В.0. АКО Е ПРИЛОЖИМО, ОБОСНОВКА ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ (ЧЛЕН 87 (1) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

[максимум 2000 знака с разстояние=приблизително 0,5 страници]

Това се изисква само в случай, че оперативната програма използва възможността по чл. 81 (1) от Общия регламент за определяне на приоритетна ос, покриваща повече от една категория регион. Целта на този раздел е да обясни и обоснове как избраната определена приоритетна ос допринася за увеличаване на въздействието и ефективността на политиката на сближаване с принос към Стратегия „Европа 2020” и защо по-опростеното определяне на ос или оси, покриващи една единствена категория регион, би представлявало по-малко ефективен избор.

Член 109 на Общия регламент определя, че приоритетни оси за техническа помощ се финансират от един фонд. Въпреки това може да се използва техническа помощ от който и да било фонд за подкрепа на дейности, свързани с някой друг фонд, в рамките на ограниченията, определени в член 109 на Общия регламент.

Не е приложимо

3.В.1. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИТЕ РЕЗУЛТАТИ (ЧЛЕН 87 (2) (С) (I) –(II))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Укрепване и повишаване на административния капацитет на управляващия орган и бенефициентите по програмата

Целта на приоритетна ос е да се осигури безпрепятствено изпълнение, наблюдение, оценка, информация и контрол на програмата, осигурявайки по този

начин високо ниво на усвояване на фондовете от ЕС. Поради обхвата и броя на потенциалните бенефициенти мерките за публичност и информираност са от особено значение.

[максимум 500 знака с разстоянията]

- Резултатите, които страната-членка се стреми да постигне с подкрепата на ЕС по отношение на текущата ситуация в програмната избираемата област, където е необходимо, за допълване на анализа в раздел 2.
- [максимум 3 500 знака с разстоянията=приблизително 1 страница]

Описание на очакваните резултати се изисква, само когато подкрепата на Съюза по приоритетната ос или оси за техническа помощ надхвърля 15 милиона евро.

Приоритетната ос е насочена към укрепване и повишаване на институционалния капацитет на управляващия орган и бенефициентите по оперативната програма

Ефективното управление и изпълнение на ОПРР изисква особено внимание по отношение на мерките за техническа помощ, за да отговори на основните потребности от подкрепа при координирането на програмата и да се подкрепи изграждането на капацитета на административните структури, участващи в изпълнението на програмата.

В тази връзка в рамките на ОПРР 2007-2013 беше направен анализ на капацитета на конкретните бенефициенти на ОПРР (министерства и агенции) и на 36 бенефициенти общини в обхвата на агломерационните ареали и бяха изготвени планове за действие за укрепване на капацитета им. Дейностите по проекта бяха насочени както към определяне на нуждите на съответните бенефициенти във връзка с подготовката и изпълнението на проекти през периода 2007-2013, така и към оценка на капацитета и готовност на бенефициентите за следващия програмен период.

Анализът на капацитета на бенефициентите е структуриран в няколко основни направления, както следва: стратегическо планиране; структурни звена, ангажирани с проекти; човешки ресурси; процедури и процеси; досегашен опит; финансови ресурси; технически ресурси. В изброените направления са формулирани съответни области за подобрене и са набелязани мерки за изпълнение с цел подобряване на капацитета. В допълнение са отправени общи препоръки на ниво централна администрация: УО на ОПРР, Министерски съвет и други органи на централната администрация.

Основните нужди на бенефициентите на ОПРР могат да се обобщят в следните категории:

- непрекъснатата необходимост от повишаване компетенциите на персонала, зает с подготовката и управлението на проекти;
- нужда от повишаване на мотивацията и възнагражденията на експертите, заети с подготовка и управление на проекти;
- необходимост от осигуряване на техника и оборудване за звената, заети с подготовката и управлението на проекти, в това число компютърна техника,

специализиран софтуер, превозни средства и др.

Приоритетната ос ще бъде насочена към задоволяване тези потребности на бенефициентите с оглед осигуряване ефективно усвояване на средствата и качествено изпълнение на проектите.

Приоритетна ос Техническа помощ ще подкрепи преобразуването на Управляващия орган от Главна дирекция в Изпълнителна агенция, включително и по отношение осигуряване на необходимите помещения, техника, обучения, консултантска помощ.

3.В.2. СПИСЪК НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА РЕЗУЛТАТ (САМО АКО ПОДКРЕПАТА НА СЪЮЗА ЗА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ НАДХВЪРЛЯ 15 МИЛИОНА ЕВРО)

Таблица 13 : Специфични за програмата индикатори за резултат за ЕФРР / КФ / ЕСФ (по специфична цел) – чл. 87.2(с)(ii)

ID	Индикатор	Мерна единица	Базова стойност	Базова година	Целева стойност ¹¹³⁷ (2022)	Източник на данни	Честота на отчитане
	Брой обучени служители на УО	Бр.	0	2013	157	Публичен ИСУН	Два пъти за периода 2018-2022
	Брой обучени служители на бенефициентите	Бр.	0	2013		Публичен ИСУН	Два пъти за периода 2108-2022

3.В.3. ДЕЙНОСТИТЕ, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ПОДКРЕПЕНИ И ТЕХНИЯ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ (ПО ПРИОРИТЕТНА ОС) (ЧЛЕН 87 (2) (С) (I) –(II) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

3.В.3.1 ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ТЕХНИЯТ ОЧАКВАН ПРИНОС КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ

[максимум 7000 знака с разстоянията = приблизително 20 страници]

Този раздел трябва да включва описание на подкрепяните действия , връзката между резултатите от тези действия и търсените специфичните цели / резултати.

11 - целевите стойности могат да бъдат количествени или качествени.

Където е подходящо, това описание трябва да включва също така стъпките, които трябва да бъдат предприети за прилагане на принципите на равенство между мъжете и жените, недискриминация и устойчиво развитие.

Примерни допустими дейности:

- Предоставяне на техническа подкрепа, консултации, изследвания, анализи, проучвания и др., необходими за правилното управление, изпълнение, наблюдение, оценка и контрол на ОПРР;
- Доставка и поддръжка на компютризирана информационна система (хардуер и софтуер) и на офис оборудване, необходимо за управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ОПРР;
- Оценка на изпълнението на ОПРР (включително текуща оценка);
- Подкрепа за финансовия контрол и одит (включително проверки на място и свързаните с тях отчети, вътрешни системи за контрол, съблюдаване спазването на процедурите за обществени поръчки и др.);
- Подкрепа на процесите на оценка и избор на проекти (организация на оценителни комисии, база данни от независими експерти, притежаващи необходимите технически познания и опит, наемане на експерти, и др.), независими оценки на проекти;
- Организиране на работата, текущи разходи и обучение на Комитета за наблюдение на ОПРР;
- Обучение на персонала на бенефициентите и УО на ОПРР (работни срещи, семинари, обмен на добри практики и опит и др.);
- Подкрепа за подготовката на документи за следващия програмен период (консултации, проучвания, наръчници и др.)
- Изготвяне и поддръжка на интернет страница, участия в медиите, информационни филми и клипове по телевизията, реклами и други контакти с пресата;
- Публикации, бюлетини, брошури, постери, наръчници и др.;
- Организиране на конференции, “пътуващи” изложби и семинари, Информационни кампании, анализи на общностите, кръгли маси и фокус групи, публикации, анкети, проучвания, семинари за стимулиране на гражданската подкрепа и отговорност за предлаганите инвестиции.
- Оценка на потребностите от обучение и консултация;
- Изготвяне и изпълнение на планове за действие за укрепване на административния капацитет на бенефициентите на ОПРР, включително за използването на финансовите инструменти на базата на направените оценки;
- Разработване и изпълнение на програми за обучение (наемане на експерти, организиране на обучения, обучителни материали и др.) за улесняване на изпълнението на ОПРР;
- Осигуряване на подкрепа за подготовката на проектите за финансиране в рамките на ОПРР;

- Възнаграждения включително осигуровки, и допълнително материално стимулиране за Управляващия орган на ОПРР и бенефициентите, обезпечаване на пътувания на служителите, участващи пряко в програмирането, управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ОПРР
- Наем и поддръжка на дълготрайни материални активи за нуждите на УО на ОПРР.

Конкретни бенефициенти:

- Управляващ орган на ОПРР 2014-2020;
- Бенефициенти на ОПРР 2014-2020;

Обосновка:

За служителите на УО и бенефициентите на ОПРР дейностите, свързани с изграждането на капацитет, са ключов елемент за осигуряването на успешно управление и изпълнение. На базата на резултатите и придобитите знания по проектите, финансирани и изпълнени през предишния програмен период, приоритетна ос “Техническа помощ” ще продължи да обръща особено внимание на укрепването и развитието на административния капацитет за изпълнение на централно, регионално и местно ниво, в допълнение към акцента, който УО поставя върху развитието на човешките ресурси.

Ще се подкрепя обучението на служителите на всички заинтересовани организации, на всички териториални нива и във всички етапи – програмиране, управление, наблюдение, контрол и изпълнение на ОПРР, генериране на проекти и набор от проектни предложения, повишаване на информираността, укрепване на капацитета на потенциалните бенефициенти, разпространение на информация, знания и умения в цялата страна.

Подкрепата по приоритетната ос ще бъде насочена към дейности, свързани с непрекъснато отчитане на напредъка по управлението и изпълнението на ОПРР, извършването на различни видове проучвания, анализи, доклади, улесняващи изпълнението и оценяващи въздействието на предвидените мерки по ОПРР в светлината на ефикасното и ефективното усвояване на подкрепата по ЕФРР.

Дейностите, финансирани в рамките на приоритетната ос ще бъдат насочени и към осигуряване на информация и публичност по програмата в съответствие с изискванията на регламентите.

По отношение на конкретното си съдържание техническата помощ предвижда различни видове дейности, услуги и доставки, насочени към осигуряването на висока ефективност на процесите на планиране и управление както на съфинансираните проекти, така и на цялостно обезпечаване изпълнението на ОПРР.

3.В.3.2 ОЧАКВАНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОДУКТ (ПО ПРИОРИТЕТНА ОС) (ЧЛЕН 87 (2) (С) (IV) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

Таблица 13: Индикатори за продукт ЕФРР, ЕСФ и КФ (по приоритетна ос)

ID	Индикатор (<i>име на индикатора</i>)	Мерна единица	Целева стойност (2022) ¹²	Източник на данни
1	брой подкрепени бенефициенти	Бр.	(стойности)	Публичен ИСУН

3.В.4. КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ЧЛЕН 87 (2) (С) (V)) (ПО ПРИОРИТЕТНА ОС)

Съответните категории на интервенция въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и примерно разпределение на приноса на Съюза.

Забележка: Както е посочено в член 87, (10) от Общия регламент, този раздел (категории на интервенция) не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на страната-членка.

Таблицы 14-16: Категории интервенции

Приоритетна ос 8: „Техническа помощ”										
99	Подготовка, изпълнение, мониторинг и проверка	– 44 470 260	01	Безвъзмездна помощ	– 44 470 260	00	Неприложимо	– 44 470 260		

За останалите измерения за категоризация, данни се изискват за информационни цели чрез система за електронен обмен на данни по време на изпълнението

РАЗДЕЛ 4. ФИНАНСОВ ПЛАН НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014 - 2020 Г.

4.1. ФИНАНСОВ ПЛАН НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА, ДАВАЩ ГОДИШНИЯ АНГАЖИМЕНТ НА ВСЕКИ ФОНД В ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (В EUR) ПО КАТЕГОРИИ РЕГИОНИ

Таблица 17

Категория регион	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Общо
ЕФРР								
Слабо развити региони	15 883 899,00	189 219 126,00	195 140 580,00	238 661 729,00	251 351 849,00	280 012 817,00	0,00	1 170 270 000,00
Общо	15 883 899,00	189 219 126,00	195 140 580,00	238 661 729,00	251 351 849,00	280 012 817,00	0,00	1 170 270 000,00

4.2.А ФИНАНСОВ ПЛАН НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА, ПОКАЗВАЩ СУМАТА НА ОБЩОТО ФИНАНСОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ВСЕКИ ФОНД В ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА, НАЦИОНАЛНО ФИНАНСИРАНЕ И СЪФИНАНСИРАНЕ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ ЗА ЦЕЛИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД (В ЕВРО) (ТАБЛИЦА 18)

- 1. Финансовата таблица трябва да покаже финансовия план на оперативната програма по приоритетна ос.*
- 2. Когато приоритетната ос обхваща повече от една категория регион, данните за финансирането от Съюза и националното участие трябва да бъдат разбити според категорията на региона с отделен процент на съфинансиране в рамките на приоритетната ос за всяка категория регион.*
- 3. Приносът на ЕИБ следва да бъде представен на ниво приоритетна ос.*

Таблица 18

	Категория регион	База за изчисление на подкрепата от ЕС	Европейско финансиране (a)	Национален принос (b) (= (c) + (d))	Индикативно разпределение националния принос на		Общо финансиране (e) = (a) + (b)	Степен на съфинансиране (f) = (a)/(e)	Информация	
					Национално публично финансиране (c)	Национално частно финансиране (d)			Принос на ЕИБ	Друго финансиране (3)
Приоритетна ос 1 "Устойчиво и интегрирано градско развитие"	Слаборазвити	85%	724 397 130	127 834 788	127 839 295	0	852 231 918	0,85	0	0
Приоритетна ос 2 "Държавна образователна инфраструктура"	Слаборазвити	85%	65 769 174	11 606 325	9 545 509	0	77 375 499	0,85	0	0
Приоритетна ос 3 "Регионална здравна инфраструктура"	Слаборазвити	85%	46 810 800	8 260 729	8 260 784	0	55 071 529	0,85	0	0
Приоритетна ос 4 "Регионална социална инфраструктура"	Слаборазвити	85%	37 448 640	6 608 584	6 195 588	0	44 057 224	0,85	0	0
Приоритетна ос 5 „Регионален туризъм“	Слаборазвити	85%	93 621 600	16 521 459	18 586 764	0	110 143 059	0,85	0	0
Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура“	Слаборазвити	85%	143 241 048	25 277 832	25 270 427	0	168 518 880	0,85	0	0
Приоритетна ос 7 „Превенция на риска“	Слаборазвити	85%	14 511 348	2 560 826	2 560 848	0	17 072 174	0,85	0	0
Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“	Слаборазвити	85%	44 470 260	7 847 693	8 260 784	0	52 317 953	0,85	0	0
ОБЩО:			1 170 270 000	206 518 235	206 520 000	0	1 376 788 235	0,85	0	0

(1) Попълва се само когато приоритетните оси са изразени в общи разходи.

(2) Този процент може да се закръгли до най-близкото цяло число в таблицата. Точният процент, използван за възстановяване на плащанията, е съотношението (f).

4.2.В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ПЛАН НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА ПО ПРИОРИТЕТНА ОС, ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОН И ТЕМАТИЧНАТА ЦЕЛ ЗА ЕФРР, ЕСФ И КОХЕЗИОНЕН ФОНД (ТАБЛИЦА 18в 19) (ЧЛЕН 87 (D) (II) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ)

Това разпределение се изисква, за да се изпълни изискването, посочено в член 87 (2) (d) (ii) на Общия регламент за конкретизиране на приоритетните оси, които съчетават инвестиционни приоритети от различни тематични цели, размера на общите целеви суми от ЕФРР, ЕСФ и КФ и национално съфинансиране за всяка от съответните тематични цели. Ако всяка от приоритетните оси съответства на един тематичен цел, не се изисква разпределение на ниво приоритетна ос по-долу в таблицата.

Таблица 19

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа на Съюза	Национално участие	Общо финансиране
Приоритетна ос 1 "Устойчиво и интегрирано градско развитие"	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 4	339 378 300	59 890 288	399 268 588
	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 6	198 945 900	35 108 100	234 054 000
	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 9	120 303 756	21 230 075	141 533 831
	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 10	65 769 174	11 606 325	77 375 499
ОБЩО				724 397 130	127 834 788	852 231 918
Приоритетна ос 2 "Регионална образователна инфраструктура"	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 10	65 769 174	11 606 325	77 375 499
Приоритетна ос 3 "Регионална здравна инфраструктура"	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 9	46 810 800	8 260 729	55 071 529
Приоритетна ос 4 "Регионална социална инфраструктура"	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 9	37 448 640	6 608 584	44 057 224
Приоритетна ос 5	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 6	93 621 600	16 521 459	110 143 059

„Регионален туризъм”							
Приоритетна ос 6 „Регионална пътна инфраструктура”	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 7	143 241 048	25 277 832	168 518 880	
Приоритетна ос 7 „Превенция на риска”	ЕФРР	слабо развити	ТЦ 5	14 511 348	2 560 826	17 072 174	
ОБЩО:				1 170 270 000	206 518 235	1 376 788 235	

4.3. ИНДИКАТИВНА СУМА НА ПОМОЩТА, КОЯТО ЩЕ СЕ ИЗПОЛЗВА ЗА ЦЕЛИТЕ, СВЪРЗАНИ С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Тази таблица се генерира автоматично от SFC на базата на таблиците за категоризация.

Таблица 20: Индикативна сума на помощта, която ще се използва за целите, свързани с изменението на климата

Приоритетна ос	Индикативна сума на помощта, която ще се използва за целите, свързани с изменението на климата (в евро)	Дял от общата отпусната сума за оперативната програма (%)
1.		
Общо		

РАЗДЕЛ 5. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ – ЧЛ. 87(3) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

Описание на планирания интегриран подход към териториалното развитие, като се вземе в предвид съдържанието и целите на оперативната програма и Споразумението за партньорство и се покаже как той допринася за изпълнението на целите на програмата и очакваните резултати.

[максимум 3 500 знака с интервалите, приблизително 1 страница]

Описание на подхода към териториалното развитие, очертаващо:

- *Основните потребности за териториално развитие, затрудненията, които следва да бъдат адресирани, и основните потенциали за териториално развитие, с препратка към раздел 2, когато е приложимо, и средствата за постигане на интегриран подход на регионално и под-регионално ниво; и да се допълнят за Споразумението за партньорство, където е необходимо. Когато Споразумението за партньорство е изчерпателно и програмата, няма да има специфични териториални съображения (особено когато всички програми се изготвят на национално равнище), не е необходимо повторение на Споразумението за партньорство.*

Съществуват значително на брой национални стратегически, планови и програмни документи, чиито териториални измерения не са ясно формулирани, а синергията с регионалните и местни такива е слаба. Необходимо е да се определят съответните секторни цели и приоритети и да се идентифицират пресечните точки на секторната с регионалната политика, като се изведат тези части от тях, които са приоритетни не само от секторна гледна точка, но са от регионално и местно значение и са в съответствие с допустимите за финансиране от Структурните и инвестиционните фондове на ЕС.

Съществуват редица стратегически и програмни документи, обосноваващи включването и засилването на териториалния контекст при изпълнение на секторните политики. Такива са НСРР 2012 – 2022 г., стратегия “Европа 2020”, “Териториален дневен ред на ЕС 2020”, Зелената книга за териториално сближаване, Националната програма за реформи на Република България (2012-2020 г.) и Националната програма за развитие “България 2020”.

В отговор на изискването на реформираната кохезионна политика за засилване на териториалния контекст на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие за следващия програмен период, и в съответствие с чл. 7б ал.5 от Закона за регионалното развитие, с Протокол № 47.61 на Министерския съвет от 19.12.2012 г. беше приета Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., която дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с Националната

стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. тя е основен инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

Имайки предвид гореспоменатите документи и отчитайки нуждата да се ускори развитието на българските региони, като се използва неоползотворения потенциал на територията и да се осигури балансиран и устойчив характер на това развитие с оглед постигане на дългосрочен растеж и заетост в Споразумението за партньорство е формулиран стратегически териториален приоритет, насочен към териториална концентрация и координация, включващ политиките за градско развитие и развитие на селските райони, както и териториалните измерения на приоритетните секторни политики.

ОП «Региони в растеж» 2014-2020 г.“ е пряко насочена към постигане на целите на стратегическия териториален приоритет 5: «Регионално развитие и местен потенциал» и по-конкретно на подприоритети «Устойчиво и интегрирано градско развитие» и «Териториално измерение на секторните политики» на Споразумението за партньорство.

ОПРР ще адресира по-голяма част от основните предизвикателства и идентифицираните потребности и нужди в анализа на СП и по този начин ще допринесе за постигане на целите на стратегията Европа 2020.

- *приноса на териториалния подход към специфичните цели и очакваните резултати от оперативната програма.*

Стратегията и логиката на интервенции по ОПРР 2014-2020 г. предполага реализиране на цялостен интегриран подход при осъществяване на инвестиционните намерения. По отношение на прилагането на интегриран териториален подход, ще се приложи стратегията за интегрирано развитие на градската територия в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие за 67 града, определени за конкретни бенефициенти по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 г. Чрез реализирането на интегрираните планове ще се постигане по-добро съответствие, координация и допълване на дейностите, реализирани по линия на различни секторни политики на една и съща градска територия. Реализирането на ИПГВР ще бъде подкрепено и от други оперативни програми, чрез осъществяването на:

- допълващи дейности от ОП „Околна среда“ по отношение ВиК мрежата в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво.;
- мерки насочени към обучение, квалификация и преквалификация в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво., по ОП „Развитие на човешките ресурси“, със специален фокус върху социално слаби, уязвими и малцинствени групи от хора;
- подпомагане на МСП по ОП „Развитие на човешките ресурси“ за квалификация и подпомагане на работодателите по отношение на заетостта в подкрепа на обособените зони с потенциал за икономическо развитие.
- Подкрепа по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ за осъществяване на „меки мерки“ за финансираните по линия на

ОПРР 2014-2020 обекти на образователната инфраструктура;

- Подкрепа по програмите за ТГС, там където е приложимо по отношение изпълнение на инвестиционни мерки в дребномащабна инфраструктура, както и меки мерки за постигане на двустранно сътрудничество в различни сфери и области.

В допълнение, анализът на стратегическите документи в сферата на здравеопазването и образованието показва, че основната част от съответната държавна инфраструктура е разположена в 67-те града конкретни бенефициенти по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 г. Потенциалната подкрепа за нейното развитие би осигурило допълняемост на реализираните общински мерки, интегрирано развитие и добавена стойност за интервенираната територия.

С Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. беше изготвен анализ на културните обекти в страната и визуализирано тяхното териториално разположение. С цел постигане на комплексно развитие на територията тези обекти бяха обвързани с наличието на транспортна достъпност до тях, което ясно илюстрира потенциала и аргументира нуждите от развитие на културното наследство и съответната транспортната инфраструктура. Цели се постигане на взаимосвързан интегрирано-териториален подход, който да бъде прилаган в рамките на Програмата.

5.1. * КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО, ПОДХОДЪТ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТТА МЕСТНО РАЗВИТИЕ И ПРИНЦИПИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАЙОНИТЕ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕТО МУ

Неприложимо.

[максимум 7 000 знака с интервалите, приблизително 2 страници]

Описва се следното:

Ако държавите членки планират да приложат подхода за водено от общността местно развитие, описанието включва следните компоненти:

- *принципите за идентифициране на районите, в които да се приложи подходът за водено от общността местно развитие в съответствие със Споразумението за партньорство;*
- *описание на принципите за подбор, одобрение и финансиране на стратегии за водено от общността местно развитие и местни групи за развитие съгласно чл. 29 (2-5) от Регламент (ЕС) № [Общия регламент];*

Описанието трябва да се фокусира върху ролята на воденото от общността местно развитие в рамките на конкретната оперативна програма, като се избягва дублиране на информацията, включена в Договора Споразумението за партньорство. Следователно, когато Споразумението за партньорство е изчерпателно този раздел може да включва препратки към него.

Воденото от общността местно развитие не е задължително за ЕФРР и

ЕСФ, следователно попълване на този раздел не е задължително, когато то не е планирано в рамките на оперативната програма.

5.2. УСТОЙЧИВО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ (ЧЛ. 87 (3 В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ И ЧЛ. 7 (2) И (3) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № [ЕФРР]), КЪДЕТО Е ПРИЛОЖИМО

Индикативно разпределение на средствата от ЕФРР по категории региони за осъществяване на устойчиви и интегрирани градски действия в съответствие с разпоредбите по чл. 7(2) от Регламент (ЕС) № [ЕФРР] и индикативното разпределение на средствата от ЕСФ за интегрирани действия

[максимум 3 500 знака с интервалите, приблизително 1 страница]

Раздела трябва да включва:

- *Индикативната сума на подкрепата от ЕФРР за интегрирани действия за устойчивото градско развитие, изпълнявани в съответствие с разпоредбите на член 7 (2) от Регламент (ЕС) № [ЕФРР] и индикативното разпределение на подкрепата от ЕСФ за интегрирани действия (таблица 20).*

Индикативната сума, която е предвидена за подкрепа от ЕФРР за интегрирано и устойчиво градско развитие по ОПРР възлиза на **712 694 430 евро, по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.**

- *В допълнение, държавата-членка може да очертае други аспекти, свързани с подхода за устойчиво и интегрирано градско развитие, включително използването на Интегрирана териториални инвестиции или други специфична мярка, за да осигурят интегриран подход, когато това е неразделна част от оперативната програма.*

В ОПРР 2014-2020 най-голям приоритет е поставен върху устойчивото и интегрирано градско развитие, в рамките на интегрираната приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, чрез изпълнението на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие.

Приоритетът включва широк набор от допустими инвестиции. Концентрация се постига чрез фокусиране в допустимите градове за подкрепа (67 бр.) и по конкретно в рамките на зоните на въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво на съответните Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. В рамките на ИПГВР ще се финансира културна инфраструктура, както и общинска образователна и социална инфраструктура и подобряване на градската среда, изведени като списък от проекти от съответната община и които ще бъдат одобрявани, като част от ИПГВР. Енергийна ефективност в административни сгради на държавната и общинска администрация ще се финансира в рамките на зоните за въздействие с публични функции (централна градска част). Инвестициите в Интегриран градски транспорт ще включват дейности на цялата градска територия, с оглед постигането на интегриран продукт и изпълнение на цялостни проекти за

интегриран градски транспорт. Допуска се финансиране на функционалните връзки със съседната територия за градовете от 1-во, 2-ро и 3-то ниво. Реализирането на проекти от типа JESSICA ще бъдат приложими по отношение на градското развитие. Такъв тип инвестиции ще бъдат реализирани основно в рамките на зони с потенциал за икономическо развитие в градовете (индустриални и бизнес центрове), изграждане на офис площи и търговски центрове, по отношение на спортната и културна инфраструктура и енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради.

Предвижда се в изпълнение на интегрирани действия за устойчиво градско развитие да бъдат определени лимити за всяко едно ниво от градове (от 1 до 4) – по този начин градовете няма да се конкурират помежду си, а ще могат да планират проектите и ресурсите си. Съобразно нуждите и потребностите от развитие на градовете, значимостта и ролята на всеки град ще се степенуват намесите за стимулиране на градовете и градското развитие.

Тъй като изпълнението на ИПГВР ще бъде подкрепено и от други оперативни програми, включително ОП „Развитие на човешките ресурси” чрез осъществяването на допълващи дейности, ЕСФ ще има принос за постигането на интегрирано градско развитие.

Списък на градовете за подкрепа на интегрираното градско развитие по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 г. – 67 броя:

Съгласно Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и възприетия подход на ОПРР 2014-2020, 67-те града са разпределени в следните йерархични нива, както следва:

1-во йерархично ниво – София

2-ро йерархично ниво – Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора, Плевен, Велико Търново, Благоевград, Видин

3-то йерархично ниво - Монтана, Враца, Ловеч, Габрово, Търговище, Разград, Шумен, Силистра, Добрич, Сливен, Ямбол, Хасково, Кърджали, Смолян, Пазарджик, Перник, Кюстендил, Свищов, Горна Оряховица, Казанлък, Димитровград, Асеновград, Карлово, Дупница, Петрич, Лом, Гоце Делчев, Панагюрище, Велинград;

4-то йерархично ниво - Сандански, Свиленград, Самоков, Ботевград, Троян, Севлиево, Карнобат, Нова Загора, Попово, Пещера, Поморие, Разлог, Девин, Нови пазар, Мездра, Провадия, Червен бряг, Козлодуй, Берковица, Тутракан, Елхово, Белградчик, Златоград, Никопол, Генерал Тошево, Крумовград, Ивайловград, Малко Търново.

Когато действията за интегрирано градско развитие, попадащи в обхвата на член 7 (2) на Регламента за ЕФРР се прилагат като част от оперативната програма, оперативната програма следва да посочи обхвата на участието на общините (urban authorities) в управлението на тези действия (включително при избора на операции).

Между УО на ОПРР и конкретните бенефициенти (67 общини) са подписани договори за безвъзмездна финансова помощ за подготовката на ИПГВР, чрез които се делегират правата за избор на проекти от страна на общините. Градовете ще имат право да предефинират и определят сами приоритетните си обекти, а Управляващият орган запазва правото си да извършва оценка и окончателна

проверка за допустимост на операциите, преди те да бъдат финално одобрени за изпълнение. Не е подходящ подходът за определяне на градските власти като междинни звена по ОПРР, с оглед липсата на опит като такива, което от своя страна би затруднило изпълнението.

Не всички оперативни програми включват интегрирани действия за устойчиво градско развитие, следователно където няма планирани такива действия попълването на този раздел не е задължително.

Таблица 20: Индикативно разпределение на средствата от ЕФРР по категории региони за устойчиви интегрирани градски действия по силата на чл. 7(2) от Регламент (ЕС) № [ЕФРР] и индикативно разпределение на средствата по линия на ЕСФ за интегрирани действия

1. Фонд	2. Индикативна стойност на подкрепата от ЕФРР за устойчиви интегрирани градски действия съгласно чл. 7(2) на Регламент (ЕС) № [ЕФРР] и индикативно разпределение на подкрепата от ЕСФ за интегрирани действия	3. Дял на колона 2 от общо заделените средства от фонда за оперативната програма
Общо ЕФРР	724 397 130	61,90
Общо ЕСФ	-	-
ОБЩО ЕФРР + ЕСФ	724 397 130	61,90

5.3. * АКО Е ПРИЛОЖИМО, ПОДХОДЪТ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ (ИТИ) (СЪГЛАСНО ЧЛ. 99 ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ), РАЗЛИЧЕН ОТ ГРАДСКО РАЗВИТИЕ, ПРЕДПРИЕТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ. 7(2) ОТ РЕГЛАМЕНТА ЗА ЕФРР, КАКТО И ИНДИКАТИВНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ВСЯКА ПРИОРИТЕТНА ОС.

Неприложимо.

[максимум 5 000 знака с интервалите, приблизително 1,5 страници]

Посочва се дали държавата членка планира да прилага подхода, описан в чл. 99 от Общия регламент за други райони в допълнение към районите по мерките за устойчиво градско развитие от точка 5.2. и където е уместно:

- *дали ИТИ ще представлява значителен или широко използван инструмент за изпълнение на оперативната програма;*

- районите, в които ИТИ ще бъдат прилагани (когато това е известно) или видове райони, ако конкретни райони са избрани по-късно например чрез конкурсни процедури, посочват как и кога ще бъдат избрани, обхванати от ИТИ-тата райони.
 - индикативното разпределение на средствата за ИТИ, различни от тези, посочени в точка 5.2 (таблица 21);
 - реда и условията за управление и прилагане на ИТИ, включително за координацията между отделните УО на ОП, които имат финансов принос за изпълнението на ИТИ.
- Използването на ИТИ-ата не е задължително. Затова попълването в този раздел не е задължително, когато ИТИ ще бъдат използвани за изпълнение на оперативната програма.
- Не се предвижда използване на ИТИ

Таблица 21: Индикативно разпределение на средствата за ИТИ, различни от тези, посочени в точка 5.2 (обща сума)

Приоритет	Фонд	Индикативно финансово разпределение (подкрепа от общността) (EUR)
Приоритетна ос 1	ЕФРР	
Приоритетна ос 2	ЕСФ	
Общо:		

5.4. МЕХАНИЗМИ ЗА КООРДИНИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО, МАКРОРЕГИОНАЛНИТЕ СТРАТЕГИИ И СТРАТЕГИИТЕ ЗА МОРСКИТЕ БАСЕЙНИ –

- * Условията за междурегионални и транснационални действия с бенефициенти от най-малко една друга държава членка, в рамките на оперативната програма [максимум 3 500 знака с интервалите, приблизително 1 страница]
- Преглед на обстоятелствата, при които са планирани действията по съответната оперативна програма с бенефициенти от най-малко една различна държава членка; очаквания принос на тези действия за постигането на програмните цели и очакваните ползи от тези действия за програмната област. Където е приложимо, информация за условията, гарантиращи одитна следа и контрол.
- Приносът на планираните интервенции в макрорегионалните стратегии и в стратегиите за морските басейни, идентифицирани от съответната държава членка като необходими за програмния район.

- [максимум 3 500 знака с интервалите, приблизително 1 страница]
- Дунавската стратегия обхваща и ще бъде прилагана на територията на цялата страна. Въпреки това, с оглед фокусиране на ресурса и постигане на ефект от

реализираните инвестиции е удачно подкрепата да бъде съсредоточена за развитието на Северозападен и Северен централен район от ниво 2, които граничат непосредствено с река Дунав.

Разработен е социално-икономически анализ за ОПРР 2014-2020, който изследва развитието на дунавските общини и показва че те са хетерогенни и това не предполага прилагането на еднотипен подход за тяхното подпомагане и развитие. Ето защо ОПРР 2014-2020 не предвижда обособяване на отделна приоритетна ос, свързано с целево подпомагане на проекти по Дунавската стратегия.

България е координатор на приоритетна област 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората“. В този смисъл по Приоритетна ос 4 „Регионален туризъм“ на ОПРР 2014-2020 г. се предвижда подкрепа за опазване и популяризиране на културното и природното наследство от световно и регионално значение. В тази връзка, ОПРР ще подкрепи постигане на целите на приоритета по които е координатор и като цяло на Дунавската стратегия, чрез отделни проекти за подкрепа на културното и природно наследство в дунавския регион.

Където е подходящо, описание как макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни са били взети предвид при определянето на специфични цели и при разработването на видовете действия за подпомагане. Тъй като не всички държави-членки и региони са обхванати от макрорегионално и стратегии за морските басейни, този раздел може да остане непълнен. Въпреки това, когато държавата-членка или регионите са обхваната от такива стратегии, този раздел трябва да бъде попълнен. Ако стратегията не е от значение за конкретна програма или тези аспекти са разработени достатъчно добре в Споразумението за партньорство, трябва да бъде обяснени в този раздел.

РАЗДЕЛ 6. * СПЕЦИФИЧНИТЕ НУЖДИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, НАЙ-ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ ИЛИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ, ИЗЛОЖЕНИ НА НАЙ-ГОЛЯМ РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ, СЪС СПЕЦИАЛНО ВНИМАНИЕ КЪМ МАРГИНАЛИЗИРАНИ ОБЩНОСТИ, КАКТО И ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ (ЧЛЕН 87 (4) (А) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

Когато е уместно, се посочва дали и по какъв начин оперативната програма е ориентирана към специфичните нужди на географските райони, най-силно засегнати от бедност или на специфичните нужди на целеви групи с висок риск от дискриминация или социално изключване, като се отделя специално внимание на маргинализирани общности и, където е приложимо, на приноса към интегрирания подход, изложен в споразумението за партньорство (чл. 87(4) от Общия регламент) *Този раздел е от значение за повечето оперативни програми в рамките на политиката на сближаване. Въпреки това, в някои случаи, особено в случай на тясно фокусирани секторни програми, които нямат значително социално измерение, този раздел може да не бъде от значение. Когато това е така, тези раздели не трябва да бъдат попълнени.*

6.1. ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ, НАЙ-СИЛНО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ/ЦЕЛЕВИ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

[максимум 7 000 знака, приблизително 2 страници]

Определяне на географските райони, най-силно засегнати от бедност (например региони NUTS III или NUTS IV с равнището на риска от бедност с 20 процента над средното за страната), (за предпочитане въз основа на карти на бедността или на целеви групи с най-висок риск от дискриминация (вкл. образователна и социална сегрегация), които влизат в обхвата на оперативната програма. Описание на техни конкретни нужди.

Няма ограничения или изисквания по отношение на нивото, на което тези данни следва да се анализират, но с цел да бъде полезна в повечето случаи анализът трябва да се извършва на по-ниско ниво от региони NUTS II. Регионите NUTS III или конкретни административни региони на държава-членка, може да се използва като отправна точка. Анализът може също да достигне до съседно ниво, където е уместно.

Основните целеви групи с най-висок риск от дискриминация, които ще бъдат специално подкрепяни по ОПРР 2014-2020 г. са маргинализираните групи от населението, вкл. роми в рамките на ИПГВР на 67-те града, конкретни бенефициенти по Програмата. Идентифицираните възможни области на интервенции се базират на резултати от анализ на национални стратегически и оперативни документи, визиращи подкрепа на маргинализирани групи от населението, вкл. ромите както и на анализ на ИПГВР. Обща картина на териториалното разпределение на ромското население в страната и в райони от ниво NUTS 2 и NUTS 3, се базира на данни от последното преброяване на населението от 2011 година.

Въз основа на данните са формирани 3 групи в зависимост от дела на ромското население в общото население. Групите се формират по следните критерии: първа група – под 80% от средния за страната дял на ромското население; втора група в

границите от 80% до 120% от средния за страната дял на ромското население; трета група – над 120% от средния за страната дял на ромското население. Данните показват, че 2 региона са в първа група – ЮЗР и СЦР, 2 региона са във втора група – ЮЦР и СИР и 2 региона са в трета група – СЗР и ЮИР.

При областите групирането е следното: 8 области са в първа група с дял на ромското население под 3.9% от общото им население; 7 области са във втора група. Делът на ромското население е в границите от 3.9% до 5.8%. Трета група е най-многобройна. Включва 13 области с дял на ромското население над 5.8%, като водещи са обл. Монтана и Сливен със съответно 12,7% и 11,8%.

Като цяло средният дял на ромското население в България от общия брой население е 4,9%.

По отношение на териториалния обхват на ОПРР 2014-2020 г., данните показват, че населението на 67-те избрани градове за финансиране от ОПРР е 4 373 хил. души. То представлява 82,1% от градското население и 59,7% от цялото население на страната. В избраните 67 града живеят 117 375 граждани, определили се като роми. Те са две трети от всички роми, живеещи в градовете и 36.1% от всички роми в страната.

Основните нужди, които са идентифицирани при изследване на маргинализираните групи, вкл. ромите, в районите най-силно засегнати от бедност и с най-висок риск от дискриминация, са свързани с максимално обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда, осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми, подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура, подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях, създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

6.2. СТРАТЕГИЯ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА, ОРИЕНТИРАНА КЪМ СПЕЦИФИЧНИ НУЖДИ НА ОТДЕЛНИТЕ ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ / НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ НАЙ-СИЛНО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ

[максимум 7000 знака, приблизително 2 страници]

Програмната стратегия и финансирането, съвместимо с цялостната стратегия, насочена към на посочените специфични нужди, включително определени конкретни цели, ако е уместно. Описание по какъв начин изпълнението на програмната стратегия ще допринесе за решаването на тези специфични нужди, включително основните елементи, включени в таблица 22

Основните документи, формиращи стратегическата рамка на политиката в подкрепа на маргинализираните групи (в частност ромите), са „Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж ЕВРОПА 2020“, „Европа 2020: Национална програма за реформи“, „Национална програма за развитие България 2020“, „Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012“ с „План за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, „Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към

етнически малцинства (2005-2015 г.)“.

България е изготвила разгърнатата стратегическа рамка, ориентирана към проблемите на маргинализираните групи от населението и в частност – ромите. Тя се съобразява с изискванията на международни стандарти в областта на правата на човека и правата на лица, принадлежащи към малцинствата. Стратегическите документи на европейско и национално ниво и в частност Националната стратегия за интегриране на ромите 2012-2020, се ръководят от принципите на политическата рамка на Европейския съюз за защита на правата на човека, за съблюдаване на принципа за гарантиране на равни възможности за всички граждани и недопускане на дискриминация въз основа на различни признаци, включително етнически произход.

ОПРР 2014-2020 г. цели да адресира основно нуждата от подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура, което ще окаже и косвено влияние върху останалите формулирани нужди. В този контекст, основните мерки и дейности, които ще продължат да бъдат подкрепяни от ОПРР през следващия период са свързани с изграждане и рехабилитация на социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, вкл. роми ще допринесат за постигане на целите на документите. През програмен период 2007-2013 г. стартира пилотен модел за интегрирани интервенции по линия на ОПРР в ремонт и изграждане на социални жилища, допълнени с мерки по линия ОПРЧР за осигуряване на образование, заетост, здравеопазване и социално приобщаване на представители на маргинализираните групи, настанените в обновените/новопостроените социалните жилища. Тази инициатива ще бъде надградена през програмен период 2014-2020 г.

Стратегията на ОПРР 2014-2020 г. в тази посока е отделяне на специален фокус върху развитието на социалните зони за въздействие от ИПГВР с оглед максимално адресиране на нуждите на маргинализираните групи от обществото и по-специално ромите, които в по-голямата си част са концентрирани именно в тези зони. В рамките на идентифицираните социални зони за въздействие всяка една община задължително ще задели минимум 5 % за мерки в подкрепа на изграждане на подходяща социална инфраструктура и създаване на адекватни условия за живот за маргинализираните групи от населението, вкл. ромите. Прилаганите интервенции по Програмата ще спомогнат за постигане на целите на по-общата стратегия за борба с бедността и социалното изключването.

В подкрепа на избраната стратегия са и горепосочените данни от извършените анализи, като обхватът на одобрените зони за въздействие по ИПГВР показва, че общините считат за приоритетно включването в зоните за въздействие на квартали с компактно ромско население. Това е така, тъй като в много от градовете има райони с компактно ромско население, които живеят при условия, немислими за съвременния човек. Планираните интервенции ще допринесат за осигуряване на адекватни условия на живот за това население, както и за социалната интеграция на ромите включително чрез извеждането им от гетата и настаняването в общински жилища в други градски райони в рамките на зоните за въздействие за градовете от ниво 1-3 и за цялата територия на градовете от ниво 4..

Таблица 22 Кратко описание на приноса на оперативната програма за справяне със специфичните нужди на географските области / целевите групи, най-силно засегнати от бедността¹³

Целта на таблицата по-долу е да улови специфичните интервенции от различни приоритетни оси, които допринасят, по един интегриран начин, за намаляване на бедността в области / на целевите групи, посочени по-горе.

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия Регламент, този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава отговорност на държавата-членка.

Целева група / географски район	Планирани дейности	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Фонд	Категория регион	Индикатор (име на индикатора)	Мерна единица (където е приложимо)	Целева стойност (2022)
Маргинализирани групи, вкл. роми	Подкрепа за осигуряване на съвременни жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение	Устойчиво и интегрирано градско развитие	1. Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус и преминаване от служби на институционално равнище към служби на местно равнище	ЕФРР	Слабо развити региони	Лица от целевата група, облагодетелствани от подобрената социална жилищна инфраструктура	Бр.	6 243

13 - Ако оперативната програма обхваща различна категория на регионите, е необходимо разпределение по категория на регион

РАЗДЕЛ 7. * СПЕЦИФИЧНИТЕ НУЖДИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СТРАДАТ ОТ СЕРИОЗНИ И ПОСТОЯННИ НЕБЛАГОПРИЯТНИ ПРИРОДНИ ИЛИ ДЕМОГРАФСКИ УСЛОВИЯ (ЧЛЕН 87 (4) (В) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

Неприложимо. [максимум 5 000 знака, приблизително 1,5] *Когато е необходимо, се идентифицира дали и как оперативните програми разглеждат демографските предизвикателства на региони или специфични нужди на географските области, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, както е определено в член 174 от Договора и приноса на интегриран подход посочено в Споразумението за партньорство.*

Този раздел трябва да се идентифицира, когато е уместно, дали и как оперативната програма разглежда демографските предизвикателства на регионите, във връзка с CSF.

Когато държавата-членка е подчертала в раздел 2 специфичните нужди за развитие в региони, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансгранични и планински райони, следва да се съдържа кратко резюме как оперативната програмата ще се използват за справяне със специфичните нужди за развитие на тези региони, тъй като този подход е, специфични за тези региони.

Когато оперативната програма се осъществява единствено в тези региони, следва да се предостави обща стратегия на програмата и описание на приоритетните оси по тези елементи, и този случай не е необходим специален раздел.

Този раздел не е от значение за всички оперативни програми. Когато оперативната програмата не покрива тези региони, раздел не трябва да се попълва.

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия регламент, този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

Не е приложимо

РАЗДЕЛ 8. ВЛАСТИ И ОРГАНИ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОДИТ И РОЛЯТА НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ (ЧЛЕН 87 (5) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

8.1. * ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ВЛАСТИ И ОРГАНИ (ЧЛЕН 87 (5) (А) И (В) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

Таблица 23: Идентификация и контакти за връзка със съответните компетентните органи

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия регламент, този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорността на държавата-членка.

Тип орган	Име на компетентния орган, отдел или сектор, където е приложимо	Ръководител на компетентния орган (позиция)
Управляващ орган	Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие” към МРР	Снежина Славчева – и. д. главен директор и Ръководител на Управляващия орган
Сертифициращ орган (ако е приложимо)	Дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите	Карина Караиванова – директор на дирекция и ръководител на сертифициращия орган
Одитен орган	ИА „Одит на средствата от ЕС”	Добринка Михайлова – изпълнителен директор
Орган, към който ще се извършват плащания от Комисията	Дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите	Карина Караиванова – директор на дирекция и ръководител на сертифициращия орган

8.2. УЧАСТИЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ – ЧЛЕН 87 (5) (А) И (С) ОБЩ РЕГЛАМЕНТ)

8.2.1. РОЛЯ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГА И ОЦЕНКАТА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА.

[Максимум 5 000 знака, приблизително 1,5 страници]

писание как е предвидено партньорите, посочени в чл. 5, да бъдат ангажирани в изпълнението, мониторинга и оценката на оперативната програма.

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия регламент, този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорността на държавата-членка.

В съответствие с проектите на регламенти на Европейския съюз за Кохезионния и Структурните фондове ОПРР 2014 – 2020 г. се подготвя в сътрудничество и чрез консултации с административните, социалните и икономически партньори. За разработването ѝ е създадена работна група, в която са включени представители на заинтересовани министерства, общини, областни администрации, екологични неправителствени организации, организации на и за хората с увреждания, научни организации, представители на работодателите, синдикатите и бизнеса.

Принципът на партньорство ще се прилага и при изпълнението, мониторинга и оценката на ОП. Участието на идентифицираните при разработването на програмата административни, социални и икономически партньори ще бъде осигурено чрез прерастването на работната група в Комитет за наблюдение на ОПРР 2014-2020 г. Той ще осъществява мониторинг по отношение на напредъка в

постигането на целите и стратегията на ОП и по този начин ще гарантира нейното ефективно и качествено изпълнение.

Подробно описание на ролята на партньорите в изпълнението, мониторинга и оценката на ОПРР е разписано в процедурен наръчник, като част от системите за управление и контрол на Програмата.

От друга страна, средствата по ОПРР са предназначени за подкрепа на проекти, преодоляване на регионални различия и проблеми, както и повишаване на стандарта на живот в българските райони. Основните групи бенефициенти по програмата са:

- Местните власти;
- НПО;
- Министерства и агенции, отговорни за провеждането на държавната политика в съответните сектори – образование, здраве, култура, пътна инфраструктура, туризъм;
- Религиозните институции на вероизповеданията и техните местни поделения, които са юридически лица.
- Академичната общност;

Бенефициентите от петте групи имат различна степен на готовност, за да бъдат активни и надеждни партньори в процеса на изпълнение на ОПРР. В тази връзка Управляващият орган на ОПРР извършва много подробен анализ на проектната готовност и изградения капацитет за усвояването на средствата по ОПРР. С оглед навременно стартиране на изпълнението на проекти по Програмата, УО на ОПРР подкрепя изготвянето на списък с проекти, чрез четири схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР 2007-2013г. Първите две са свързани с разработването на ИПГВР за 67 града конкретни бенефициенти по ОПРР 2014-2020 г, част от които е списъка с проекти. В допълнение подпомагаме разработването на работни/технически проекти на общините, за обекти в рамките ИПГВР. Предоставяме техническа помощ и на конкретните бенефициенти за разработване на работни/технически проекти, които ще бъдат подкрепени по ОПРР 2014-2020 г.

8.2.2. ЗА ЕСФ: ГЛОБАЛНИ ГРАНТОВЕ 38

Неприложимо.

Както е посочено в член 6.1 от Регламента за ЕСФ, участието на социалните партньори и други заинтересовани страни при изпълнението на оперативните програми може да стане под формата на глобални субсидии.

Ако е приложимо, се посочва частта от програмата, касаеща глобални грантове към социални партньори и други заинтересовани страни, в частност, социални партньори и НПО, включително индикативното разпределение на средствата от всяка приоритетна ос към тях.

³⁸ В съответствие с чл. 6 (1) от Регламента за ЕСФ.

[Максимум 3 500 знака, приблизително 1 страница]

8.2.3. ЗА ЕСФ, АКО Е ПРИЛОЖИМО: ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА СРЕДСТВАТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (ЧЛ. 6 (2) И (3) ЕСФ)

Неприложимо.

Както е посочено в член 6.2 и 6.3 от Регламента за ЕСФ, управляващите власти на оперативни програми, които обхващат по-малко развит район, регион, преход или Държава-членка, която е допустима за финансиране от Кохезионния фонд, гарантират, че съществува подходяща размер средства от ЕСФ се разпределя съвместно изграждане на капацитет и дейности предприети от социалните партньори и изграждане на капацитет за НПО.

[максимум 14 000 знака с разстоянията – 4 страници]

Където се изисква програмата трябва да:

- определи подходящото разпределение (в зависимост от нуждите) на средства от ЕСФ (сума) за дейности за изграждане на капацитет и действията, предприети съвместно от социалните партньори. Те трябва да определят приоритетните оси и видове дейностите, които те възнамеряват да подкрепят (обучение, работа в мрежа, засилване на социалния диалог ...).

- определи подходящото разпределение (в зависимост от нуждите) на средствата от ЕСФ (сума) за дейности за изграждане на капацитет на неправителствените организации. Те също така посочват видовете дейности, които те възнамеряват да подкрепят.

РАЗДЕЛ 9.* КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ФОНДОВЕТЕ, ЕЗФРСР , ЕФМДР, НА ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ИНСТРУМЕНТИ НА СЪЮЗА КАКТО И С ЕИБ - ЧЛЕН 87 (6) (А) ОБШ РЕГЛАМЕНТ - ЧЛ. 87(6) (А) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

Механизмите, които да гарантират координацията между фондовете, EAFRDS - ЕЗФРСР , EMFF - ЕФМДР, национални инструменти и други инструменти на Съюза , както и с ЕИБ, като се вземат предвид съответните разпоредби, предвидени в ОСР , както е посочено в приложение I на Общия регламент.

[максимум 14 000 знака, приблизително 4 стр.]

Описание на начина на осигуряване на координация

- *с другите фондове на ОСР (ЕФРР, ЕСФ, Кохезионен фонд, ЕЗФРСР, ЕФМДР);*

На национално ниво в рамките на Споразумението за партньорство и в процеса на програмиране на инструментите за подкрепа от фондовете на ЕС е разписан цялостния механизъм за осигуряване на координация и допълняемост от

различните финансови източници.

Оперативна програма „Региони в растеж» 2014-2020“ е монофондова програма, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и националния бюджет.

Координация с други програми по ОСР:

Оперативна програма «Околна среда» (ОПОС):

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя опазването, популяризирането и развитието на културното и природното наследство на територията на цялата страна от национално и световно значение на базата на списък с приоритизирани обекти за финансиране, изготвен от междуведомствена работна група за определяне на методология и приоритизиране на туристическата и културната инфраструктура от национално и световно значение.

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя мерки за превенция на риска от свлачища.

Оперативна програма „Транспорт“(ОПТ):

ОПРР 2014-2020 г. е насочена към подобряване на свързаността и достъпността на мрежата от градове и обектите на културното и природно наследство с TEN-T мрежата. Финансира първи, втори и трети клас пътища, извън TEN-T мрежата, предварително определени на базата на разработена методология за приоритизирането им от Агенция „Пътна инфраструктура“. ОПТ финансира пътни проекти от TEN-T мрежата.

ОПРР 2014-2020 г. инвестира в устойчива градска мобилност по Инвестиционен приоритет 1.5, а ОПТ финансира изграждане и реконструкция на гарови комплекси, интермодални терминали и метрото в София;

Оперативна програма „Иновации и предприемачество“(ОПИП):

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя развитието на зони с потенциал за икономическо развитие в рамките на ИПГВР и регионалния туристически маркетинг. ОПИП подкрепя развитието на икономически зони извън обхвата на ИПГВР на 67-те града, технологични паркове от национално значение и националния туристически маркетинг.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“(ОПРЧР):

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя инфраструктурни мерки в социалната инфраструктура допустими за финансиране от Европейския фонд за регионално развитие, вкл. деинституционализация за деца и възрастни хора и изграждане на социални жилища.

За обектите, финансирани по ОПРР, ОПРЧР осигурява допълващо финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“, за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от социалната сфера. ОПРЧР подкрепя мерки за активно включване - социално включване чрез социални услуги; подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето; премахване на институционния модел на грижа за децата, възрастните хора и хора с увреждания.

ОПРЧР подкрепя мерки за интеграция на маргинализираните общности като ромите, в това число достъп до социални и здравни услуги, включително осигуряване достъп до здравеопазване и повишаване на здравната култура,

включително и здравни информационни кампании.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР):

ОПРР финансира държавна образователна и общинска образователна от национално и регионално значение, инфраструктура от Европейския фонд за регионално развитие на територията на цялата страна, а общинска образователна инфраструктура от местно значение в рамките на ИПГВР на 67 града по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

ОПНОИР осигурява финансиране със средства от Европейския социален фонд на „меки мерки“ за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от образователната инфраструктура.

ПРСР финансира общинска образователна инфраструктура в селските райони.

Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ):

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя единствено мерки за укрепване и повишаване на капацитета на Управляващия орган и бенефициентите по програмата. ОПДУ подкрепя цялостното повишаване на институционалния капацитет и ефективна публична администрация посредством укрепване на институционалния капацитет и на ефективната публична администрация и обществените услуги, свързани с изпълнението на ЕФРР и ЕСФ.

Програма за развитие на селските райони (ПРСР):

ОПРР 2014-2020 г. финансира инфраструктура (общинска образователна, социална, културна) и мерки за енергийна ефективност в жилищни и административните сгради на държавната и общинската администрация в рамките на градските територии на определените за подкрепа 67 града по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Програмата, съгласно Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. Допуска се финансиране на функционалните връзки със съседната територия за градовете от 1-во до 3-то ниво. Разграничението на този тип интервенции с ПРСР е на териториален принцип, в съответствие с дефиницията за определяне на селски райони. ПРСР няма да финансира сходна инфраструктура в градовете за подкрепа по ОПРР, попадащи в селските райони.

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя първи, втори и трети клас републикански пътища, извън ТЕН-Т мрежата.

ОПРР 2014-2020 г. подкрепя инфраструктурни мерки за опазването, популяризирането и развитието на културното и природното наследство на територията на цялата страна от национално и световно значение.

ОПРР 2014-2020 г. финансира инфраструктурни мерки за деинституционализация на деца и възрастни, здравна инфраструктура и държавна образователна инфраструктура, на цялата територия на страната. ПРСР няма да финансира подобни мерки.

Програма „Морско дело и рибарство“ (ОПМДР):

Не се предвижда инвестиционно и териториално припокриване между ОПРР 2014-2020 г. и ОПМДР.

Програми за териториално сътрудничество (ПТС):

ОПРР финансира инфраструктура и дълготрайни инвестиции на база предефинирани проекти. Разграничаването ще бъде на основата на списъка с предварително идентифицирани и приоритизирани проекти. В допълнение, ПТС подкрепят меки и дребномащабни дейности, като проектите трябва да бъдат изготвени от представители от двете граничещи страни и да имат ясно трансгранично въздействие.

- с други инструменти на Съюза (Хоризонт 2020, LIFE +, Инструмент за свързване на Европа, Програма за конкурентост на малките и средни предприятия (COSME), Еразъм за всички, Фонд за убежище и миграция, Програма за социална промяна и иновации и др.);

Дунавска стратегия:

Изпълнението на ОПРР 2014-2020 г. ще подкрепи постигането на целите и приоритети на Дунавската стратегия, чрез реализирането на ключови проекти от общини, значими за развитието дунавските страни в рамките на Северозападен и Северен централен район от ниво 2.

- със съответните национални финансови инструменти, които допринасят за същите или подобни цели като тези на оперативната програма или допълват интервенциите на оперативната програма;

Помощта от ОСР посредством Европейския фонд за регионално развитие под формата на безвъзмездна финансова помощ ще бъде съчетана и комбинирана с финансиране от национални източници (държавен и общински бюджет), насочени към реализирането на проекти от Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие и секторни политики от регионално значение.

- с ЕИБ

Неприложимо

Това трябва да включва:

Определяне на области, където подкрепата по оперативната програма може да допълва финансовите ресурси изброени по-горе, за да се постигнат избраните тематични цели. **Неприложимо**

- Пояснение на начина, по който ще се използват синергия и допълняемост за осигуряване на ефективност, включвайки например комбинирана подкрепа от различни инструменти за подкрепа на отделни операции;

Допълняемост и синергия с други програми по ОСР:

Стратегията и логиката на интервенции по ОПРР 2014-2020 г. предполага реализиране на цялостен интегриран подход при осъществяване на инвестиционните намерения. Чрез реализирането на интегрираните планове ще се постигане по-добро съответствие, координация и допълване на дейностите, реализирани по линия на различни секторни политики на една и съща градска територия. Реализирането на ИПГВР ще бъде подкрепено от други оперативни програми, като инвестициите ще бъдат осъществявани по координиран начин

между Управляващите органи. Предвиждат се следните допълващи дейности по различните оперативни програми, както следва:

ОП „Околна среда”

Дейностите по рехабилитация на градската пътна мрежа, подкрепяни по инвестиционни приоритети 1.2. и 1.5 на ОПРР се допълват и ще бъдат координирани с дейностите за изграждане/рехабилитация/реконструкция на водоснабдителна и канализационна инфраструктура (мрежа), подкрепена по ОПОС в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво, както и на територията на целия град за ниво 1-3, когато координацията е по отношение на дейности за интегриран градски транспорт;

Инвестициите по ОПРР 2014-2020 в сградни ВиК инсталации паралелно с мерките за енергийна ефективност ще подкрепят интервенции за насърчаване намаляването на потреблението на вода в обществени (публични) и частни (многофамилни жилищни) сгради и в предприятия както и въвеждане на други водоспестяващи методи: разработване и прилагане на технологии за рециклиране на води и повторната им употреба

ОП „Развитие на човешките ресурси“

ОПРЧР ще подкрепи осъществяване на „меки мерки“ за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от социалната сфера;

Инвестициите в бизнес инфраструктура на ОПРР 2014-2020 г. (подкрепа за зони с потенциал за икономическо развитие) са подкрепени от инвестиции в човешки ресурси по ОПРЧР за предоставяне на възможности за подобряване квалификацията на работната сила. Съвместната подкрепа се очаква да подпомогне развитието на бизнеса и МСП.

Подкрепа за обучение, квалификация и преквалификация в рамките на зоните за въздействие в 39 града от 1-во, 2-ро и 3-то ниво и на цялата градска територия в градовете от 4-то ниво, със специален фокус върху социално слаби, уязвими и малцинствени групи от хора;

Инвестициите в социална и здравна инфраструктура по ОПРР 2014-2020 ще се допълват взаимно с осъществяването на дейностите по предоставяне на социални и здравни услуги, предвидени по ОПРЧР.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

Подкрепа за осъществяване на „меки мерки“, за финансираните по линия на ОПРР 2014-2020 обекти от образователната и научната сфера.

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

Мерките по ОПИК за подкрепа на националния туристически маркетинг ще допълват мерките по ОПРР 2014-2020 за подкрепа на природното и културно наследство и подготовката на регионални туристически продукти.

Програма за развитие на селските райони

ПРСР финансира огледални мерки в селските райони - общинска образователна, културна, социална инфраструктура, градска (селска) среда, и мерки за енергийна ефективност в административните сгради на държавната и общинската администрация. ПРСР подкрепя развитието на общинските пътища. ПРСР

подкрепя изграждането на дребномащабна инфраструктура за развитие на селски туризъм в селските райони.

- *Описание на координационните механизми за всеки от съответните финансови ресурси, изброени по-горе, с определяне на органите, отговорни за координацията в тези области и очертаване на структурата или условията (напр. комитети, консултативни процедури), които се използват за тази цел.*

Координацията ще се осъществява чрез координирано изпълнение на схеми, в съответствие с предписанията на Споразумението за партньорство. Водещ управляващ орган ще бъде УО на ОПРР, поради по-широкия обхват на инвестициите за градско развитие по тази програма.

- *Описание на механизмите за осигуряване на координация със съответните европейски Програми за териториално сътрудничество, които работят в една и съща територия.*

Неприложимо

Следва да се има предвид съдържанието на Споразумението за партньорство. Описанието на координационните механизми в оперативната програма трябва да допълва Споразумението за партньорство, като се избягва повторение. В някои случаи е възможно този раздел в оперативната програма да бъде много кратък, с акцент върху много специфични механизми за координация, или може да реферира до Споразумението за партньорство, поради неговата изчерпателност.

Забележка: Както е посочено в член 87 (10) от Общия регламент, този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорността на страната-членка.

РАЗДЕЛ 10. * ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ – ЧЛЕН 87(6) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

За всяка предварителна условност, създадена в съответствие с член 17 и приложение (хх), която е приложима за оценката на оперативната програма и дали предварителната условност е изпълнена към датата на подаване на Споразумението за партньорство и оперативната програма, и когато предварителните условности не са изпълнени, описание на дейностите за изпълнение на предварителни условности, отговорните органи и график за подобни действия в съответствие с обобщението, представено в Споразумение за партньорство.

В съответствие с член 17 от Общия регламент, страните-членки следва да предоставят на Комисията информация относно приложимостта на предварителните условности и на изпълнение на приложимостта им.. Информацията може да бъде представена в отделни обяснителни документи, представени с оперативната програма. Въпреки това, може също да бъде включена в този раздел на оперативната програма с цел допълване на информацията, посочена в таблица 24. Когато е необходимо, разясненията или допълнителната информация, която да допълват таблиците по-долу може да се добави тук [максимум от 14 000 знака, приблизително 4 страници]

10.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМИТЕ ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВНОСТИ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ (ТАБЛИЦА 24).

Тази таблица представя всички приложими общи и тематични предварителни условия за оперативните програми, включително онези, които са включени в Споразумението за партньорство, но които са приложими за приоритетите на въпросната оперативна програма и изпълнението или неизпълнението на които ще повлияе на изпълнението на програмата. За всяка приложима предварителна условие е необходимо да се определят приоритетите, за които се отнася, и да се посочи, а, където е необходимо, да се обясни кои критерии са изпълнени или не.

Таблица 24: Определяне на приложимите предварителни условности и оценка на изпълнението им

Тематични предварителни условности

<p>Приложими предварителни условия, за които са отговорни национални органи</p>	<p>Приложимо предварително условие изпълнено : Да/Не/Частично</p>	<p>Критерии</p>	<p>Критерий изпълнен: Да/Не</p>	<p>Референция (ако условието е изпълнено) (референция към стратегиите, нормативните актове или други релевантни документи, членове или параграфи, допълнено с линк или друг достъп към пълния текст)</p>	<p>Обяснение (където е подходящо)</p>
<p>4.1. Извършени са действия за насърчаване на разходоефективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоефективни инвестиции в енергийната ефективност при изграждането или реновирането на сгради.</p>	<p>Частично</p>	<p>Тези действия включват: Мерки, които да гарантират, че са въведени минимални изисквания, свързани с енергийните характеристики на сградите, изисквани съгласно членове 3, 4 и 5 от Директива 2010/31/ЕС.</p>	<p>НЕ</p>	<p>Чл.15 от Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност, обн. в ДВ 24, от 12.03.2013 г. Наредба № РД-16-1058 за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите на МИЕТ и МРР Наредба № 7 за енергийна ефективност, топлосъхранение и</p>	

				икономия на енергия в сгради на МРР, както и Приложение № 3 от Наредба № 7	
		Мерки, необходими за създаването на система за сертифициране на енергийните характеристики на сградите съгласно член 11 от Директива 2010/31/ЕС	ДА	Чл. 17 от Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност, обн. ДВ 24, 12.03.2013 г. Наредба № РД-16-1057 за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати. Приложение № 2 от Наредба РД-16-1057 - Образец на сертификат за енергийни характеристики.	
		Мерки съгласно член 13 от Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и	ДА	Чл. 39, ал. 4 от Закон за енергийната ефективност, Чл. 120, чл. 150 и чл. 195 от	

		осъществяване на енергийни услуги с цел да се осигури предоставянето на отделни измервателни уреди на крайните потребители, доколкото това е технически възможно, разумно от финансова гледна точка и съразмерно на потенциалните икономии на енергия		Закона за енергетиката, Глава 7 от Наредба за топлоснабдяването.	
4.3. Извършени са действия за насърчаване на производството и разпространението на възобновяеми енергийни източници	ДА	Въведени са прозрачни системи за подкрепа, приоритетен достъп до мрежата или гарантиран достъп и приоритет при разпределението, както и публично оповестени стандартни правила за поемането и поделянето на разходите за техническо приспособяване, съвместими с член 14, параграф 1, член 16, параграфи 2 и 3 от Директива 2009/28/ЕО.	ДА	Чл. 52, чл. 54 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ); Наредба за набирането и предоставянето на информацията чрез Националната информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България (Обн. ДВ бр.39/22.05.2012 г.) Чл. 18, ал. 1, чл. 24, т. 1, чл. 26, ал. 3, ал. 4, ал. 5 и чл.	

			<p>30, ал. 6, ал. 7 на ЗЕВИ;</p> <p>чл. 48, чл. 50 от Наредба за лицензиране на дейностите в енергетиката</p> <p>Правила за управление на електроенергийната система</p> <p>Правила за управление на електроразпределителните мрежи (Обн. ДВ бр. 66 от 14.08.2007 г.)</p> <p>Чл. 22, чл. 23, чл. 27, чл. 29, чл. 52 на ЗЕВИ;</p> <p>чл. 30, чл. 31 на Закона за енергетиката</p> <p>Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия</p> <p>Методика за компенсиране на разходите на обществения доставчик и крайните снабдители, произтичащи от наложени им задължения към</p>	
--	--	--	--	--

				обществото за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени от възобновяеми енергийни източници и от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (Обн., ДВ, бр. 62 от 14.08.2012 г.)	
		Държавата членка е приела национален план за действие относно енергията от възобновяеми източници в съответствие с член 4 от Директива 2009/28/ЕО.	ДА	Националният План за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ) е приет от Министерския съвет на Република България на 09 януари 2013	
5.1. Превенция и управление на риска: Наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които вземат под внимание приспособяването към	ЧАСТИЧНО	Въведена е национална или регионална оценка на риска със следните елементи: – описание на процеса, методиката, методите и неверителните данни, използвани за оценка на риска, както и на основаните на риска критерии за определяне на приоритетите по	НЕ	Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия е приета от МС с Постановление № 264/25.10.2012 г. и е публикувана в ДВ бр. 84 от	

<p>изменението на климата</p>		<p>отношение на инвестициите; – описание на сценарии с един риск и множество рискове; – отчитане, където е целесъобразно, на националните стратегии за приспособяване към изменението на климата.</p>		<p>02.11.2012 г. Национална програма за защита при бедствия 2009 – 2013 г. Национален план за защита при бедствия: Част 1. Защита при бедствия; Областни планове за защита при бедствия – публикувани на интернет-страниците на 28те областни администрации Методология за приоритизация на свлачища.</p>	
<p>7.1. Автомобилен транспорт: Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) или рамка(и) за инвестиции в транспорта в съответствие с институционалното устройство на държавите членки (включително публичен транспорт на регионално и местно равнище), подпомагач(и)</p>	<p>Частично</p>	<p>– Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) за транспорта или рамка(и) за инвестиции в транспорта, който(които) изпълнява(т) правните изисквания за стратегическа оценка на околната среда и определя(т): • приноса към Единното европейско транспортно пространство в съответствие с член 10 от Регламент № [TEN-T],</p>	<p>НЕ</p>	<p>Стратегия за развитието на транспортния сектор на Република България до 2020 г - Общ генерален план на транспорта - Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда (на общия</p>	

<p>развитието на инфраструктурата и подобряващ(и) свързаността с основната мрежа TEN-T и всеобхватните мрежи.</p>		<p>включително приоритети за инвестиции в:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ основната мрежа TEN-T и всеобхватната мрежа, където се предвиждат инвестиции от ЕФРР и КФ; както и ▪ второстепенната мрежа. • портфейл от реалистични и концептуално изчистени проекти, за които се предвижда подкрепа от ЕФРР и КФ. 		<p>генерален план на транспорта)-</p> <p>Анализ на текущото състояние на мрежата TEN-T (пътен и железопътен сектор) по отношение за идентифициране на приоритетни инвестиции по основните направления от TEN-T мрежата до 2020 г. и 2030 г.</p> <p>Стратегия за развитие на пътната инфраструктура до 2020 г.</p> <p>Методология за приоритизация на пътни отсечки по ОПРР 2014-2020</p>	
		<p>–Мерки, гарантиращи капацитета на междинните звена и на бенефициентите за реализиране на портфейла от проекти.</p>	<p>ДА</p>	<p>Проект BG161PO001/5-01/2008/059 „Оптимизиране на Агенция "Пътна инфраструктура" за управление на програми и проекти, финансирани с Европейски средства" за укрепване капацитета на АПИ за управление и изпълнение на проекти по</p>	

				ОПРР 2007-2013 и ОПРР 2014-2020 и подготовка на проект за следващия програмен период.	
9.1. Преждевременно напускане на училище: Наличие на стратегическа рамка на политиката за намаляване на преждевременното напускане на училище в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.	Да	<p>Въведена е система за събиране и анализ на данни и информация относно преждевременното напускане на училище на съответните равнища, която:</p> <p>– предоставя достатъчна база от факти за разработване на целенасочени политики и следи развитието;</p>	ДА	<p>Наблюдение за преместените и непосещаващите училище ученици се извършва от НСИ и МОН – от Центъра за информационно осигуряване на образованието ЦИОО (чрез платформата АДМИН) и от дирекция „Организация, контрол и инспектиране”.</p> <p>Регистър на движението на децата и учениците</p> <p>обща информационна система на образованието</p>	<p>От учебната 2012/2013 година е въведен уеб-базиран регистър на движението на децата и учениците, който проследява броя на учениците в детските градини, общообразователните и професионалните училища, училищата по културата и специалните училища. В регистъра се отразяват процесите на записване на децата и учениците, преместване, преминаване в</p>

					друга форма на обучение и напускане на образователната система. Данните се въвеждат от училищата и се отразяват в регистъра в реално време. Достъп до регистъра имат експерти от МОН, РИО на МОН, общинските администрации, както и директорите на училища и детски градини.
		<p>Въведена е стратегическа рамка на политиката относно преждевременното напускане на училище, която:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се основава на факти; - обхваща съответните образователни сектори, включително развитието в ранна детска възраст, и разглежда мерки във връзка с 	ДА	<p>Национална стратегия за учене през целия живот 2008 – 2013 г.</p> <p>Приета Национална стратегия за младежта (2010-2020). Одобрена с РМС от 06.10.2010 г. , извлечение от Протокол № 35.</p>	

		<p>превенцията, интервенцията и компенсирането;</p> <ul style="list-style-type: none"> - включва всички сектори на политиката и заинтересовани страни, които могат да вземат отношение в областта на преждевременното напускане на училище. 			
<p>- 9.2. Висше образование: Наличие на национална или регионална стратегическа рамка на политиката за увеличаване на броя на завършващите висше образование и за повишаване на качеството и ефикасността на висшето образование в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.</p>	<p>- Частично</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката в областта на висшето образование със следните елементи: <ul style="list-style-type: none"> - при целесъобразност мерки за увеличаване на броя на следващите и завършващите висше образование, които: <ul style="list-style-type: none"> - повишават броя на следващите висше образование сред групите с ниски доходи и други слабо представени групи; - намаляване процента на отпадналите/ повишаване процента на завършилите. 	<p>- НЕ</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - – мерки за повишаване на пригодността за заетост и на предприемачеството, които: - насърчават развиването на „трансверсални умения“, включително на предприемачество в съответните програми за висше образование; - намаляват различията между половете от гледна точка на академичния и професионален избор. 	- ДА	<ul style="list-style-type: none"> - Приета Национална стратегия за младежта (2010-2020). Одобрена с РМС от 06.10.2010 г. , извлечение от Протокол № 35. - 	
- 9.3. Учене през целия живот: Наличие на национална и/или регионална стратегическа рамка на политиката за учене през целия живот в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.	- ДА	<ul style="list-style-type: none"> - Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката за учене през целия живот, която съдържа: - – мерки в подкрепа на ученето през целия живот и на усъвършенстването на уменията с участието и партньорството на съответните заинтересовани страни; - – мерки, които осигуряват развиването на умения, съответстващи на нуждите на различни целеви групи, когато те са определени за приоритети в националните или регионалните стратегически рамки на политиката (например младежи, преминаващи курс на професионално обучение, възрастни, родители, които се връщат 	- ДА	<ul style="list-style-type: none"> - Национална стратегия за учене през целия живот 2008 – 2013 г. - План за действие в изпълнение на НСУЦЖ за периода 2012 – 2013 г., приет от МС на 25. 01. 2012 г.. - Оценка на въздействието на НСУЦЖ за периода 2008 – 2011 г. - Национален план за действие по заетостта през 2013г. - т.2.3. Повишаване качеството на работната сила - т. 2.5. Осигуряване на заетост на безработни от 	<ul style="list-style-type: none"> - Със заповед № РД09-314/25.03.2013 г. на министъра на образованието, младежта и науката е създадена междуведомствена работна група за разработване на проект на Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г. (НСУЦЖ). - Подготвен е проект на рамка на стратегията –

		<p>на пазара на труда, нискоквалифицирани и по-възрастни работници, мигранти и други групи в неравностойно положение);</p> <p>- мерки за разширяване на достъпа до възможности за учене през целия живот, включително чрез усилия за ефективно прилагане на инструменти за прозрачност (например Европейска рамка за квалификациите, Национална рамка за квалификациите, Европейска система за кредити в професионалното образование и обучение, Европейско гарантиране на качеството в професионалното образование и обучение).</p>		<p>неравнопоставените групи на пазара на труда. Национална инициатива „Работа за младите хора в България“ 2012-2013 г.</p>	<p>визия, цели, приоритети, области на интервенция. Проектът е представен на ръководството на МОН за последващи действия. Проведени са обществени консултации по отношение на рамката.</p> <p>- Проектът на стратегия ще бъде представен за обществено обсъждане през м. октомври 2013 г.</p> <p>- Стратегията ще бъде приета до края на 2013 г.</p> <p>- Предстоящи дейности и срокове:</p> <p>- Подготвен проект на НСУЦЖ – 14.10.2013 г.;</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>- Обществени консултации по проекта – 15. 10 - 15. 11. 2013 г.;</p> <p>- До 16.12.2013 г. – приета НСУЦЖ 2014- 2020 г. от МС</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>- Виж ТПУ 8.1.</p>
<p>10.2. Въведена е национална стратегическа рамка на политиката за приобщаване на ромите.</p>	<p>ДА</p>	<p>Въведена е национална стратегия за приобщаване на ромите, която:</p> <ul style="list-style-type: none"> - определя постижими национални цели за интегриране на ромите с цел намаляване на разликите с останалата част от населението. Тези цели следва да обхванат четирите цели на ЕС за интегриране на ромите, свързани с достъпа до образование, трудова заетост, здравеопазване и жилища; - идентифицира, когато е целесъобразно, микрорегионите в неравностойно положение или сегрегирани квартали, в които общностите са в най-неравностойно положение, като се използват вече наличните социално-икономически и териториални показатели (т.е. ниско 	<p>ДА</p>	<p>Приета е Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012г. – 2020г.</p> <p>На 5 януари 2012г. Министерският съвет одобри</p> <p>НСРБИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие с решение НСРБИР.</p> <p>НСРБИР отговаря на определените критерии.</p>	

		<p>образователно равнище, дългосрочна безработица и т.н.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - включва солидни методи за наблюдение, с които да се оценява въздействието на действията за приобщаване на ромите, както и механизъм за преразглеждане, чрез който да се адаптира стратегията; - е замислена, се изпълнява и се следи в тясно сътрудничество и постоянен диалог с ромското гражданско общество, регионалните и местните органи. 			
		<p>При поискване и необходимост съответните заинтересовани страни могат да получават съдействие за подаването на заявления за проекти и за изпълняването и управляването на избраните проекти.</p>	ДА	<p>Приета е Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012г. – 2020г.</p> <p>Основен източник на финансиране на приоритети от отговорните институции по Стратегията са ОП. По тях има предвидени процедури за получаване на съдействие за подготовка, изпълняване и управляване на проекти.</p>	<p>На 5 януари 2012г. Министерският съвет одобри НСРБИР и прие План за действие към нея. На 01 март 2012 г. Народното събрание прие с решение НСРБИР.</p>
10.3. Здравеопазване: Наличие на национална или	НЕ	Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на	НЕ		

<p>регионална стратегическа рамка на политиката за здравеопазване в предвидените от член 168 от ДФЕС граници, която осигурява икономическа устойчивост.</p>		<p>политиката за здравеопазване, която:</p> <ul style="list-style-type: none"> – съдържа координирани мерки за подобряване на достъпа до здравни услуги; – съдържа мерки за стимулиране на ефективността в здравния сектор чрез внедряване на модели за доставка на услуги и инфраструктура; – съдържа система за мониторинг и преглед. 			
		<p>Държавата членка или регионът са приели рамка, определяща ориентировъчно наличните бюджетни средства, и разходоефективно съсредоточаване на ресурси в приоритетни потребности от здравно обслужване.</p>	<p>НЕ</p>		

10.2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙСТВИЯТА, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ПРЕДПРИЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВНОСТИ, ОТГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И СЪОТВЕТНИЯ ВРЕМЕВИ ГРАФИК НА ТЕЗИ ДЕЙСТВИЯ (ТАБЛИЦИ 25 И 26)

Тези таблици покриват само приложимите общи и тематични предварителни условия, които не са изпълнени напълно или частично (както са представени в таблица 24 по-горе) към датата на подаване на оперативната програма.

Таблица 25: Действия, които ще бъдат предприети за изпълнение на приложимите общи предварителни условия

Н/П

Таблица 26: Действия, които ще бъдат предприети за изпълнение на приложимите тематични предварителни условия

<p>Приложими тематични предварителни условия, за които национални органи са отговорни и които не са изпълнени или са частично изпълнени</p>	<p>Неизпълнени критерии</p>	<p>Действия, които да се предприемат</p>	<p>Краен срок</p>	<p>Отговорни органи за изпълнение</p>
<p>4.1. Извършени са действия за насърчаване на разходоефективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоефективни инвестиции в енергийната ефективност при изграждането или реновирането на сгради.</p>	<p>Тези действия включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Мерки, които да гарантират, че са въведени минимални изисквания, свързани с енергийните характеристики на сградите, изисквани съгласно членове 3, 4 и 5 от Директива 2010/31/ЕС. 	<p>Действие 1.</p> <p>Наредба за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради, с която ще се отмени Наредба № РД-16-1057 от 2009 г за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради</p> <p>Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите</p> <p>Към настоящия момент законодателството в областта на енергийна ефективност на сгради е хармонизирано. Наредбите, издадени на основание на ЗЕЕ и на Закона за устройство на територията ще бъдат актуализирани (със Заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма е сформирана междуведомствена работна група), с оглед</p>	<p>Срок на Действие 1 01.09.2013 г.</p>	<p>МИЕ МРР</p>

		отменяне и прецизиране на текстове, както и привеждането им в съответствие с изискванията на ЗИД на ЗЕЕ от 2013 г.		
		<p>Действие 2.</p> <p>Изменение и допълнение на Наредба № РД-16-1058 от 10 декември 2009 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите, с отчитане на изискванията на Делегирания регламент № 244/2012, който допълва Директива 2010/31/ЕС, публикуван на 21 март 2012 г. в „Официален вестник” на Европейския съюз</p>	Срок на Действие 2 31.12.2013 г.	МИЕ МРР
		<p>Действие 3</p> <p>Изменение на Наредба №7 за енергийната ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради</p>	Срок за Действие 3. Декември 2013 г.	МИЕ МРР
1. 5.1. Превенция и управление на риска: Наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които вземат под внимание приспособяването към изменението на климата		<p>Действие 1</p> <p>2. Приемане на Стратегия за намаляване на риска от бедствия.</p> <p>Проектът на Стратегия е готов и е публикуван за обществено обсъждане.</p> <p>2. Приемане на Национална програма за</p>	Срок за Действие 1. Ноември 2013 г.	МВР

		защита при бедствия 2014-2018 г.	Декември 2013 г.	МВР
	Описание на процеса, методиката, методите и неверителните данни, използвани за оценка на риска, както и на основаните на риска критерии за определяне на приоритетите по отношение на инвестициите	<p>Действие 1.</p> <p>Изготвяне на методика за оценка на сеизмичния и геоложкия риск, съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия</p>	<p>Срок за Действие 1</p> <p>Октомври 2014 г.</p>	МРР
		<p>Действие 3.</p> <p>Описание на основаните на риска критерии за определяне на приоритетите по отношение на инвестициите - в оценката на риска, изготвяна съгласно чл. 4, ал. 1 от Наредбата</p>	<p>Срок за Действие 3</p> <p>Декември 2015 г.</p>	<p>МВР</p> <p>МОСВ</p> <p>МРР</p> <p>МЗХ</p>
		<p>Действие 4.</p> <p>Определяне на ясни и координирани отговорности на различните държавни органи при реализирането на необходимите инвестиции в широк спектър от сектори;</p>	<p>Срок за Действие 4</p> <p>Декември 2015 г.</p>	<p>МВР</p> <p>МОСВ</p> <p>МРР</p> <p>МЗХ</p>
		Действие 5.	Срок за	МВР

		Картографиране на рисковете от бедствия.	Действие 5 Декември 2016 г.	МОСВ МРР МЗХ
	Описание на сценарии с един риск и множество рискове	Действие 1. Описание на сценарии с един риск и множество рискове - в оценката на риска, изготвяна съгласно чл. 4, ал. 1 от Наредбата	Срок за Действие 1 Декември 2015 г.	МВР МОСВ МРР МЗХ
	Отчитане, където е целесъобразно, на националните стратегии за приспособяване към изменението на климата.	Действие 1. Изготвяне на Рамков документ „Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени“. Рамковият документ се осъществява по линия на техническа помощ. Проект ТА-2012-KPOS-PP-85 Изпълнение на проучвания, анализи, стратегии във връзка с програмиране на оперативната програма в сектор „Околна среда“ за периода 2014 – 2020 г.	Срок за Действие 1 31.03.2014 г.	МОСВ
7.1. Автомобилен транспорт: Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) за транспорта или рамка(и) за инвестиции в транспорта в	Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) за транспорта или рамка(и) за инвестиции в транспорта, който(които) изпълнява(т) правните изисквания	Действие 1 Приемане на Стратегия за развитие на пътната инфраструктура в Република България 2014-2020	Срок за Действие 1. Ноември 2013	МТИТС МРР

<p>съответствие с институционалното устройство на държавите членки (включително публичен транспорт на регионално и местно равнище), подпомагач(и) развитието на инфраструктурата и подобряващ(и) свързаността с основната мрежа TEN-T и всеобхватните мрежи.</p>	<p>за стратегическа оценка на околната среда и определя(т):</p> <ul style="list-style-type: none"> – приноса към Единното европейско транспортно пространство в съответствие с член 10 от Регламент № [TEN-T], включително приоритети за инвестиции в: – основната мрежа TEN-T и всеобхватната мрежа, където се предвиждат инвестиции от ЕФРР и КФ; както и – второстепенната мрежа. – портфейл от реалистични и концептуално изчистени проекти, за които се предвижда подкрепа от ЕФРР и КФ. 	<p>Със Стратегията ще се актуализира частично и Общия генерален план за транспорта – по отношение на инвентаризация на наличните финансови средства, административен капацитет, стъпки и срокове за изпълнение на транспортните цели на България</p>		
<p>9.1. Преждевременно напускане на училище: Наличие на стратегическа рамка на политиката за намаляване на преждевременното напускане на училище в границите, предвидени от</p>	<p>Въведена е стратегическа рамка на политиката относно преждевременното напускане на училище, която:</p> <p>се основава на факти; обхваща съответните образователни сектори, включително развитието в ранна</p>	<p>Действие 1</p> <p>Приемане на Стратегия за превенция и намаляване дела на отпадащите и преждевременно напусналите образователната система (2013-2020).</p>	<p>Срок за Действие 1. Октомври 2013 г.</p>	<p>МОН</p>

<p>член 165 от ДФЕС.</p>	<p>детска възраст, и разглежда мерки във връзка с превенцията, интервенцията и компенсирането; включва всички сектори на политиката и заинтересовани страни, които могат да вземат отношение в областта на преждевременното напускане на училище.</p>	<p>Към момента е разработен първи вариант на Стратегията и е публикуван за обществено обсъждане. Тя е основана на доказателства, обхваща подходящи образователни сектори, включително развитие в ранна детска възраст, и е насочена към мерки за превенция, намеса и компенсиране, както и обхваща всички сектори на политика и заинтересовани страни http://www.mon.bg/opencms/export/sites/mon/left_menu/documents/documentsproject/2013/proekt-strategia_prevenia_2013-2020.pdf</p>		
		<p>Действие 2.</p> <p>Приемане на Актуализирана Национална стратегия за младежта (2013-2020)</p> <p>Стратегията е одобрена от МС (РМС 1055/20.12.2012 г.) и е внесена в НС.</p>	<p>Срок за Действие 2. Декември 2013 г.</p>	<p>ММС</p>
<p>9.2. Висше образование: Наличие на национална или регионална стратегическа рамка на политиката за увеличаване на броя на завършващите висше образование и за повишаване на качеството и ефикасността на</p>	<p>Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката в областта на висшето образование със следните елементи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – при целесъобразност мерки за увеличаване на броя на следващите и завършващите 	<p>Действие 1</p> <p>Приемане на стратегия за висшето образование.</p> <p>Предстои окончателно сформирването на работна група за разработване на стратегията.</p>	<p>Срок за Действие 1. Май 2014 г.</p>	<p>МОН</p>

<p>висшето образование в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.</p>	<p>висше образование, които:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повишават броя на следващите висше образование сред групите с ниски доходи и други слабо представени групи; – намаляване процента на отпадналите/ повишаване процента на завършилите. 	<p>Планиран е първият вариант на стратегията да бъде представен за обществено обсъждане през м. април 2014 г.</p>		
		<p>Действие 2.</p> <p>Приемане на Актуализирана Национална стратегия за младежта (2013-2020)</p>	<p>Срок за Действие 2. Декември 2013 г.</p>	<p>ММС</p>
<p>3. 10.3. Здравеопазване: Наличие на национална или регионална стратегическа рамка на политиката за здравеопазване в предвидените от член 168 от ДФЕС граници, която осигурява икономическа устойчивост.</p>	<p>Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката за здравеопазване, която:</p> <ul style="list-style-type: none"> – съдържа координирани мерки за подобряване на достъпа до здравни услуги; – съдържа мерки за стимулиране на ефективността в здравния сектор чрез внедряване на модели за доставка на услуги и инфраструктура; 	<p>Действие 1</p> <p>Приемане на Национална здравна стратегия.</p> <p>Проектът на Национална здравна стратегия 2014-2020 е публикуван за публично обсъждане на интернет сайта на Министерство на здравеопазването на 12.08.2013 г. На 19.08.2013 г. е проведено първо публично обсъждане на проекта с представители на Обществения съвет към Министерство на здравеопазването.</p>	<p>Срок за Действие 1. Декември 2013</p>	<p>МЗ</p>

	<p>– съдържа система за мониторинг и преглед.</p>			
	<p>Държавата членка или регионът са приели рамка, определяща ориентировъчно наличните бюджетни средства, и разходоефективно съсредоточаване на ресурси в приоритетни потребности от здравно обслужване.</p>			

Приложими тематични предварителни условия които са напълно или частично изпълнени	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Органи, отговорни за изпълнението
<p>1. <i>Автомобилен транспорт:</i> Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) или рамка(и) за инвестиции в транспорта в съответствие с институционалното устройство на държавите членки (включително публичен транспорт на регионално и местно равнище), подпомагаш(и) развитието на инфраструктурата и подобряващ(и) свързаността с основната мрежа TEN-T и всеобхватните мрежи.</p>	<p>Наличие на всеобхватен(ни) план(ове) за транспорта или рамка(и) за инвестиции в транспорта, който(които) изпълнява(т) правните изисквания за стратегическа оценка на околната среда и определя(т):</p>	<p>Разработване на генерални транспортни планове и стратегия за развитие на пътната инфраструктура до 2020 г.</p>	<p>М. юни 2013 г.</p>	<p>МТИТС и МРР</p>
<p>2. <i>Преждевременно напускане на училище:</i> Наличие на стратегическа рамка на политиката за намаляване на преждевременното напускане на училище в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.</p>	<p>Въведена е стратегическа рамка на политиката относно преждевременното напускане на училище</p>	<p>Разработване на Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.</p>	<p>Срок: декември 2013 г.</p>	<p>МОН</p>
<p>3. Наличие на национална или регионална стратегическа рамка на политиката за увеличаване на броя на завършващите висше образование и за повишаване на качеството и ефикасността на висшето образование в границите, предвидени от член 165 от ДФЕС.</p>	<p>Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката в областта на висшето образование</p>	<p>Разработване на Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.</p>	<p>Срок: декември 2013 г.</p>	<p>МОН МТСП МИЕТ</p>
<p>5. <i>Здравеопазване:</i> Наличие на национална или регионална стратегическа рамка на политиката</p>	<p>Въведена е национална или регионална стратегическа рамка на политиката за здравеопазване</p>	<p>Разработване на Национална здравна стратегия</p>	<p>Срок: декември 2013 г.</p>	<p>МЗ</p>

за здравеопазване в предвидените от член 168 от ДФЕС граници, която осигурява икономическа устойчивост.				
---	--	--	--	--

РАЗДЕЛ 11. * НАМАЛЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ ЗА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ - ЧЛ. 8(6) (С) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

Обобщение на оценката на административната тежест за бенефициентите и планирани дейности за постигане на нейното намаляване, в случай че е необходимо, с приложен индикативен график за намаляване на административната тежест.

[Максимум 7 000 знака - приблизително 2 страници]

Обобщение на оценката на административната тежест за бенефициентите и планирани дейности за постигане на нейното намаляване, включително:

- *Оценка на административната тежест за бенефициентите включително определяне на основни източници на административна тежест в периода 2007-2013, основните вече предприети действия за намаляване на тежестта за периода 2014-2020 и потенциалния обхват на допълнително намаляване с позоваване на статистическа информация и резултати от оценки и изследвания, където е възможно;*

Намаляването на административната тежест за бенефициентите е хоризонтален приоритет, който ще бъде във фокуса на вниманието на Управляващия орган, не само на етапа на подготовка на програмата и процедурите за нейното изпълнение, но и през целия период на изпълнение.

Основните фактори, които създават административна тежест са идентифицирани и в рамките на програмен период 2007-2013 г., като се полагат значителни усилия за тяхното преодоляване. Основният извод, който се налага е, че е необходимо да се постигне баланс между ефективния контрол върху изразходването на средствата от фондовете на ЕС и намаляването на административната тежест при управлението и изпълнението на оперативните програми.

През програмен период 2007-2013 г. бенефициентите по ОПРР за пръв път изпълняват проекти, финансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС. Опитът им с други източници на финансиране се различава от процедурите за предоставяне на БФП от фондовете на Кохезионната политика. Административната тежест за бенефициентите бе сред основните фактори за забавените темпове на изпълнение на програмата в началото на многогодишния период. Оценката на административната тежест в периода 2007-2013 показва, че са допуснати следните фактори влияещи негативно на цялостното функциониране на системата:

- Като цяло разходите, предвидени за контрол, като човешките ресурси и време, не винаги са съобразени с възможния финансов риск. Това заключение е потвърдено и в рамките на междинната оценка на изпълнението на програмата, където е отразено, че административните изисквания следва да са пропорционални на потенциалния риск на интервенцията и е препоръчано въвеждане на категоризация „лесни, нормални и сложни” интервенции със съответния пакет изисквания и процедури.
- През периода 2007-2013 тежестта, дължаща се на административните процеси (например предварителния контрол на обществените поръчки, извършвани от бенефициентите) значително възпрепятства плащанията в планираните

срокове. Съществува необходимост от по-обстойна оценка на риска и пропорционалност и баланс в системата на проверки на базата на съществуващия риск за конкретния проект/бенефициент. Въведената система на 100 % контрол и дублиране на финансовата проверка от регионалните и централните структури на УО е до известна степен проблематична, предвид факта, че разходите за контрол под формата на човешки ресурс и време не винаги са съобразени с финансовия риск. Тежестта в тази област може да се редуцира, чрез рационализация на процеса на верификация на исканията за плащания и избягване на припокриването между проверките, извършвани от регионалните отдели на УО и централните структури. Възможност за опростяване на системата се крие в делегирането на правомощия за част от финансовите проверки само на регионалните структури на УО.

- Небалансираният брой на проверките на място във връзка с междинните плащания също са сред факторите водещи до висока административна тежест за бенефициентите през периода 2007-2013. Възможна е редукция на административната тежест в тази сфера, чрез намаляване броя на проверките на място за всеки проект, като се разчита в по-голяма степен на оценката на риска.
- В периода 2007-2013 ОП „Регионално развитие” предоставя подкрепа, както чрез схеми за конкретни бенефициенти, така и чрез схеми на конкурентен подбор. Предвид характера на мерките по програмата, бенефициенти по отделните схеми са публични институции и основно общини, при което подходът с прилагане на схеми за конкурентен подбор се оказва, част от факторите за увеличаване на административната тежест за бенефициентите, поради завишените изисквания при подготовката на пакета документи за кандидатстване. Този подход доведе и до допълнителен негативен ефект на небалансирано алокиране на помощта на териториално ниво, в зависимост по-скоро от капацитета на служителите на дадена община, а не на нуждите на общината и нейните жители от гледна точка на постигане на устойчив и балансиран растеж.

На базата на гореописаните констатации водещи до завишена административна тежест са предприети мерки за редуциране на тежестта, които вече са въведени и ще се прилагат и по отношение на периода 2014-2020, както следва:

- Извършена оптимизация на процесите с цел ускоряване на верификацията:
 - използване на външна експертиза за осъществяване на инвеститорски контрол при проверки на място;
 - използване на външна експертиза за юридически услуги, водещо до ускоряване процеса на обработка на сигнали за нередност;
 - Оптимизиране на структурата на УО, чрез структуриране на сектор „Нередности” и сектор за предварителен/последващ контрол за по-фокусиран и ефективен контрол и по-бърза и ефективна обработка на досиетата;
- Извършена оптимизация на процесите в етапа на кандидатстване:
 - Обединяване на етапите на административна оценка и оценка на

допустимостта, увеличен е минималният срок за набиране на проектни предложения за инфраструктурни проекти

- Въвеждане на задължение за предварително публично обсъждане на насоките за кандидатстване.

УО на ОПРР предприе извършването на дейности с цел реструктуриране и оптимизация на администрацията. В изпълнение на предвидените разпоредби в изготвящия се Закон за управление на средствата от Европейския съюз се предвижда функциите на управляващите органи за програмите, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, да се изпълняват от административни структури – изпълнителни агенции към съответните ресорни министри отговорни за управлението на отделните оперативни програми. Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”, като управляващ орган на Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013г.” (ОПРР), ще бъде обособена като изпълнителна агенция към министъра на регионалното развитие. В тази връзка са предприети стъпки и главната дирекция е обособена в самостоятелна сграда.

- *Основни планирани дейности (не всички- изисква се само резюме) за постигане на намаляване на административната тежест, индикативен времеви график включително използването на опростени разходи, където е приложимо.*

През периода 2014-2020 ще се предприемат допълнителни мерки за постигане на оптималния баланс между ефективния контрол и ограничаването на административната тежест. Предвиждат се следните конкретни мерки:

- По-широко застъпване на форми на подкрепа, алтернативни и/или допълващи безвъзмездната финансова помощ. Значителна част от средствата по програмата ще се предоставят, чрез финансови инструменти, в чиито цикъл на управление изискуемите документи и процедурите са значително по-облекчени;
- По-широко ще бъдат използвани възможностите за прилагане на единни ставки по отношение на непреките разходи;
- Преминаването от договорни отношения за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ към предоставяне на помощта въз основа на решение на УО. Това от една страна ще съкрати времето за предоставяне на помощта, а от друга ще намали броят на предоставяните допълнителни документи преди подписване на договор за БФП.
- В рамките на процедурите по предоставяне и отчитане на финансовата помощ няма да се изискват документи, които вече са предоставени и са валидни;
- Безвъзмездна финансова помощ от приоритетните оси за техническа помощ ще може да се предоставя и чрез бюджетни линии в рамките на план-сметка, която се актуализира на годишна база вместо чрез проекти със съответната документация;
- Въвеждане на административен процес за решаване на спорове между УО и бенефициентите за опростяване на механизма и съкращаване на сроковете -

административно обжалване на актовете, което ще намали обжалването по съдебен път и едноинстанционно съдебно обжалване;

- електронно отчитане и подаване на проекти.

В допълнение към описаните по-горе мерки, при ОПРР 2014-2020 ще се приложи подхода на предварително определяне на конкретни бенефициенти по програмата, както и финансиране на предварително дефинирани проекти в рамките на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Така значително ще се облекчи тежестта за бенефициентите по отношение на разработване на проектни предложения и ще се предотврати разпиляването на административен ресурс за подготовка на множество проекти, част от които остават нефинансирани поради липса на ресурс по съответната схема.

Редуциране на административната тежест ще се търси и в посока облекчаване на изискванията за осигуряване на финансовия ресурс от бенефициентите за префинансиране/съфинансиране и обезпечаването на авансовите плащания.

Подробно всички планирани дейности свързани с цялостното управление и изпълнението на ОПРР, вкл. *намаляване на административната тежест* ще бъдат разписани в процедурния наръчник за управление и изпълнение на Програмата и системите за управление и контрол.

Забележка: Съгласно чл. (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

РАЗДЕЛ 12 ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ – ЧЛЕН 87(7) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

12.1. Устойчиво развитие

Описание на специфични дейности, за да се вземат предвид при избора на операции: изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефикасност, адаптиране и смекчаване на последиците от изменението на климата, устойчивост при бедствия и превенция и управление на риска.

[Максимум 5 500 знака - приблизително 1,5 страници]

Описание на това как изброените по-горе аспекти се взимат в предвид при избора на проекти, с препратка към обособени приоритетни оси, където е приложимо

Този раздел е предмет на надлежно обосновани оценка на държава-членка за значение на хоризонталните принципи за съдържанието и целите на програмата. Ако страната-членка счита, че хоризонталния принцип не е от значение за съответната оперативна програма, трябва да се предостави обосновка за такава оценка.

Когато част или цялата от исканата информация е включена в Споразумението за партньорство може да се дадат препратки към нея

Забележка: Както е посочено в чл. 87 (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

Финансираните проекти по ОПРР 2014-2020 г. ще бъдат одобрявани само след положително решение/становище по проведени процедури по реда на ЗООС и ЗБР

Съответствие на ОПРР с насоките за интеграция на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК)

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на ЕС за следващия програмен период, ОПРР прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети попадащи в областта на околната среда и климата.

Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1. „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата”:

По Направление 1.9. „По-ефективно използване на водите, вкл. екоиновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите?”. ОПРР ще има принос по това направление, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сградите обект на финансиране по ОПРР.

Интервенция 3 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ”:

По Направления 3.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 3.1.1. публични сгради (държавни и общински), 3.1.2. в жилищни сгради и 3.1.3. в здравни и социални заведения (търговски дружества) ОПРР допринася чрез Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Приоритетна ос 2: „Държавна образователна инфраструктура” и Приоритетна ос 3: „Регионална здравна инфраструктура” и Приоритетна ос 4 Регионална социална инфраструктура изпълнението на мерки за енергийна ефективност прилагани в публични и жилищни сгради, обект на финансиране от ОПРР.

Обхванатите тематични цели са ТЦ 6 „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност” и ТЦ 4 „Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика”

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: подобряване качеството на въздуха и намаляване емисиите на парникови газове”:

По Направление 4.1. Изпълнение на мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух: 4.1.1. Подновяване и разширяване на системите за устойчив градски транспорт, и 4.1.2. Други мерки, съгласно общинските програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на установените норми ОПРР допринася чрез приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” и изпълнение на дейности свързани с развитие и подобряване на интегриран градски транспорт. Дейностите подкрепят ТЦ 7 „Насърчаване на устойчиво развитие транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури”.

По направление 4.5. „Реконструиране и модернизирание на пътната и улична мрежа, както и тротоарните настилки на територията на населените места; изграждане на велоалеи” ОПРР допринася чрез приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” с дейности за подобряване на градската среда в рамките на определените зони за въздействие в ИПГВР. Подкрепя се ТЦ 6 „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”.

При оценка на проектите по ОПРР, ще бъдат използвани екологични критерии, предварително съгласувани с МОСВ.

12.2. Равни възможности и борба с дискриминацията

[Максимум 5 500 знака - приблизително 1,5 страници]

Описание на специфични действия за насърчаване на равни възможности и предотвратяване на всякаква дискриминация базирана на полов, расов или етнически произход, религия или вяра, инвалидност, възраст или сексуална ориентация по време на подготовката, изработването и изпълнението на оперативната програма и в частност във връзка с достъпа до финансиране като се вземат предвид нуждите на различните целеви групи в риск от такава дискриминация и в частност изискванията за осигуряване на достъпна среда на хора с увреждания.

Описание, което покрива, но не се ограничава до:

- *Определяне на специални целеви групи, които могат да имат намален достъп до подкрепа или са в риск от дискриминация и определяне на мерките за намаляване на тези рискове;*
- *Всякакви инициативи, които целят основополагането и изпълнението на тези принципи при избора и изпълнението на проекти, напр. унифицирани изисквания за достъпност на нови или реконструирани публични сгради.*
- *Всякакви специфични мерки за наблюдение и оценка, предвидени да осигурят последващо изпълнение на тези принципи и как ще се вземат предвид резултатите от наблюдението и оценката.*
- *Действия, които ще бъдат предприети за насърчаване на равните възможности и предотвратяване на дискриминацията, включително осигуряване на достъп до програмата на маргинализирани групи;*

Този раздел е предмет на надлежно обосновани оценка на държава-членка за значение на хоризонталните принципи за съдържанието и целите на програмата. Ако страната-членка счита, че хоризонталния принцип не е от значение за съответната оперативна програма, трябва да се предостави обосновка за такава оценка.

Когато част или цялата от исканата информация е включена в Споразумението за партньорство може да се дадат препратки към нея

Забележка: Както е посочено в чл. 87 (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

Прилагането на принципите на равенство между половете, недискриминация и

достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, имуществено състояние, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности и др. Тези принципи са спазени и при подготовката на ОПРР 2014-2020г. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва: Конституцията на Република България (чл. 6); Законът за защита от дискриминация; Законът за интеграция на хората с увреждания; Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.; Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г.; Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011 – 2020 г.

ОПРР 2014-2020 предвижда специални мерки за насърчаване на равните възможности и недискриминиране. Всички подприоритети и приоритети на програмата, насочени към строителство, ремонт и реконструкция на сгради, както и мерките за подобряване на градската среда включват задължителна хоризонтална дейност Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради.

Предприемането на мерки за осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания, чрез разработване и въвеждане на механизъм за реализация на политика на достъпна среда на различни нива, ще повишат значително възможностите на икономически неактивното население, както и заетостта на хората със затруднена мобилност или живеещи в селски, планински или отдалечени райони заложи в Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020г., като осигурява съответствие и с Конвенцията за правата на хората с увреждания

Програмата има силна насоченост към социалното включване, като следните приоритети ще допринесат конкретно за постигане на целта за намаляване на бедността и социално включване:

Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“.

Приоритетна ос 3 „Регионална здравна инфраструктура”

Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура”

При изпълнение на тези направления на оперативната програма ще бъдат залагани специални критерии по отношение на групи в риск от социална изолация.

В съответствие със Становището на ЕК относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г., в програмата е отделено специално внимание на Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, както и на деинституционализация на услугите за деца в риск и възрастни хора с увреждания.

Във връзка с постигането на равни възможности и борба с дискриминацията в програмата е включен хоризонтален индикатор, който да измери постигнатите

резултати на ниво програма, като „Процент от обектите финансирани по ОПРР 2014-2020³⁹, които включват мерки за подобряване на достъпа на хора с увреждания” или „Осигуряване на физически достъп до обществени сгради, жилища, открити пространства и др. (брой адаптирани обекти)”.

При сформирание на комитет за наблюдение и оценителни комисии и изпълнение на всички проекти, финансирани от ОПРР ще бъдат спазвани принципите на равните възможности и не-дискриминация.

12.3. Равенство между мъжете и жените

Описание на приноса към насърчаване на равенството между мъжете и жените и, където е подходящо, описание на мерките за осигуряване на интегриране на равенството между половете на ниво оперативна програма и ниво операция.

[Максимум 5 500 знака - приблизително 1,5 страници]

Описание, което покрива но не се ограничава до:

- *Приноса на оперативната програма за насърчаване на равенството между мъжете и жените с позоваване на специфични предизвикателства в тази област, където е подходящо.*
- *Планирани действия за осигуряване на интеграция на равенството между половете на програмно ниво, включително всякакви инициативи целящи основополагането на този принцип при избора и изпълнението на проекти.*
- *Всякакви специфични мерки за наблюдение и оценка, предвидени да осигурят последващо изпълнение на този принцип и как резултатите от наблюдението и оценката ще се вземат предвид.*
- *Предвиждане на специфични дейности за насърчаване на равенство между половете с препратка към инвестиционните приоритети относно по отношение на ОП (задължителна за ЕСФ)*

Този раздел е предмет на надлежно обосновани оценка на държава-членка за значение на хоризонталните принципи за съдържанието и целите на програмата. Ако страната-членка счита, че хоризонталния принцип не е от значение за съответната оперативна програма, трябва да се предостави обосновка за такава оценка.

Когато част или цялата от исканата информация е включена в Споразумението за партньорство може да се дадат препратки към нея

ОП “Региони в растеж” ще гарантира съблюдаването на равните възможности между мъже и жени, както и интегрирането на аспекта на равнопоставеността

³⁹ С изключение на обектите по ППЗ, ПО5 и ПО6

между половете в изпълнението на дейностите, съфинансирани по програмата. Всички приоритети и дейности в оперативната програма се основават на принципа на равенство и липса на дискриминация.

ОПРР съдържа адекватни мерки за интегриране на принципа за равенство на половете в изпълнението, мониторинга и оценката. Потенциално приносят на ОПРР 2014-2020 би могъл да се изрази в интервенциите свързани с образователна инфраструктура и техническа помощ, като в същото време следва да се отчете, че ОПРР е програма за инвестиции в инфраструктура.

С подписването на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бенефициентите се задължават да прилагат принципа на равните възможности при изпълнението на техните проекти. Те представят на управляващия орган на програмата информация за броя на създадените в резултат на изпълнението на проекта нови работни места за мъже и жени. Изпълнението на посочените задължения на бенефициентите е обект на проверки на място.

Всички проекти по ОПРР 2014-2020 ще включват описание на мерките за насърчаване на равенството между половете и недопускане на полова и друга дискриминация.

Забележка: Както е посочено в чл. 87 (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

РАЗДЕЛ 13. ОТДЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ – ПРЕДСТАВЕНИ КАТО ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪВ РАЗПЕЧАТАНАТА ВЕРСИЯ НА ДОКУМЕНТА
13.1. Списък с големи проекти, които ще бъдат изпълнявани през програмния период (Член 87 (2)(е) от Общия регламент) (Таблица 27) **Неприложимо. Таблица 27: Списък с големи проекти**

Забележка: Както е посочено в чл. 87 (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

Наименование	Индикативна дата за нотификация/вносяне на апликационната форма на големия проект в Европейската комисия (година, тримесечие)	Индикативна дата за стартиране на изпълнението (година, тримесечие)	Индикативна дата за приключване на изпълнението (година, тримесечие)	Инвестиционен приоритет	Приоритетна ос

13.2. Рамка за изпълнение на оперативната програма.Неприложимо.

Обобщената таблица се генерира автоматично от SFC въз основа на таблиците, представени по приоритетни оси.

Таблица 28: Рамка за изпълнение на оперативната програма, разпределена по фонд и категория регион

Приоритетна ос, (разпределена по Фонд и категория регион)	Стъпка на изпълнение, финансов индикатор, индикатор за продукт или резултат	Мерна единица, когато е приложимо	Цел за 2018	Крайна цел (2022)

13.3 Списък на съответните партньори, участващи в подготовката на оперативната програмата [макс. 10 500 знака]

Този списък ще допълни описанието на Споразумението за партньорство и участие на партньорите, посочени в раздел I

Работната група за разработване на ОПРР 2014-2020 г. включва представители на следните ведомства и организации:

Сертифициращи органи

- Държавен фонд „Земеделие” – Сертифициращ орган на разходите по ОП за развитие на сектор „Рибарство” и Програмата за развитие на селските райони”
-
- Дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите;

Одитиращи органи

- Изпълнителна агенция «Одит на средствата от Европейския съюз» - Министерство на финансите

Министерски съвет

- Кабинет на заместник-министър председателя и министър на правосъдието“
- Дирекция „Стратегическо развитие и координация”
- Дирекция „Координация по въпросите на ЕС”
- Дирекция „Програмиране на средствата от ЕС”
- Дирекция „Оперативна програма „Техническа помощ”

- Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси
- Дирекция „Вероизповедания”

Министерства и ведомства:

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

- Дирекция „Координация на програми и проекти”

Министерство на икономиката, енергетиката и туризма

- Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност”
- Дирекция “Туристическа политика“
- Дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“
- Дирекция “Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“
- Дирекция „Инвестиции, иновации и предприемачество“
- Агенция по обществени поръчки

Министерство на околната среда и водите

- Дирекция „Кохезионна политика за околна среда”
- Изпълнителна агенция по околната среда

Министерство на труда и социалната политика

- Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти”
- Агенция по заетостта
- Агенция за социално подпомагане
- Държавна агенция за закрила на детето
- Национален съвет за интеграция на хората с увреждания

Министерство на финансите

- Дирекция „Оперативна програма „Административен капацитет”
- Дирекция „Национален фонд”
- Дирекция „Икономическа и финансова политика”
- Дирекция „Международни финансови институции и сътрудничество”

Министерство на земеделието и храните

- Дирекция „Развитие на селските райони”
- Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
- Държавен фонд „Земеделие” – Разплащателна агенция

Министерство на образованието и науката

- Дирекция „Държавна собственост и обществени поръчки”

Министерство на здравеопазването

- Дирекция „Международни проекти и специализирани донорски програми”

Министерство на културата

- Дирекция „Координация на програми и проекти”

Министерство на младежта и спорта

- Дирекция „Инвестиционна политика и управление на собствеността”

Министерство на вътрешните работи

- Дирекция „Координация на борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)”- Дирекция „Международни проекти”
- Дирекция „Международни проекти“

Министерство на инвестиционното проектиране

- Дирекция „Правила и норми за проектиране в строителството“
- Дирекция „Благоустройство“
- Дирекция „Административно-правно и финансово обслужване“
- Агенция по геодезия, картография и геоинформационни системи“

Министерство на регионалното развитие

- Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“
- Главна дирекция „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство”
- Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество”
- Дирекция „Европейски инфраструктурни проекти и благоустройствени дейности”
- Дирекция "Обновяване на жилищни сгради"
- Дирекция „Водоснабдяване и канализация”
- Агенция „Пътна инфраструктура”

Национален статистически институт

- Дирекция „Статистика на околната среда, инфраструктурата и регионите”

Агенция за обществени поръчки

- Дирекция „Методология, анализ и контрол на обществените поръчки“

Регионални съвети за развитие

- Регионален съвет за развитие – Северозападен район
- Регионален съвет за развитие – Северен Централен район
- Регионален съвет за развитие – Североизточен район
- Регионален съвет за развитие – Югозападен район
- Регионален съвет за развитие – Южен Централен район
- Регионален съвет за развитие – Югоизточен район

Представители на академичната общност

- Българска академия на науките
- СУ „Св. Климент Охридски”
- Университет по национално и световно стопанство
- Университет за архитектура, строителство и геодезия
- Технически университет – София

Неправителствени организации

Група 1 „Социални организации”

- Сдружение „Форум гражданско общество”
- Национална пациентска организация

Група 2 „Екологични организации”

- Фондация „Информация и природо защита”
- Алианс за околна среда
- Асоциация на еколозите от общините в България
- Българско дружество за защита на птиците (БДЗП)
- Сдружение „За земята”
- Фондация „Енергийна агенция Пловдив”

Група 3 „Организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата”

- СНЦ „Институт за Европейски ценности”
- Агенция за развитие на човешките ресурси
- Агенция за устойчиво развитие и евроинтеграция – Екорегioni /АУРЕ/

Група 4 „Организации, работещи в сферата на политиките за развитие”

- Сдружение за партньорство и подкрепа на гражданската активност „Болкан асист”
- Сдружение „Национална мрежа за бизнес развитие”
- Българска асоциация на консултантите по европейски програми
- Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Русе
- Българска асоциация на агенции за регионално развитие (БАРДА)
- Фондация „Европейски институт”
- Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора
- Фондация „Регионални инициативи”
- Български съвет за устойчиво развитие
- Българска асоциация за геопространствени информационни системи
- Агенция за икономическо развитие – Варна

- Група 5 „Други организации, чиято дейност има отношение към тематичните цели и мерки”

- Фондация „Подслон за човечеството”

Други

- Национално сдружение на общините в Република България
- Български съюз на частните предприемачи „Възраждане”
- Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
- Асоциация на индустриалния капитал в България
- Българска търговско-промишлена палата
- Българска стопанска камара
- Съюз за стопанска инициатива
- Конфедерация на независимите синдикати в България
- Конфедерация на труда „Подкрепа”
- Българска агенция за инвестиции
- Комисия за защита от дискриминация
- Българска православна църква
- Католическа църква в България
- Национален съвет за интеграция на хората с увреждания (секретариат – МТСП)

Забележка: Както е посочено в чл. 87 (10) от Общия регламент този раздел не е предмет на решението на Комисията за одобрение на оперативната програма и остава под отговорност на държавата-членка.

ПРИЛОЖЕНИ (качени в SFC 2014 като отделни файлове):

- Проект на доклада от предварителната оценка, с кратко резюме (задължително) (Член 48, параграф 2, Общия регламент)
- Документация на оценка на приложимостта и изпълнението на предварителните условия (по целесъобразност)
- Становището на националните органи по въпросите на равенството по раздели 12.2 и 12.3 (член 87,(7) (в)Общ регламент) (според случая)